

TÁRGYMUTATÓ

Gamás község Képviselő-testülete 2024. január 11.-én megtartott üléséről

1/2024.(I.11.) KT számú határozat	Napirend elfogadása
2/2024.(I.11.) KT számú határozat	Beszámoló a két ülés közötti eseményekről
3/2024.(I.11.) KT számú határozat	Magyar Falu Program kommunális eszközbeszerzés
4/2024.(I.11.) KT számú határozat	Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítása
5/2024.(I.11.) KT számú határozat	Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata
6/2024.(I.11.) KT számú határozat	Gamási Napközi Otthonos Óvoda pedagógiai programja

GAMÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

8685 Gamás, Fő utca 83.

Tel:85/428-100 e-mail: gamas.hivatal@gmail.com

1. számú Jegyzőkönyv

Készült: Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. január 11-én 14:00 órai kezdettel megtartott soron következő testületi üléséről a Gamás Község Önkormányzata 8685 Gamás, Fő utca 83. szám tanácstermében.

Jelen vannak:

A Képviselő-testület tagjai részéről:

Tóth Péter	polgármester
Lukácsné Henézi Klára	alpolgármester
Uri Balázs	képviselő
Szabóné Becker Andrea	képviselő
Bognár Ákos	képviselő

Tanácskozási joggal: Nagyné Kovács Tünde aljegyző

(1. sz. melléklet)

Tóth Péter polgármester: Köszönti a megjelent képviselőtársakat. Megállapítja, hogy a képviselő testületi ülés határozatképes, 5 képviselőből 5 képviselő jelen van. A napirendi pont és az előterjesztés, kiküldésre kerültek. (2. melléklet) és javasolja napirendi pontként felvenni:

Javasolja a napirendi pontokat megtárgyalni

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2024. január 11-i soron következő ülésének napirendi pontjait a testületi ülésre az alábbiak szerint fogadja el:

1. A polgármester szóbeli tájékoztatója a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, beszámoló az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

Előadó: Tóth Péter polgármester

2. Magyar Falu Program Kommunális eszközbeszerzés MFP/ÖTIFB/2024/KOEB pályázat beadása

Előadó: Tóth Péter polgármester

3. Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítása

Előadó: Tóth Péter polgármester

4. Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata

Előadó: Tóth Péter polgármester

5. Gamási Napközi Otthonos Óvoda pedagógiai programja

Előadó: Tóth Péter polgármester

Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a javaslatot.

1/2024. (I.11.) Kt. határozat

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2024. január 11-i ülésének napirendi pontjait a testületi ülésre az alábbiak szerint fogadja el:

1. A polgármester szóbeli tájékoztatója a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, beszámoló az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

Előadó: Tóth Péter polgármester

2. Magyar Falu Program Kommunális eszközbeszerzés MFP/ÖTIFB/2024/KOEB pályázat beadása

Előadó: Tóth Péter polgármester

3. Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítása

Előadó: Tóth Péter polgármester

4. Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata

Előadó: Tóth Péter polgármester

5. Gamási Napközi Otthonos Óvoda pedagógiai programja

Előadó: Tóth Péter polgármester

1. Napirendi pont

A polgármester szóbeli tájékoztatója a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, beszámoló az átruházott hatáskörben hozott döntésekről

Tóth Péter polgármester: Elmondja, hogy az utolsó polgármesteri beszámoló 2023. november 16 napján volt, az azóta eltelt időszakban az alábbi események történtek:

2023.december 15. Somogyjád országgyűlési képviselő évzáró ebéd

2023. december 16. I. Karácsonyváró Adventi ünnepség és koncert a templomban

2023.december 19. szabadság

2023.december 29. szabadság

2024.január 5 szabadság

2024.január 11 szabadság

Tóth Péter polgármester: Kéri, hogy akinek az előterjesztéssel kapcsolatban észrevétele, vagy kérdése van, azt jelezze. A Képviselő-testület részéről kérdés, észrevétel nem hangzott el.

Javasolja a következő határozati javaslatról a szavazást.

Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a polgármester szóbeli tájékoztatóját a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, és az átruházott hatáskörben hozott döntésekről szóló beszámolóját megismerte, és elfogadja.

Tóth Péter polgármester: Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a javaslatot.

2/2024.(I.11.) Kt. határozat

Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a polgármester szóbeli tájékoztatóját a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, és az átruházott hatáskörben hozott döntésekről szóló beszámolóját megismerte, és elfogadja.

2. Napirendi pont

Magyar Falu Program Kommunális eszközbeszerzés MFP/ÖTIFB/2024/KOEB pályázat beadása

Tóth Péter polgármester: ismertette, hogy elküldte az árajánlatokat, amelyre 3 érvényes ajánlat érkezett:
Autó-Nexus Kft. nettó 13.563.000 forint bruttó 17.225.010 forint
Fábián Kft. nettó 12.395.000 forint bruttó 15.741.650 forint
Autó Máté Kft. nettó 12.105.000. forint bruttó 15.373.350 forint
Javasolja, hogy a legkedvezőbb árajánlatot tevő Autó Máté Kft. –től rendeljék meg sikeres pályázat esetén a járművet.
(3.melléklet)

Tóth Péter polgármester: Kéri, hogy akinek az előterjesztéssel kapcsolatban észrevétele, vagy kérdése van, azt jelezze. A Képviselő-testület részéről kérdés, észrevétel nem hangzott el.

Javasolja a következő határozati javaslatról a szavazást.

Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy pályázatot nyújt be a Magyar Faluprogram keretében kiírt „Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések” című pályázati alprogramhoz MFP/ÖTIFB/2024/KOEB kódszámú „Kommunális eszközök beszerzése” pályázati kategóriában. 15.000.000 Forint (tizenöt millió forint) támogatási összegre, illetve a felmerülő további többlet költséget önerőből kívánja fedezni.

Határidő: folyamatos

Felelős: Tóth Péter polgármester

Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a rendeletet.

3/2024.(I.11.) Kt. határozat

Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határoz, hogy pályázatot nyújt be a Magyar Faluprogram keretében kiírt „Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések” című pályázati alprogramhoz MFP/ÖTIFB/2024/KOEB kódszámú „Kommunális eszközök beszerzése” pályázati kategóriában. 15.000.000 Forint (tizenöt millió forint) támogatási összegre, illetve a felmerülő további többlet költséget önerőből kívánja fedezni.

Határidő: folyamatos

Felelős: Tóth Péter polgármester

3. Napirendi pont

Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítása

Tóth Péter polgármester: Elmondja, hogy a Társulásból kilépett több település, ezért szükséges a társulási megállapodást módosítani, és a Magyar Államkincstár felé benyújtani az átvezetés céljából, ehhez szükséges minden tagönkormányzat testületi határozata. (4.melléklet)

Tóth Péter polgármester: Kéri, hogy akinek az előterjesztéssel kapcsolatban észrevétele, vagy kérdése van, azt jelezze. A Képviselő-testület részéről kérdés, észrevétel nem hangzott el.

Javasolja a következő határozati javaslatról a szavazást.

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítását, amely szerint Tamási Város Önkormányzata, Füged Község Önkormányzata, Nagykónyi Község Önkormányzata, Nagyszokoly Község Önkormányzata, Ozora Község Önkormányzata, Regöly Község Önkormányzata, és Újreg Község Önkormányzata kiválik a társulásból.

Felhatalmazza a polgármestert a társulási megállapodás aláírására.

Határidő: 8 nap értesítésre

Felelős: Tóth Péter polgármester

Tóth Péter polgármester: Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a javaslatot.

4/2024.(I.11.) Kt. határozat

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítását, amely szerint Tamási Város Önkormányzata, Füged Község Önkormányzata, Nagykónyi Község Önkormányzata, Nagyszokoly Község Önkormányzata, Ozora Község Önkormányzata, Regöly Község Önkormányzata, és Újreg Község Önkormányzata kiválik a társulásból.

Felhatalmazza a polgármestert a társulási megállapodás aláírására.

Határidő: 8 nap értesítésre

Felelős: Tóth Péter polgármester

4. Napirendi pont

Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata

Tóth Péter polgármester: Szükséges az óvoda SZMSZ-ét elfogadni, és erről egy testületi döntést hozni. (5. melléklet)

Tóth Péter polgármester: Kéri, hogy akinek az előterjesztéssel kapcsolatban észrevétele, vagy kérdése van, azt jelezze. A Képviselő-testület részéről kérdés, észrevétel nem hangzott el.

Javasolja a következő határozati javaslatról a szavazást.

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát a határozat mellékletét képező SZMSZ szerint elfogadja.

Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a javaslatot.

5/2024.(I.11.) Kt. határozat

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát a határozat mellékletét képező SZMSZ szerint elfogadja.

5. Napirendi pont

Gamási Napközi Otthonos Óvoda pedagógiai programja

Tóth Péter polgármester: Szükséges az óvoda pedagógiai programját elfogadni, és erről egy testületi döntést hozni (6. melléklet)

Tóth Péter polgármester: Kéri, hogy akinek az előterjesztéssel kapcsolatban észrevétele, vagy kérdése van, azt jelezze. A Képviselő-testület részéről kérdés, észrevétel nem hangzott el.

Javasolja a következő határozati javaslatról a szavazást.

Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Gamási Napközi Otthonos Óvoda 2024 évi pedagógiai programját megismerte, megtárgyalta és a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta a javaslatot.

6/2024.(I.11.) Kt. határozat

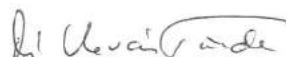
Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Gamási Napközi Otthonos Óvoda 2024 évi pedagógiai programját megismerte, megtárgyalta és a melléklet szerinti tartalommal elfogadja.

Több bejelentés nem lévén a polgármester a testületi ülést 15:45 órakor bezárta.

k.m.f.

Tóth Péter
polgármester

Nagyné Kovács Tünde
aljegyző

Jelenléti ív

Készült Gamás Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2024. január 11- i soron következő testületi ülésén

1./ Tóth Péter polgármester

.....

2./ Lukácsné Henézi Klára képviselő

.....

3./ Bognár Ákos képviselő

.....

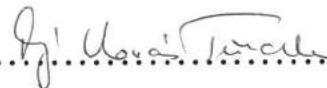
4./ Szabóné Becker Andrea képviselő

.....

5./ Uri Balázs képviselő

.....

6./ Nagyné Kovács Tünde aljegyző

.....

7./ Pappné Dombai Veronika jegyzőkönyvvezető ..

8./ Orsós Árpád GRNÖ elnök

.....

9./ Fonyódi Járási Hivatal

.....

GAMÁS KÖZSÉG POLGÁRMESTERÉTŐL

8685 Gamás, Fő u. 83.

Tel.: 85/428-100 E-mail: gamas.hivatal@gmail.com

MEGHÍVÓ

Gamás Község Önkormányzata Képviselő-testületének soron következő nyílt ülését,
2024 január 11. (csütörtök) napjára, 14:00 órára,
a Gamás Község Önkormányzat tanácstermébe összehívom

Napirendi javaslat a nyílt ülésre:

1. A polgármester szóbeli tájékoztatója a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, az előző ülést követően tett fontosabb intézkedésekről, beszámoló az átruházott hatáskörben hozott döntésekről
Előadó: Tóth Péter polgármester
2. Magyar Falu Program Kommunális eszközbeszerzés MFP/ÖTIFB/2024/KOEB pályázat beadása
Előadó: Tóth Péter polgármester
3. Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítása
Előadó: Tóth Péter polgármester
4. Gamási Napközi Otthonos Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzata
Előadó: Tóth Péter polgármester
5. Gamási Napközi Otthonos Óvoda pedagógiai programja
Előadó: Tóth Péter polgármester

A meghívót kapják:

Képviselő-testületi tagok, jegyző Somogy Megyei Kormányhivatal Fonyódi Járási Hivatala

Gamás, 2024. január 4.

Tisztelettel:

Tóth Péter
polgármester

Autó Máté Kft

Ford Márkakereskedés és Márkaszervíz

2400 Dunaújváros, Magyar u. 110.

www.automate.hu

Adószám: 11954879-2-14

1 MÁTÉ
1991 ÓTA

FLOTTA ÁRAJÁNLAT

Ügyfél

Gamás Község Önkormányzata
8685 Gamás, Fő utca 83.

209673127

gamas.hivatal@gmail.com

Gépjármű paraméterei

Modell
Karosszéria változat
Felszereltségi szint
Motorizáció megnevezése
Hengerűrtartalom (cm³)
Teljesítmény (LE)
Üzem mód
Váltó típusa
Szállítható személyek száma

FORD

Transit
Alváz-szimplakabin
FWD L3 1,7/3,5 HDT
2.0 EcoBlue
1 995 cm³
130 LE
Dízel
Manuális 6 fokozatú
3 fő

Megengedett legnagyobb össztömeg (kg)

3 500 kg

Autó listaára regisztrációs adóval

(Nettó)

12 255 000 Ft

Látogasson el elektronikus bemutatótermünkbe a modell megismeréséhez: www.automate.hu

Extra felszereltségek

(Nettó)

HOSSZÚKARÚ KÜLSŐ VISSZAPILLANTÓ TÜKRÖR

7 000 Ft

PÓTKERÉK

50 000 Ft

VEZETÉST TÁMOGATÓ CSOMAG #8P

Széria

ELSŐ KÖDFÉNYSZÓRÓK

Széria

ELEKTROMOSAN ÁLLÍTHATÓ, FŰTHETŐ, KÜLSŐ VISSZAPILLANTÓ TÜKRÖK

Széria

ESŐÉRZÉKELŐS ABLAKTÖRLŐK

Széria

MANUÁLIS LÉGKONDITIONÁLÓ BERENDEZÉS

Széria

A gépkocsi új és használatban nem volt

5/1990 (IV.12) Köhém rendelet alapján N1 elnevezésű kategóriába tartozó 3 személyes tkg

Szín: Frozen White fehér

0 Ft

Tartozékok

(Nettó)

3 oldalra billenő felépítmény

3 630 000 Ft

*400mm oldalfalu aluplató, kabinvédő, hidraulika rendszer, engedélyeztetés, vizsgáztatás

Az ajánlat Áfa vonzata 3.268.350, bruttó kedvezményes vételár: 15.373.350-

Extrákkal és tartozékokkal növelt listaár reg. adó nélkül

(Nettó)

15 942 000 Ft

Regisztrációs adó mértéke

Áfa körön kívüli tétel

0 Ft

Listaár regisztrációs adóval

(Nettó)

15 942 000 Ft

Flottakedvezmény mértéke

(Nettó)

-1 046 520 Ft

Egyedi kedvezmény mértéke

(Nettó)

-2 790 480 Ft

Kedvezményes ár

(Nettó)

12 105 000 Ft

Garancia érvényessége:

2+3 év / 100.000km garancia

Forgalomba és üzembehelyezési költségek

Vagyonszerzési illeték	0 Ft
Forgalmi eng. + Törzskönyv	12 000 Ft
Rendszámtábla	8 500 Ft
Gépjármű üzembeh. díj	152 400 Ft
Összesen:	172 900 Ft

Az Ön értékesítője:

JANDÓ Zsolt

Telefonszám:

30/228-1382

Telephely:

2400 Dunaújváros, Magyar u. 110.

e-mail cím:

ertekesites1@automate.hu

Árajánlat dátuma:

2024.01.08

Árajánlat érvényessége:

2024.01.30

Az árajánlat nem minősül szerződésnek, annak elfogadása esetén a gépjármű megrendelése, adásvételi szerződés tartalmazza a végleges műszaki- és ár megállapodást!

Árajánlatunk a nevezett időpontig, az aktuális promóció és árlista érvényességéig, illetve a készlet erejéig érvényes!

Köszönjük megtisztelő érdeklődését az árajánlatban szereplő modellel!

JANDÓ Zsolt

Autó Máté Kft

Ford Márkakereskedés és Márkaszervíz
2400 Dunaujvaros, Magyar u. 110.
www.automate.hu

MÁTÉ
1991 ÓTA

FLOTTA ÁRAJÁNLAT

Ügyfél

Gamás Község Önkormányzata
8685 Gamás, Fő utca 83.

209673127

gamas.hivatal@gmail.com

Gépjármű paraméterei

Modell
Karosszéria változat
Felszereltségi szint
Motorizáció megnevezése
Hengerűrtartalom (cm³)
Teljesítmény (LE)
Üzem mód
Válto típusa
Szállítható személyek száma

FORD

Transit
Alvár-szimplakabin
FWD L3 1,7/3,5 HDT
2.0 EcoBlue
1995 cm³
130 LE
Dízel
Manuális 6 fokozatú
3 fős

Megengedett legnagyobb össztömeg (kg)

3 500 kg

Autó listaára regisztrációs adóval

(Nettó)

12 255 000 Ft

Látogasson el elektronikus bemutatótermünkbe a modell megismeréséhez: www.automate.hu

Extra felszereltségek

(Nettó)

HOSSZÚKARÚ KÜLSŐ VISSZAPILLANTÓ TÜKÖR
PÓTKERÉK
VEZETÉST TÁMOGATÓ CSOMAG RBP
ELSŐ KÖDFÉNYSZÖRŐK
ELEKTROMOSAN ÁLLÍTHATÓ, FŰTHETŐ, KÜLSŐ VISSZAPILLANTÓ TÜKÖR
ESŐÉRZÉKELŐS ABLAKTÖRLŐK
MANUÁLIS LÉGKONDITIONÁLÓ BERENDEZÉS

7 000 Ft

50 000 Ft

Széria

Széria

Széria

Széria

Széria

A gépkocsi új és használtban nem volt

5/1990 (IV.12) Köhém rendelet alapján N1 elnevezésű kategóriába tartozó 3 személyes tgy

0 Ft

Szín: Frozen White fehér

(Nettó)

Tartozékok

3 630 000 Ft

3 oldalra billenő felépítmény

*400mm oldalfalú aluplató, kabinvédő, hidraulika rendszer, engedélyeztetés, vizsgáztatás

Az ajánlat Áfa vonzata 3.268.350, bruttó kedvezményes vételár: 15.373.350-

Extrákkal és tartozékokkal növelt listaár reg. adó nélkül

(Nettó)

15 942 000 Ft

Regisztrációs adó mértéke

Áfa havón kívüli tétel

0 Ft

Listaár regisztrációs adóval

(Nettó)

15 942 000 Ft

Flottakedvezmény mértéke

(Nettó)

-1 046 520 Ft

Egyedi kedvezmény mértéke

(Nettó)

-2 790 480 Ft

Kedvezményes ár

(Nettó)

12 105 000 Ft

Garancia érvényessége:

2+3 év / 100 000km garancia

Forgalomba és üzembehelyezés költségei

0 Ft

Vagyonszerzési illeték

12 000 Ft

Forgalmi eng. + Törzskönyv

8 500 Ft

Rendszám tábla

152 400 Ft

Gépjármű üzembeh. díj

172 900 Ft

Összesen:

335 300 Ft

Az Ön érdeklődje:

JANDÓ Zsolt

Telefonszám:

30/228-1382

Telephely:

2400 Dunaujvaros, Magyar u. 110

e-mail cím:

ertekesites1@automate.hu

Árjajlat dátuma:

2024.01.08

Árjajlat érvényessége:

2024.01.30

Az árjajlat nem minősül szerződésnek, annak elfogadása esetén a megadott feltételekkel kötelező a megadott árak és a megadott mennyiségű áru szolgáltatása. Az árjajlatban szereplő árak a 2024. január 1. napján érvényesek.

MÁTÉ
1991 ÓTA

JANDÓ Zsolt

AUTÓ MÁTÉ KFT.

FORD

2400 DUNAUJVAROS, MAGYAR U. 110

ADÓSZÁM: 11954879-2-14

www.automate.hu

1. sz. melléklet

Modell:	Listaár
Peugeot Boxer CHC 350 L3 2.2 BlueHDi 140 S&S	12,440,000 Ft
2PU96FHOXKB0A0E6	(nettó)

Alapfelszereltség:

4 tárcsafék
 ABS (blokkolásgátló), vészfékrésegítés, ESP dombsegéddel ("Hillholder") és kipörgésgátló
 Automatikus reteszelő központi zár
 Léptető kódos indításgátló
 Vezetőoldali légzsák
 Biztonsági öv bekapcsolására figyelmeztető rendszer Állítható mélységű kormányoszlop
 Belső levegőkeringetés
 Elektromos ablakemelők (vezetőoldalon szekvenciális)
 Elektromos fényszórómagasság-állítás
 Elektromos és fűthető visszapillantó tükrök
 Fedélzeti számítógép, olajsint kijelző
 Központi zár távirányítóval
 Manuális klímaberendezés
 Tempomat és sebességhatároló
 6 irányban állítható vezetőülés és comfort ülés pad kartámasszal
 Tablet- és pohártartó a közép konzolon
 Fehér Icy alapfényezés, Üléskárpit: Fekete-piros Darko
 90 literes üzemanyag tartály
 Üvegezett kabinhátfal
 Kormányról vezérelhető rádió, USB csatlakozó és Bluetooth kihangosító + DAB
 Generátor 220A (csak J101 esetén széria)
 Felépítmény-interfész
 2+2 év garancia 200.000 km futáskorlátal**

Extrafelszereltség:

Ajánlati ár (nettó)

Teljes értékű pótkerék	90,000 Ft
Megerősített felfüggesztés	55,000 Ft
Billenőplatós felépítmény	3,100,000 Ft
Extrákkal növelt listaár (nettó):	15,685,000 Ft
Kedvezmény (nettó)	3,290,000 Ft
Kedvezményes ár összesen (nettó):	12,395,000 Ft
Regisztrációs adó:	0 Ft
Végösszesen (nettó):	12,395,000 Ft
Áfa tartalom	3,346,650 Ft
Végösszesen (bruttó):	15,741,650 Ft

Üzembe helyezési költségek (bruttó):**125,000 Ft****Műszaki paraméterek:**

• Teljesítmény: 103 kW / 140 LE	• Szállítható személyek száma: 3
• Lökettérfogat: 2179 cm ³	• Hossz: 5843 mm / 7383 mm
(teljes/felépítményezhető hosszúság)
• Maximális nyomaték: 340 Nm	• Szélesség (visszapillantó tükrök nélkül): 2050 mm
• Össztömeg: 3500 kg	• Tengelytáv: 4035 mm
• Környezetvédelmi besorolás: EURO 6.2	

**Minden 2021.07.20. után készletlistáról történő vagy gyártásból megrendelt, minden belföldi székhelyű jogi személy részére új autóként értékesített Peugeot Partner, Expert, vagy Boxer tehergépkocsi vásárlása esetén a 2 év szerződéses gyári jótállás mellé most +2 év kiterjesztett CarGarantie Promóciós Economy garanciát adunk ajándékba. A CarGarantie Promóciós Economy garancia szerződés keretében nyújtott jótállás a 2 éves szerződéses gyári jótálláson túl, az autó első tulajdonosának történő átadásától számított 2+2 évig vagy 200 000 km-ig (amelyiket előbb eléri az autó), további feltételek teljesülése esetén érvényes. CG Car-Garantie Versicherungs-Aktiengesellschaft által nyújtott kiterjesztett szerződéses jótállás és a szerződéses gyári jótálláshoz képest a CarGarantie Promóciós Economy garancia szerződésben megjelölt korlátozott szolgáltatásokat tartalmazza. Az akció visszavonásig érvényes, egyedi flottamegrendelésekre és flotta2 kategóriára nem vonatkozik. A tájékoztatás nem teljes körű és nem minősül szerződéses ajánlatnak, továbbá a P Automobil Import Kft. fenntartja a kondíciók változtatásának, valamint az akció visszavonásának jogát.

ÁRAJÁNLAT

Gamás Község

Ajánlatkérő neve: Önkormányzata 8685 Gamás,
Ajánlatkérő címe: Fő utca 83.
15396097-1-14

Kiállítás dátuma: 2024.01.03.

Árajánlat érvényessége: 2024. 04.03.*

Ajánlattevő neve: Fábián Kft.

Ajánlattevő címe: 8000 Székesfehérvár, Budai út 175.

Ajánlattevő adószáma: 10483815-2-43

Tisztelt Ajánlatkérő!

A MFP/ÖTIFB/2024/KOEB azonosítószámú, a Magyar Falu Program keretében „Önkormányzati tulajdonú ingatlanok fejlesztése, önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó beszerzések” pályázati kiírás „Kommunális eszközök beszerzése” című alprogramhoz az alábbi árajánlatot adom:

Az árajánlat tárgya: Peugeot Boxer alváz CHC 350 L3 2.2 BlueHDi 140 S&S (2PU96FHOXKB0A0E6) haszongépjármű (VTSZ 8704)

A tétel műszaki adatai (a gép/berendezés fizikai méretei, névleges teljesítménye, teljesítménye, stb):

hengerűrtartalom: 2179 cm³

teljesítmény: 103 kW/ 140 LE

További műszaki paraméterek: 1.sz. mellékletben

Tétel megnevezése	Mennyi- ségi egység	Mennyi- ség	Egységár nettó Ft	Nettó összeg Ft	ÁFA Ft	Bruttó összeg Ft
Peugeot Boxer CHC 350 L3 2.2 BlueHDi 140 S&S vétélár	db	1	12.395.000 HUF	12.395.000 HUF	3.346.650 HUF	15.741.650 HUF
Peugeot Boxer CHC 350 L3 2.2 BlueHDi 140 S&S üzembehelyezési költség	db	1	125.000* HUF	125.000 HUF	0 HUF	125.000 HUF

Nyilatkozunk, hogy az árajánlat tárgyát képező gépek, eszközök megfelelnek a pályázati kiírásban foglaltaknak, továbbá a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat átültető magyar jogszabályoknak, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.

Az árajánlat mellékletét képezi a felszereltségre és a műszaki paraméterekre vonatkozó leírás (1.sz. melléklet).

*Köszönjük autóink iránti megtisztelő érdeklődését! Ajánlatunk a fent jelzett időpontig, illetve a készlet erejéig érvényes. Ajánlatunk a kiadás időpontjában érvényes gyártói árlista alapján készült. Az alapárakat, extrákat, szériafelszereltség elemeit a gyártó módosíthatja. Ezért jelen ajánlat elfogadása nem minősül megrendelésnek, a feltételeket az adásvételi szerződés megkötésekor véglegesítjük.

Autó - Nexus Kft

8200 Veszprém
Észak-Keleti Útgyűrű 12.
Telefon: 88/590-311
Fax: 88/590-321

Autó - Nexus Kft

8500 Pápa
Külső Veszprémi út 52
Tel./Fax: 89/510-650

Autó - Nexus Kft

7400 Kaposvár
Vásártéri út 6
Telefon: 82/555-955

e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu

ÁRAJÁNLAT

Ügyfél:

Gamás Község Önkormányzata
8685 Gamás Fő utca 83 15396097-1-14
20-234-9900 Tóth Péter

Ügyintéző: Szilasi Csaba

Telefon: +36 20/234-9900

E-mail: csaba.szilasi@auto-nexus.hu

Ajánlat kelte: 2024.01.04 Érvényes: 2024.01.31

Gyártmány:

Ford

Típus:

Transit Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi DPF HDT (130 LE) M6 L3 (1.7/3.50

Szín/Kárpit:

Frozen White/Szővet

Transit Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi DPF HDT (130 LE) M6 L3 (1.7/3.50' 10 880 000 Ft

Extrafelszereltség:

Vonóhorog 138 000 Ft

- Vontatmány stabilitás vezérlővel (TSC)
- Nem elérhető BEV modellek esetén

Első ülészsomag 2 40 000 Ft

- Bőr/Vynil ülészsomag
- 4-irányban manuálisan állítható vezetőülés dönthető ülőlappal
- Dupla utasülés merev háttámlával, lehajtható asztallal és felnyitható

ülőlappal

- 2-irányban állítható első fejtámlák (fel/le)
- Vezető oldali kartámasz (Szimpla, belső)

Nem elérhető BEV modellek esetén

Pöttyök 55 000 Ft

- Alapfelszereltség a dupla hátsókerekes modelleken

Alumínium billenő plató 4 250 000 Ft

Listaár: 15 363 000 Ft

Flotta kedvezmény 800 000 Ft

Egyedi kedvezmény 1 000 000 Ft

Kedvezményes ár: 13 563 000 Ft

Az ajánlat a fent jelzett dátumig, vagy a modell új árlistájának megjelenéséig, vagy a Ford központi kedvezménypolitikájának változásáig érvényes!

MEGJEGYZÉS:

Forgalomba soha nem helyezett 0 Km-es új autó!

1 DB TGK.

VTSZ.: 8704

Adószám: 15396097-1-14

Regadó: 0.-Ft

Köszönjük autóink iránti megtisztelő érdeklődését.

 AUTÓ-NEXUS KFT.
7400 Kaposvár, Vásártéri út 6.
Adószám: 11523299-2-19
Tel: 82/555-955

Szilasi Csaba

Üzembehelyezési költségek

Forgalmi és törzskönyv illeték	12 000 Ft
Forgalomba állítási költség teherautónál*	150 000 Ft
Rendszám	8 500 Ft
Összesen:	170 500 Ft

Autó - Nexus Kft

8200 Veszprém
Észak-Keleti Útgyűrű 12.
Telefon: 88/590-311
Fax: 88/590-321

Autó - Nexus Kft

8500 Pápa
Külső Veszprémi út 52
Tel./Fax: 89/510-650

Autó - Nexus Kft

7400 Kaposvár
Vásártéri út 6
Telefon: 82/555-955

e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu

ÁRAJÁNLAT

Ügyfél:

Gamás Község Önkormányzata
8685 Gamás Fő utca 83
20-967-3127, 30-911-5828 Szabó László

Ügyintéző: Szilasi Csaba

Telefon: +36 20/234-9900

E-mail: csaba.szilasi@auto-nexus.hu

Ajánlat kelte: 2024.01.03 Érvényes: 2024.01.31

Gyártmány: **Ford**
Típus: **Transit Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi DPF HDT (130 LE) M6 L3 (1.7/3.50**
Szín/Kárpit: **Frozen White/Szővet**

Transit Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi DPF HDT (130 LE) M6 L3 (1.7/3.50) 10 880 000 Ft

Extrafelszereltség:

Vonóhorog 138 000 Ft
- Vontatmány stabilitás vezérlővel (TSC)
- Nem elérhető BEV modellek esetén

Első ülészsomag 2 40 000 Ft
- Bőr/Vynil ülészsomag
- 4-irányban manuálisan állítható vezetőülés dönthető ülőlappal
- Dupla utasülés merev háttámlával, lehajtható asztallal és felnyitható

ülőlappal
- 2-irányban állítható első fejtámlák (fel/le)
- Vezető oldali kartámasz (Szimpla, belső)

Nem elérhető BEV modellek esetén
Pótkerék 55 000 Ft
- Alapfelszereltség a dupla hátsókerekes modelleken

Alumínium billenő plató 4 250 000 Ft

Listaár: 15 363 000 Ft

Flotta kedvezmény 800 000 Ft

Egyedi kedvezmény 1 000 000 Ft

Kedvezményes ár: 13 563 000 Ft+ ÁFA

Az ajánlat a fent jelzett dátumig, vagy a modell új árlistájának megjelenéséig, vagy a Ford központi kedvezménypolitikájának változásáig érvényes!

MEGJEGYZÉS:

Forgalomba soha nem helyezett 0 Km-es új autó!

1 DB TGK.

VTSZ.: 8704

Adószám: 15396097-1-14

Köszönjük autóink iránti megtisztelő érdeklődését.

AUTÓ-NEXUS KFT.
7400 Kaposvár, Vásártéri út 6.
Adószám: 11523299-2-19
Tel.: 82/555-955

Szilasi Csaba

Üzembehelyezési költségek

Forgalmi és törzskönyv illeték	12 000 Ft
Forgalomba állítási költség teherautónál*	150 000 Ft
Rendszám	8 500 Ft
Összesen:	170 500 Ft

Autó - Nexus Kft

8200 Veszprém
Észak-Keleti Útgyűrű 12.
Telefon: 88/590-311
Fax: 88/590-321

e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu

Autó - Nexus Kft

8500 Pápa
Külső Veszprémi út 52
Tel./Fax: 89/510-650

e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu

Autó - Nexus Kft

7400 Kaposvár
Vásártéri út 6
Telefon: 82/555-955

e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu

 AUTÓ-NEXUS KFT.
7400 Kaposvár, Vásártéri út 6.
Adószám: 11623299-2-19
Tel: 82/555-955

Autó - Nexus Kft

8200 Veszprém
Észak-Keleti Útgyűri 12.
Telefon: 88/590-311
Fax: 88/590-321

Autó - Nexus Kft

8500 Pápa
Külső Veszprémi út 52
Tel./Fax: 89/510-650

Autó - Nexus Kft

7400 Kaposvár
Vásártéri út 6
Telefon: 82/555-955

e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu

Transit Alvázás Áruszállító /2022.11.01. számlázástól/ 2022-8 Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi
Audio- és kommunikációs rendszerek

- 12" érintőképernyő
 - Standard BEV modellek esetén
- 4 hangszóró
- 4" képernyő
 - Standard N2-es modellek esetén
- Fordpass Connect (modem)
- Navigációs rendszer
 - Standard BEV modellek esetén
- Tablet tartó
 - Standard N1-es modellek esetén

Biztonság, kényelem

- Automata ajtó visszazárás, ha 45 másodpercig nem nyitják ki az ajtókat
- Automata ajtózáras elinduláskor, a zár nyitása ütközés esetén
- Elektromos szimpla központi zár - védő burkolattal
- Első 3-pontos biztonságiövek
 - Överőhatárolóval a külső üléseken / szimpla utasülésen
 - Kapaszkodó a középső ülésnél dupla utasülés esetén
- Első légzsák - vezető oldalon
 - Első vezetőoldali biztonságiöv előfeszítő
 - Figyelmeztetés a biztonságiöv bekapcsolására / hang és fényjelzés
- ESP rendszer
 - Vészfékezésre figyelmeztető fények
 - ABS, Borulásgátló, vészfékasszisztens
 - Visszagurulásgátló, kipörgésgátló
- Fedélzeti számítógép
 - Eco Mode
- Konfigurálható ajtónyitás - kétlépcsős nyitás
- Kulcsnélküli indítás
 - Standard BEV modellek esetén
- My Key
- Sávelhagyásra figyelmeztető rendszer
 - Fáradság figyelő
 - Automata távolsági-fényszóró vezérlés
 - Fényszóró vezérlés
 - Fűtött szélvédő
- Sávtartó automatika
- Sebességtartó automatika
 - Beállítható sebességhatároló
 - Bőrkormány
- Távírányító ajtónyitó - többcsatornás
 - 1 behajtható + 1 hagyományos kulcs
- Ütközésmegelőző rendszer vészfékezés funkcióval

Elektromos rendszer

- Akkumulátor védelem - beltéri világítás kikapcsolás 10 perc elteltével
- Erősített generátor (250 AMP)
 - Első- és hátsókerékajítás esetén
- Generátor nélkül
 - BEV modellek esetén
- Mode 3 töltőkábel - 8m, 32A (nyilvános töltőállomáshoz)
 - BEV modellek esetén
- Standard generátor
 - Összekerekajítás esetén
- Szimpla akkumulátor

Felfüggesztés és fékek

- Elektromos rögzítőfék
 - Standard BEV modellek esetén
- Mechanikus rögzítőfék
 - Nem elérhető BEV modellek esetén
- Megnövelt teherbírású első tengely
- Alapfelszereltség:
 - FWD: 350L A6, 350EL
 - RWD: 350L, 350EL, 500M
 - 4WD: 350L manuális, 350E, 350EL
 - BEV

Fűtés és klímaszabályozás

- Automata légkondicionáló berendezés
 - Standard BEV modellek esetén
- Első fűtés levegőkeringetéssel

 AUTO NEXUS KFT.
7400 Kaposvár, Vásártéri út 6.
Adószám: 11520292-19
Tel: 82/555-955

Autó - Nexus Kft

8200 Veszprém
Észak-Keleti Útgyűri 12.
Telefon: 88/590-311
Fax: 88/590-321

Autó - Nexus Kft

8500 Pápa
Külső Veszprémi út 52
Tel./Fax: 89/510-650

Autó - Nexus Kft

7400 Kaposvár
Vásártéri út 6
Telefon: 82/555-955

e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu

Transit Alváz Áruszállító /2022.11.01. számlázástól/ 2022-8 Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi
Fűtés és klímazabályozás

- Manuális légkondicionáló berendezés
- nem elérhető BEV modellek esetén

Karosszéria - általános

- Egyedi hűtőrács töltőnyílással
- Standard BEV modellek esetén
- Első lökhárító - Részben színre fűjt
- Standard hűtőrács
- Nem elérhető BEV modellek esetén
- Széles oldalvédő csikok - fekete
- Vezetést támogató csomag #8P
- Fűthető szélvédő (B3MAB)
- Esőérzékelős ablaktörlők (CFFAE)
- Ütközésmegelőző rendszer (FBFAB)
- Sebességtartó automatika (GTDAB)
- Sávelhagyásra figyelmeztető rendszer (HLEAC)
- Sávartó automatika (HLNAB)
- ICE Low audió - DAB, USB (ICEGJ)
- Automata fényszóróvezérlés (JEDAC)

Kerekek és gumiabroncsok

- 6.5X16"-os acélkerekek
- 235/65 R16C gumiabroncsok
- Alapfelszereltség 420-as szériákon
- 6.5X16"-os acélkerekek
- P235/65 R16C gumiabroncsok: 350-es szériákon
- 235/65 R16C gumiabroncsok 39-es szériákon
- Alapfelszereltség 350 és 390-es szériákon
- 6X16"-os acélkerekek
- 195/75R16C gumiabroncsok
- Alapfelszereltség 430E és 470E modellek esetén
- 6X16"-os acélkerekek
- 205/75 R16 gumiabroncsok
- Alapfelszereltség 500-as modellek esetén
- Defektjavító szett
- Alapfelszereltség szimpla hátsókerek esetén
- Dupla hátsókerek csomag
- Alapfelszereltség N2 modellek esetén (kivéve BEV)
- Pótkerek
- Alapfelszereltség dupla hátsókerek csomag esetén
- Teljes díszláncsák
- Alapfelszereltség szimpla hátsókerek esetén

Motorvezérlés

- 120 km/h sebességhatároló
- BEV modellek esetén standard
- 90 km/h sebességhatároló
- N2 modelleken standard
- Hidegindító funkció (-20°C)
- Nem elérhető BEV esetén
- Start/Stop rendszer
- Standard minden HDT változat esetén
- Standard minden első- és hátsókerekhajtású LDT változat esetén

Rakodótér elválasztók, belső kialakítás

- 4-irányban állítható kormányoszlop - be/ki/fel/le
- Fej feletti tárolórekesz
- Kesztyűtartó zárható fedéllel
- Műanyag sebességváltó gomb
- Napszemüveg tartó a vezető oldalon
- Részleges gumi padlóborítás - szigetelt gumi, könnyen tisztítható
- Gumi első padlóborítás szigeteléssel a B-oszlopnál
- Részleges tetőkárpit
- Sensico kormány

Tachográf

- Digitális tachográf
- Megerősített akkumulátor
- N2 modelleken standard

AUTÓ-NEXUS KFT.
7400 Kaposvár, Vásártéri út 6.
Adószám: 1428299-2-19
Tel: 82/555-955 1

Autó - Nexus Kft

8200 Veszprém
Észak-Keleti Útgyűri 12.
Telefon: 88/590-311
Fax: 88/590-321

Autó - Nexus Kft

8500 Pápa
Külső Veszprémi út 52
Tel./Fax: 89/510-650

Autó - Nexus Kft

7400 Kaposvár
Vásártéri út 6
Telefon: 82/555-955

e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu e-mail: eladas@auto-nexus.hu
web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu web: www.auto-nexus.hu

Transit Alvázás Áruszállító /2022.11.01. számlázástól/ 2022-8 Szimplakabinos alváz FWD Trend 2.0i TDCi
Ülések**Első ülészsomag 13**

- 4-irányban manuálisan állítható vezetőülés dönthető ülőlappal
- 2-irányban manuálisan állítható dupla utasülés lehajtható asztallal és felejtővel
- 2-irányban állítható első fejtámlák (fel/le)
- Vezető oldali kartámasz (Szimpla, belső)
- Vezető oldali deréktámasz
- Nem elérhető BEV estén

Első ülészsomag 15

- 4-irányban manuálisan állítható vezetőülés dönthető ülőlappal
- 2-irányban manuálisan állítható dupla utasülés lehajtható asztallal és felejtővel
- 2-irányban állítható első fejtámlák (fel/le)
- Vezető- és utas oldali fűtött ülések
- Vezető oldali kartámasz (Szimpla, belső)
- Vezető oldali deréktámasz
- Standard üvegezeten válaszfallal, választható üvegezett válaszfallal is

Standard BEV modellek esetén

Üvegezés, visszapillantó tükrök, világítás

Automata fényszóróvezérlés

Belső visszapillantó tükör

Elektromos első ablakemelők, automata fel/le funkcióval a vezető oldalon

Elektromosan állítható, fűthető, külső visszapillantó tükrök integrált irányjelzőkkel

Első ködfényszórók

Esőérzékelős ablaktörölők

Fokozatosan elhalványuló belső tér világítás elől + térkép olvasó lámpa

Fűthető szélvédő

Halogén fényszórók

Hátsó ablak

Hátsó ködfényszóró

Magasság jelző fény

Manuális fényszórómagasság állítás

Nappali menetfény

Oldalsó jelzőfény

- L4 és L5 modellek esetében alapfelszereltség

Quad fényszóró

Rövidkarú külső visszapillantó tükör

Színezett üvegek

Üzemanyagtartály

Üzemanyag betöltő nyílás - félretankolás gátló funkcióval

- Nem zárható tanksapka nélküli üzemanyag betöltő rendszer

AUTO-NEXUS KFT.
7400 Kaposvár, Vásártéri út 6.
Adószám: 11323299-2-19
Tel.: 82/555-955

Előterjesztés
Gamás Község Önkormányzat Képviselő-testületének
2024. tartandó ülésére

Ügyiratszám: BF/80-2/2024

Tárgy: Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítása

Előadó: Tóth Péter polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás Társulási Tanácsa a 15/2023 (IX.29.) számú határozatával elfogadta, hogy Tamási Város Önkormányzata, Fürged Község Önkormányzata, Nagykónyi Község Önkormányzata, Nagyszokoly Község Önkormányzata, Ozora Község Önkormányzata, Regöly Község Önkormányzata, és Újireg Község Önkormányzata 2023. december 31-i hatállyal kiválik a társulásból, tekintettel arra, hogy a KEOP-1.1.1/C/13-2013-0031 azonosító számú pályázat fenntartási időszaka lezárult.

Az aktualizált társulási megállapodás- melyben csak a tagok felsorolása változott- benyújtásra került a Magyar Államkincstárhoz törzskönyvi átvezetés céljából.

A Kincstár hiánypótlást írt elő, mely szerint:

„A társulásban részt vevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott döntése szükséges a társulási megállapodás módosításához. A változások átvezetéséhez az erről szóló képviselő-testületi határozatok kivonatának beküldése is szükséges.

A társulási megállapodást minden tagnak- helyi önkormányzat polgármesterének – alá kell írnia.”

A fentiek értelmében a társulási megállapodás módosítását mind az 57 tagönkormányzat képviselő-testületének el kell fogadnia, ezt követően kerülhet benyújtásra ismét a törzskönyvi nyilvántartáshoz.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Gamás Község Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás társulási megállapodás módosítását, amely szerint Tamási Város Önkormányzata, Fürged Község Önkormányzata, Nagykónyi Község Önkormányzata, Nagyszokoly Község Önkormányzata, Ozora Község Önkormányzata, Regöly Község Önkormányzata, és Újireg Község Önkormányzata kiválik a társulásból.

Felhatalmazza a polgármestert a társulási megállapodás aláírására.

Felelős: Tóth Péter polgármester

Határidő: 8 nap – értesítésre

Gamás, 2024. 01.10.

Tóth Péter polgármester

**ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS
A DÉLNYUGAT-BALATONI NAGYTÉRSÉG TELEPÜLÉSEI SZILÁRD HULLADÉKAI
KEZELÉSÉNEK KORSZERŰ MEGOLDÁSÁRA**

T Á R S U L Á S I M E G Á L L A P O D Á S
(egységes szerkezetben a módosításokkal¹)

Az alább felsorolt települési önkormányzatok képviselő-testületei elhatározzák, hogy, Magyarország Alaptörvénye, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény (Mötv.) 87. §-a által meghatározott társulási jog alapján, **a Délnyugat-Baltoni Nagytérség települései szilárd hulladécai kezelésének** korszerű, hatékonyabb és célszerűbb megoldása érdekében, mint közös cél megvalósítására és a közös érdekérvényesítés elősegítése jegyében:

1.

Andocs Község Önkormányzata
8675 Andocs, Szabadság tér 1.

2.

Bábonymegyer Község Önkormányzata
8658 Bábonymegyer, Dózsa Gy. u. 50.

3.

Balatonberény Község Önkormányzata
8649 Balatonberény, Kossuth tér 1.

4.

Balatonboglár Város Önkormányzata
8630 Balatonboglár, Erzsébet u. 11.

5.

Balatonfenyves Község Önkormányzata
8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27.

6.

Balatonkeresztúr Község Önkormányzata
8648 Balatonkeresztúr, Ady E. u. 52.

7.

Balatonlelle Város Önkormányzata
8638 Balatonlelle, Petőfi u. 2.

8.

Balatonmárfürdő Község Önkormányzata
8648 Balatonmárfürdő, Ady E u. 52.

9.

Balatonszabadi Község Önkormányzata
8651 Balatonszabadi, Vak Bottyán u. 102.

¹ Hatályos 2024.01.01.-től

10.

Balatonszemes Község Önkormányzata
8636 Balatonszemes, Bajcsy-Zsilinszky u. 23.

11.

Balatonszentgyörgy Község Önkormányzata
8710 Balatonszentgyörgy, Berzsenyi u. 91.

12.

Balatonújlak Község Önkormányzata
8712 Balatonújlak, Templom u. 3.

13.

Bedegkér Község Önkormányzata
8666 Bedegkér, Rákóczi u. 147.

14.

Bonnya Község Önkormányzata
7281 Bonnya, Petőfi S. u. 60.

15.

Buzsák Község Önkormányzata
8695 Buzsák, Fő tér 1.

16.

Fiad Község Önkormányzata
7282 Fiad, Kossuth L. u. 30.

17.

Fonyód Város Önkormányzata
8640 Fonyód, Fő u. 19.

18.

Gamás Község Önkormányzata
8685 Gamás, Fő u. 83

19.

Gyugy Község Önkormányzata
8692 Gyugy, Fő u. 19.

20.

Hács Község Önkormányzata
8694 Hács, Fő u. 42/A.

21.

Hollád Község Önkormányzata
8731 Hollád, Fő u. 16.

22.

Kánya Község Önkormányzata
8667 Kánya, Fő u. 170

23.

Kapoly Község Önkormányzata

24.

Kaposmérő Község Önkormányzata
7521 Kaposmérő, Hunyadi u. 13.

25.

Kára Község Önkormányzata
7285 Kára, Kölcsey u. 1.

26.

Karád Község Önkormányzata
8676 Karád, Attila u. 31.

27.

Kisbárapáti Község Önkormányzata
7282 Kisbárapáti, Fő u. 83.

28.

Kisberény Község Önkormányzata
8693 Kisberény, Petőfi S. u. 36.

29.

Kőröshegy Község Önkormányzata
8617 Kőröshegy, Petőfi S. u. 71-73.

30.

Látrány Község Önkormányzata
8681 Látrány, Rákóczi út 69.

31.

Lengyeltóti Város Önkormányzata
8693 Lengyeltóti, Zrínyi M. u. 2.

32.

Lulla Község Önkormányzata
8660 Lulla, Kossuth L. u. 43.

33.

Miklósi Község Önkormányzata
7286 Miklósi, Rákóczi F. u. 3.

34.

Nágocs Község Önkormányzata
8674 Nágocs, Hősök tere 7.

35.

Ordacsehi Község Önkormányzata
8635 Ordacsehi, Fő u. 54.

36.

Öreglak Község Önkormányzata
8697 Öreglak, Fő u. 14.

37.
Pamuk Község Önkormányzata
8698 Pamuk, Petőfi u. 76.

38.
Sérsekszőlős Község Önkormányzata
8660 Sérsekszőlős, Szabadság u. 15.

39.
Somogyacsa Község Önkormányzata
7283 Somogyacsa, Kossuth L. u. 25.

40.
Somogybabod Község Önkormányzata
8684 Somogybabod, Kossuth L. u. 24.

41.
Somogydöröcske Község Önkormányzata
7284 Somogydöröcske, Keleti u. 80.

42.
Somogyegres Község Önkormányzata
8660 Somogyegres, Petőfi S. u. 3.

43.
Somogymeggyes Község Önkormányzata
8673 Somogymeggyes, Akácfa u. 4.

44.
Somogytúr Község Önkormányzata
8683 Somogytúr, Árpád u. 34.

45.
Somogyvár Község Önkormányzata
8698 Somogyvár, Kossuth L. u. 77.

46.
Szorosad Község Önkormányzata
7285 Szorosad, Arany J. u. 11.

47.
Szőlősgyörök Község Önkormányzata
8692 Szőlősgyörök, Szabadság u. 18.

48.
Tab Város Önkormányzata
8660 Tab, Kossuth L. u. 49.

49.
Tengőd Község Önkormányzata
8668 Tengőd, Petőfi S. u. 32.

50.

Tikos Község Önkormányzata
8731 Tikos, Iskola u. 16.

51.
Torvaj Község Önkormányzata
8665 Torvaj, Kossuth L. u. 23.

52.
Törökkoppány Község Önkormányzata
7285 Törökkoppány, Kossuth L. u. 66.

53.
Visz Község Önkormányzata
8681 Visz, Rákóczi út 32.

54.
Vörs Község Önkormányzata
8711 Vörs, Alkotmány u. 29.

55.
Zala Község Önkormányzata
8660 Zala, Kossuth L. u. 65.

56.
Zics Község Önkormányzata
8672 Zics, Petőfi S. u. 1.

57.
Iregszemcse Község Önkormányzata
7095 Iregszemcse, Kossuth tér 19.

mint tagok (együttesen és a továbbiakban, mint Tagok) önálló jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulást hoznak létre és biztosítják annak működési feltételeit.

PREAMBULUM

A Tagok előtt ismert, hogy az Európai Bizottság társfinanszírozás keretében jelentős előtámogatásban részesíti az Európai Unióhoz csatlakozni kívánó országokat – így Magyarországot –, illetve az olyan környezetvédelmi beruházási projektjeit is, melyek nélkülözhetetlenek az uniós normák végrehajtásához, teljesítéséhez.

Az Európai Unió 2000-2006 közötti időszakra vonatkozó kiemelt támogatási területét, a környezetvédelmet és az ahhoz kapcsolódó eszközrendszert az ISPA/KA (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession, „A tagjelöltek számára az előcsatlakozási stratégia keretében nyújtandó támogatás”), illetve 2004. május 1 után a KA (Kohéziós Alap) foglalja össze.

Tagok a Dél-Balaton és Sióvölgyi Nagytérség települései szilárd hulladékai kezelésének általános megoldására vállalkoztak, mely környezetvédelmi beruházási terv végrehajtásában kiemelten érdekeltek. E célból 2002. június 20-án Konzorciumot hoztak létre más önkormányzatokkal egyetemben. A Tagok kinyilvánítják, hogy a jelen Társulási Megállapodás a Konzorciumi Szerződés

elvein alapul. Célja olyan átalakulás megvalósításának elősegítése, amely lehetővé teszi, hogy a projekt megvalósítása és a létrehozott vagyoni elemek lakosság arányos felosztása után való későbbi üzemeltetése e jogi személyiségű társulási formában történjen.

Tagok mindezen feladatokat olyan magas műszaki-, technikai színvonalon és a környezetet védő rendszerben kívánják megoldani, amely biztonságot nyújt a térségben élő lakosság számára.

Tagok tudomásul veszik, hogy a tárgyi projektet az Európai Unió részéről 2002. december 14-én aláírt pénzügyi megállapodásban (továbbiakban: pénzügyi megállapodás) rögzített feltételek figyelembevételével valósíthatják meg, amely már számukra megküldésre került, és ismerik annak minden részletét. Jelen Társulási Megállapodás értelmezése során a pénzügyi memorandum rendelkezései az irányadók.

A jelen társulási megállapodással alapított Társulást a Tagok több gazdálkodási kistérséget és települést felölelve hozzák létre a hulladékgazdálkodási rendszer vagyonhasznosításának, jövőbeni szervezésének és irányításának céljából.

Tagok rögzítik, hogy társulásukat szabad elhatározásukból, egyenjogúságuk tiszteletben tartásával, a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján hozzák létre, a települési önkormányzati feladataik hatékonyabb, célszerűbb megoldására a Mötv 87.§-ában megjelölt jogi személyiséggel rendelkező társulásként.

I. A TÁRSULÁS NEVE, SZÉKHELYE, MŰKÖDÉSI TERÜLETE

A társulás neve: Önkormányzati Társulás a Délnyugat Balatoni nagytérség települései szilárd hulladékai kezelésének korszerű megoldására

A társulás rövidített neve: Délnyugat Balatoni Hulladékgazdálkodási Társulás

Székhelye: Balatonfenyves Község Önkormányzata
8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27.

Működési területe: a társult önkormányzatok közigazgatási területe

II. A TÁRSULÁS IDŐTARTAMA

A Társulás határozatlan időre alakul.

III. A TÁRSULÁS JOGÁLLÁSA

A Társulás a Mötv. 87.§-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelően önálló jogi személyiséggel rendelkezik. Működése során - külön törvényben foglaltak szerint - a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A Társulás operatív végrehajtási, gazdálkodási, pénzügyi-gazdasági feladatait a Balatonfenyvesi Polgármesteri Hivatal 8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27., mint a Társulás munkaszervezete látja el.

Társulási tanács által a tagjai közül választott elnök – az alapítók képviselőjében – intézkedik a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságánál történő törzskönyvi nyilvántartásba vétel kezdeményezése iránt.

IV. ELŐZETES MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETENDŐ ELVEK A TÁRSULÁS ÉS TAGJAI FELADATAI, KÖTELEZETTSÉGEI

IV/1. Ezen társulási megállapodás megkötésénél a Tagok a vonatkozó ISPA/KA előírások mellett a hazai irányadó jogszabályokat, különösen a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban Ötv.), Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. CLXXXIX. törvény, (Mötv.), az államháztartásról szóló 2011.évi CXCV. Törvény (a továbbiakban:Áht) Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban:Ávr.) rendelkezéseit veszik figyelembe.

A Mötv 13.§-a alapján helyi önkormányzati feladat a környezet-egészségügy, köztisztaság biztosítása illetve a hulladékgazdálkodás megoldása. A hulladékokról szóló 2012. évi CLXXXV. Törvény (Ht.) 36.§-a alapján a települési önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladataik ellátása érdekében egymással társulhatnak.

IV/2. Jelen társulási megállapodás aláírásával Tagok, mint önkormányzatok kötelezettséget vállalnak arra, hogy közös környezeti és gazdasági érdekeiknek megfelelően, ezen megállapodás keretei között az alábbi feladatokat valósítják meg:

IV/2.1. Tagok kijelentik, hogy a keletkező szilárdhulladék kezelésére és elhelyezésére a projekt megvalósulásával kialakított rendszert veszik igénybe, a közösen kidolgozásra kerülő szerződési feltételek szerint.

IV/2.2. Tagok kötelezettséget vállalnak arra, hogy a megállapodásban megjelölt térség környezetvédelmi érdekeit, egységes fejlődését szem előtt tartva, a szerződésben foglalt elveket betartják, a továbbiakban annak érvényesülését nem akadályozzák, a rendszer működését aktív tevékenységgel szolgálják, közreműködnek a megvalósításban.

IV/2.3. Tagok megismerik, átgondolják és értékelik a nagytérségi rendszer szerepét, a szerződésben megfogalmazott jogokat és kötelezettségeket.

IV/2.4. Tagok tudomásul veszik, hogy a felmondásuk egyes esetekben a társulás számára jelentős hátránnyal is járhat, melyért felelősséggel tartoznak, és az általános jogelveknek megfelelően jóállni kötelesek.

IV/2.5. Tagok kötelezettséget vállalnak, hogy a jövőbeni projektek végrehajtása során a magyarországi hatályos jogszabályi rendelkezések, valamint a vonatkozó EU előírások szerint járnak el.

IV/2.6. Tagok kötelezettséget vállalnak a megvalósuló projekt terv szerinti üzemeltetésére.

IV/2.7. Ezen szerződés elfogadása és aláírása a tagok részéről egyben kötelezettségvállaló elfogadó nyilatkozat is.

IV/3. A projekt működéséhez szükséges munkafeladatok ellátásához tagok a Társulás munkaszervezeti feladatain belül a IV/2. pont szerint vállalják az alábbi feladatok előkészítését, illetve a döntés végrehajtását.

IV/3.1. Szervezeti, gazdasági területen:

- együttműködési megállapodások megkötése az érintett települések között;
- a működtetés szervezeti, gazdasági feltételrendszerének kidolgozása;
- gyűjtési, szállítási költségek bekérése az üzemeltetőtől és annak felülvizsgálata;
- feldolgozó létesítmények költségkalkulációjának bekérése és annak felülvizsgálata;
- költségelosztás készítése a települések között;
- szolgáltatás-értékesítési árkalkuláció elkészítése az üzemeltetővel és annak felülvizsgálata;
- lakossági fórumok szervezése, a közösségtájékoztatás (PR) dokumentálása;

IV/3.2. Műszaki területen:

- a szilárdhulladék mennyisége jövőbeli alakulásának évről évre történő felmérése;
- a meglévő felmérések aktualizálása;
- gyűjtési és szállítási útvonalak optimalizálása az üzemeltetővel;
- egységes hulladékgyűjtési rendszer kialakítása az üzemeltetővel;
- szelektív hulladékgyűjtés és hulladékhasznosítás bevezetése, hulladék gyűjtőszigetek, hulladékudvarok kialakítása az üzemeltetővel;
- nagy kapacitású, regionális hulladéklerakó telep további fejlesztése;
- a régi legális vagy illegális hulladéklerakók felszámolása, rekultivációja

V. A TÁRSULÁS ALAPTEVÉKENYSÉGE

A Társulás tagjai a Mötv 41.§ (4) bekezdésében kapott felhatalmazással élve, a Társulásra átruházzák a Társulás célját képező alábbi feladat- és hatásköröket:

A Mötv 13.§-a alapján helyi önkormányzati feladat a környezet-egészségügy, köztisztaság biztosítása illetve a hulladékgazdálkodás megoldása. A Ht. 2.§ 27. pontja alapján a *hulladékgazdálkodási közszolgáltatás*: a közszolgáltatás körébe tartozó hulladék átvételét, elszállítását, kezelését, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmény fenntartását, üzemeltetését biztosító, kötelező jelleggel igénybe veendő szolgáltatás. A Ht.33§-a szerint a települési önkormányzat a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátását a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján biztosítja. A Ht. 36.§-a alapján a települési önkormányzatok hulladékgazdálkodási feladataik ellátása érdekében egymással társulhatnak.

A Társulásban résztvevő önkormányzatok a fenti közszolgáltatási feladataikkal összefüggésben rögzítik, hogy a jelen társulás célja, és feladata az önkormányzatok osztatlan közös tulajdonában

lévő hulladékkezelési, hulladékgazdálkodási létesítmények, eszközök, berendezések ISPA/Kohéziós Alap feltételrendszer szerinti üzemeltetése, vagyonának megóvása, a szükséges fejlesztések elvégzése, a szolgáltatás színvonalának emelése.

A társulás tagjai a fenti feladatok ellátását a Társulásra átruházzák.

Előzmény:

1. A társulást alkotó önkormányzatok osztatlan közös tulajdonában lévő hulladékkezelési, hulladékgazdálkodási létesítmények, eszközök, berendezések ISPA/Kohéziós Alap feltételrendszer szerinti további üzemeltetése, - figyelemmel arra, hogy a Konzorcionális Szerződés hatályát veszti - a jelen társulási megállapodás szerinti Társulás feladata lesz. A Társulás tagjai a Konzorcium által a Zöldfok Zrt.-vel kötött üzemeltetési szerződést megismerték, az abban foglaltakat változatlan formában és tartalommal a továbbiakban magukra nézve kötelezőnek tekintik, addig ameddig a jogszabályi keretek fennállnak.

A Társulás az alaptevékenységén kívül vállalkozási tevékenységet nem folytat.

VI. A TÁRSULÁS VAGYONA, GAZDÁLKODÁSA

Társulás operatív pénzügyi, gazdálkodási feladatait a **Balatonfenyvesi Polgármesteri Hivatal** 8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27. látja el.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 110.§ (3) bek. alapján, amennyiben törvény másképp nem rendelkezik, a Tagok társulásba bevitt vagyonát a társuló helyi önkormányzat vagyonaként kell nyilvántartani, a vagyonnövekmény a társult helyi önkormányzatok közös vagyona.

A társulás induló vagyona az 1. sz. mellékletben meghatározott pénzbeli vagyon.

A Társulás tagjai kötelezettséget vállalnak arra, hogy az induló vagyont a társulás törzskönyvi bejegyzésétől számított 30 napon belül megfizetik a társulás számlájára.

A Társulás bevételei:

a) Saját bevételek

Elsődlegesen: a vagyon üzemeltetéséből származó használati díj.

Amennyiben a vagyon üzemeltetéséből származó használati díj nem fedezi a Társulás működési költségeit a Társulás tagjai a Társulás működésének forrásait lakosságszám - arányosan biztosítják, a gesztorként eljáró önkormányzaton keresztül.

Az éves működési célú támogatási igényről és az egyes tagokat terhelő befizetési kötelezettségről a Társulási Tanács az adott évi költségvetés elfogadásával egyidejűleg dönt. A Társulási Tanács határozata alapján az Elnök 30 napon belül írásban értesíti a Tagokat az évi befizetési kötelezettségekről és azok esedékességéről.

A tagok a Társulás működéséhez az 1. sz. mellékletben meghatározott arányban járulnak hozzá.

Tagok a Társulás működési költségeihez szükséges évi hozzájárulás összegét saját költségvetési rendeleteikben biztosítják. Tagok rögzítik továbbá, hogy bármely tag által vállalt pénzügyi hozzájárulást, valamint a fejlesztés, beruházás vonatkozásában vállalt fizetési kötelezettség nem

teljesítése esetén **Balatonfenyves Község Önkormányzata** 8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27. (a továbbiakban: székhely önkormányzat) a fizetési határidőt követő 15. naptól azonnali beszédési megbízás (inkasszó) benyújtására jogosult.

Amennyiben a székhely önkormányzat nem tesz eleget a társulás felé vállalt fizetési kötelezettségének, úgy a Társulási Tanács új székhely önkormányzat kijelöléséről dönthet, amelyet egyúttal felhatalmaz arra, hogy a korábbi székhely önkormányzat ellen azonnali beszédési megbízást (inkasszót) nyújtson be.

b) Belföldi és nemzetközi támogatások

A Társulás bevételeit képezik a Társulás által pályázott nemzetközi, illetve hazai támogatások, mely támogatási összeget – Tagok megállapodása és a vonatkozó előírások alapján – csak a Társulás céljainak megvalósítására lehet felhasználni.

c) Egyéb bevételek

1. a Társulás alaptevékenysége körében kifejtett gazdasági tevékenységből származó bevételek,
2. természetes és jogi személyek felajánlásai, hozzájárulásai,
3. egyéb pályázati bevételek.

VII. ÜZEMELTETÉS, TULAJDONJOGI KÉRDÉSEK

VII.1. ÜZEMELTETÉS

A hulladék kezelésére irányuló szolgáltatás közszolgáltatás, mely ellátás magában foglalja a hulladék begyűjtését, elszállítását a hulladékkezelő telepre, kezelését, a kezelő létesítmény üzemeltetését és a szolgáltatás folyamatosságának biztosítását. Tagok a közszolgáltatási feladataik ellátására, a hulladékkezelő létesítmények üzemeltetésére, a hatályos jogszabályokkal, továbbá az ár- és foglalkoztatás-politikájukkal összhangban kötik meg a részletes üzemeltetési szerződést.

VII.2. TULAJDONJOGI KÉRDÉSEK

Tagok előzetesen hozzájárulnak ahhoz, hogy a projekt keretében megépülő létesítmények a Társulás vagyonába kerüljenek. Ezért a tagok vállalják az ingatlanok, eszközök és más vagyoni jogok tiszta jogi helyzetének megteremtését a dél-balatoni hulladékgazdálkodási konzorciummal szemben. A létrejövő közös tulajdoni részarányok mértékét az 2 sz. melléklet szerint határozzák meg.

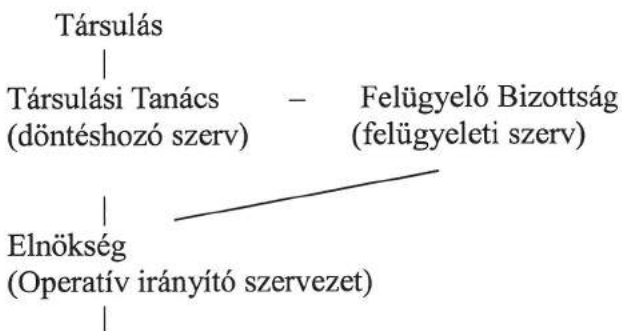
A Tagok hozzájárulnak ahhoz, hogy írásbeli megállapodás alapján az ISPA és egyéb más beruházás keretében a közszolgáltatás ellátásához beszerzésre kerülő eszközöket (járművek, gépek, berendezések) a Társulás a közszolgáltatók használatába adja. Az eszközök használatáért a közszolgáltatók által fizetendő díj összege legalább az államháztartás szervezeteire vonatkozó mindenkor hatályos jogi szabályozásban meghatározott (terv szerint) értékcsökkenés alapján számított összeg, melynek elszámolása a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően történik, s amelynek felhasználásáról évente a Társulás dönt.

VIII. A TÁRSULÁS SZERVEZETI RENDSZERE

Tagok jelen Társulási Megállapodás aláírásával egyidejűleg az alábbi szervezeti rendszerben állapodnak meg:

Szervezeti rendszer:

1. Társulási Tanács
2. Elnökség
3. Társulási Tanács Elnöke,
4. Társulási Tanács Elnökhelyettesei
5. Felügyelő Bizottság

(Munkaszervezet)

Balatonfenyvesi Polgármesteri Hivatal 8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27.

VIII/1. Társulási Tanács

Társulás döntéshozó szerve a Mötv. 94.§-a alapján a Társulási Tanács, amely a társult Tagönkormányzatok polgármestereinek összességéből áll.

Valamennyi Tag egy képviselő delegálására jogosult.

A társult önkormányzat szavazati arányát a Tanácsban az 2. sz. mellékletben meghatározott szavazati arányban állapítják meg.

A Társulási Tanács dönt a jelen Társulási Megállapodásban meghatározott és a Társulás tagjai által átruházott, valamint a vonatkozó jogszabályok szerint meghatározott saját feladat- és hatáskörben.

VIII/1.1. A Társulási Tanács feladat- és hatásköre:

- a. a Társulási Tanács elnökének, elnökhelyetteseinek, elnökségi tagoknak, és a Felügyelő Bizottságának megválasztása, visszahívása,
- b. a működési hozzájárulás mértékének megállapítása,
- c. Tagokat terhelő egyéb kötelezettség megállapítása,
- d. a hatáskörébe utalt pénzeszközök felhasználásáról döntés, szükség szerint szakértői vélemények figyelembe vételével,
- e. Tag kizárása. A kizáráshoz a Társulási Tanács minősített többséggel hozott döntése szükséges,
- f. jelen társulási megállapodás módosításának kezdeményezése. A módosításhoz a Társulásban résztvevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többségével hozott döntése szükséges,
- g. Társulás megszüntetésének kezdeményezése. A megszüntetéshez a Társulásban résztvevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többségével hozott döntése szükséges,
- h. Társulás éves munkatervének, költségvetésének, beszámolójának elfogadása.

- i. a megállapodásban foglalt célok megvalósításának áttekintése, stratégiai célok meghatározása,
- j. a Tagok között felmerülő esetleges vitás kérdések megtárgyalása, esetleg állásfoglalás a kérdésében, illetve a végrehajtás során felmerülő problémák körében.
- k. a Szervezeti és Működési Szabályzat elfogadása.

VIII/1.2. A Társulási Tanács működése:

A Társulási Tanács megalakultnak tekinthető, ha a tagönkormányzatok képviselő-testületeinek mindegyike jóváhagyta a társulási megállapodást, megválasztotta képviselőjét, és a társulási tanács alakuló ülése kimondta a megalakulását.

A Társulási Tanács üléseit szükség szerint, de évente legalább két alkalommal össze kell hívni.

A Tanács ülését össze kell hívni, ha a Tanács hatáskörébe tartozó kérdésekben kell dönteni, ha azt bármely Tag a napirend egyidejű megjelölésével indítványozza.

A Tanács üléseinek összehívása és a napirend kialakítása az elnök feladata, de a napirend összeállításában Tanács bármely tagjának indítványtételi joga van.

A Tanács ülését az elnök, akadályoztatása esetén az elnökhelyettes hívja össze írásban, az ülés napját megelőzően legalább 8 nappal korábban. Sürgős esetben ennél rövidebb idő is lehetséges, de csak a tagok megfelelő értesítése mellett.

A meghívóhoz mellékelni kell a napirend szerinti írásos előterjesztéseket.

A Társulási Tanács akkor határozatképes, ha ülésén a Tanács tagjainak több mint fele jelen van, és a jelenlévő tagok a szavazatok több mint 50 %-val rendelkeznek.

Határozatképtelenség esetén az eredeti időpontot követő 8 napon túli, de 30 napon belüli időpontra kell az újabb ülést összehívni.

A Társulási Tanácsban a társulás tagjai a 2. sz. mellékletben meghatározott (tulajdoni hányad arányának megfelelő) szavazati arányban rendelkeznek szavazattal.

A Társulás Tagjaként az önkormányzat képviselő-testülete eseti jelleggel egy alkalomra szólóan vagy általános jelleggel meghatalmazást adhat a helyettesítésére, mely eseti meghatalmazás hatálya a határozatképtelenség miatt megismételt ülésre is kiterjed.

A Társulási Tanács ülésére bármely tag indítványozhatja szakértők vagy egyéb személyek meghívását. Ezen személyek az ülésen részt vehetnek, a napirendi pontokhoz hozzászólhatnak, de szavazati joggal nem rendelkeznek.

Az ülésen a határozati javaslatról nyílt szavazással, a szavazati arányok megállapításával döntenek. A javaslat elfogadásához annyi tag igen szavazata szükséges, amely meghaladja a jelenlévő szavazatok több mint a felét. (Egyszerű többség)

A társulási megállapodásban meghatározott döntésekhez minősített többség szükséges. A minősített többséghez legalább annyi tag szavazata szükséges, amely eléri a társulásban részt vevő tagok szavazatának több mint felét és az általuk képviselt települések lakosságszámának felét.

A Társulási Tanács határozatai a meg nem jelent tagokra is kötelező érvényűek.

A Tanács üléséről jegyzőkönyvet és jelenléti ívet kell készíteni. A jegyzőkönyv tartalmazza az ülésen résztvevő képviselők és meghívottak nevét, a tárgyalt napirendi pontokat, a tanácskozás lényegét, a szavazás számszerű eredményét és a hozott határozatokat. A jegyzőkönyvre a képviselő-testületek üléséről szóló jegyzőkönyv szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a jegyzőkönyvet a Társulási Tanács elnöke és a Tanács által felhatalmazott személy írja alá. A jegyzőkönyvet az ülést követő 15 napon belül az elnök megküldi a Somogy Megyei Kormányhivatalnak, valamint gondoskodik arról, hogy egyidejűleg a jegyzőkönyvet közzé tegyék a társulás honlapján.

VIII/2. Elnökség

A Társulási Tanács tagjainak nagy számára tekintettel a projekt dinamikus előrehaladását, a rugalmas működés érdekében munkaszervezést biztosítandó a Társulási Tanács létrehozza az Elnökséget.

Az Elnökség 9 tagú, mely az elnökből, az elnök-helyettesekből és 6 elnökségi tagból áll.

A Társulási Tanács elnökét, elnökhelyetteseit és az elnökségi tagokat a Társulási Tanács tagjai sorából az alakuló ülésen, vagy az ok felmerülését követő első ülésen minősített többségű szavazatával-választja meg, akiknek megbízatása a polgármesteri tisztség betöltéséig szól.

Társulási Tanács VIII/1.1. c., d., i., j. pontokban meghatározott feladat- és hatásköreit átadja az Elnökségnek. Az átadott feladatkörben hozott döntésekről az Elnökség a Felügyelő Bizottságot félévente, míg a Társulási Tanácsot évente köteles tájékoztatni.

A Társulási Tanács tagjai 1/3-ának kérelmére a Társulási Tanács – a Társulási Tanács elnöke által 15 napon belül összehívott ülésén – minősített többségű szavazással köteles a kezdeményezők által megjelölt átadott feladatot visszavenni.

Az Elnökség segíti a Társulás elnökének és elnökhelyettesének a munkáját, közreműködik a Társulási Tanács üléseinek előkészítésében, összehangolja a Társulás munkáját, kapcsolatot tart a Tanács tagjaival, és közreműködik a döntések előkészítésében és végrehajtásában.

Az Elnökség szükség szerint, de legalább évente négyszer ülésezik.

Az Elnökséget az elnök – akadályoztatása esetén az elnökhelyettes- hívja össze. Az ülésre szóló meghívót, a napirendek megjelölésével az ülést megelőzően legalább 8 nappal kell írásban vagy elektronikus úton a tagoknak megküldeni. Sürgős esetben ennél rövidebb határidő is alkalmazható. Az Elnökség határozatképes, ha azon a tagok több, mint fele jelen van. Az Elnökségben minden tagnak egy szavazata van. Az Elnökség a döntéseit nyílt szavazással, egyszerű többséggel hozza.

Az Elnökség üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelyet az elnök és egy elnökségi tag ír alá. Az Elnökség döntései a szabályszerűen értesített, de az ülésen meg nem jelent tagokra is kötelező.

VIII/3. A Társulási Tanács elnöke, elnökhelyettesei

A Társulási Tanács elnökét és elnökhelyetteseit a Társulási Tanács tagjai sorából az alakuló ülésen, vagy az ok felmerülését követő első ülésen minősített többségű szavazatával-választja meg, akiknek megbízatása a polgármesteri tisztség betöltéséig szól.

A Társulási Tanács elnöke a Társulás ügyeinek vitele keretében:

- a. képviseli a Társulást harmadik személyekkel szemben, bíróságok és más hatóságok előtt,
- b. intézkedik a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságánál a Társulás törzskönyvi nyilvántartásában szereplő adatok változásának nyilvántartásba vétele iránt, módosítását követő 15 napon belül,
- c. összehívja a Társulási Tanács üléseit, összeállítja az ülések napirendjét,
- d. gondoskodik a Társulás éves mérlegének, vagyonkimutatásának, költségvetésének, éves beszámolójának elkészítéséről,
- e. a Társulás mérlegét a Tagok számára hozzáférhetővé teszi,
- f. évente legalább egy alkalommal jelentést készít a Társulási Tanács részére a Társulás működéséről, feladatainak ellátásáról, a társulási cél megvalósulásáról,
- g. ellátja mindazon feladatokat, melyet a társulási megállapodás, illetve a Társulási Tanács számára előír,
- h. a szerződések, valamint azok módosításait a tagok nevében aláírja,
- i. bármely kérdésben észrevétellel és kérdéssel élhet a Tagok, illetve képviselők, a hatóságok, közreműködő szervek, személyek felé, tájékoztatást kérhet a Társulásban közreműködő bármely személytől, szervtől.

Az elnök Társulással összefüggő feladatai megvalósításához – utólagos beszámolási kötelezettséggel – jogosult szakértők igénybevételére, a Társulás költségén. Az elnök tevékenységét az elnökség segíti.

A Társulás elnöke a tőle elvárható gondossággal köteles eljárni. A kötelezettségének megszegésével okozott kárért a polgári jog szabályai, valamint a vonatkozó jogszabályok szerint felel.

Az elnök a Társulás bevételeivel a Társult települési önkormányzatok, valamint a Társulási Tanács ellenőrzése mellett, önállóan, a Tanács hatáskörét nem sértve, a törvényi rendelkezéseknek megfelelően gazdálkodik. A működéssel járó költségeket, a használati díjból, valamint a tagok által elfogadott és a befizetett működési hozzájárulásból fedezi.

Az elnöki megbízatás megszűnik:

- a települési polgármesteri tisztségének megszűnésével,
- a Társulási Tanács által történő visszahívással,
- lemondásával,
- halálával.

Lemondás esetén az elnök köteles az új elnök személyének megválasztásáig a megbízatásával járó feladatokat ellátni, köteles a lemondásától számított 15 napon belül a Társulási Tanács ülését összehívni az új elnök megválasztásának céljából. Az elnök lemondásával az elnökhelyettesi megbízatások nem szűnik meg.

A Társulás elnökhelyetteseinek megbízatási időtartamára az elnökre vonatkozó rendelkezések irányadók.

Külön munkamegosztás szerint a Társulás elnökhelyettesei az elnök munkáját segítik, illetve akadályoztatása esetén helyettesítik a IX fejezetben foglaltak szerint.

VIII/4. Felügyelő Bizottság

A tagok megállapodnak abban, hogy a Társulási Tanács alakuló ülésén a projekt megvalósulási területéhez igazított ellenőrző- felügyelő szervként 3 főből álló Felügyelő Bizottságot hoznak létre a Tanács tagjaiból.

A Felügyelő Bizottság elnökét tartós akadályoztatása esetén – a felügyelő bizottság részletes ügyrendjében foglaltak szerint - a felügyelő bizottság által kijelölt tag helyettesíti.

A Felügyelő Bizottság tagjai személyesen kötelesek eljárni, képviseletnek nincs helye.

A Felügyelő Bizottság kiemelt feladata a társulás működési, pénzügyi ellenőrzése.

A Felügyelő Bizottság évente legalább két alkalommal, de szükség szerint többször is ülésezik.

A Felügyelő Bizottság ülését az elnök az ülés napját legalább 8 nappal megelőzően írásban hívja össze.

A Felügyelő Bizottság ülésének összehívását a bizottság bármely két tagja írásban is kezdeményezheti az ok és a cél egyidejű megjelölésével. Az elnök ebben az esetben 15 napon belül köteles a bizottság ülését összehívni.

Az ülés összehívására vonatkozó határidőtől rendkívül indokolt, halaszthatatlan esetekben a el lehet térni. Ez esetben az ülés telefonon, illetve egyéb más úton (e-mail, stb.) történő összehívása is megengedhető.

A Felügyelő Bizottság akkor határozatképes, ha az ülésen a tagok 2/3-a jelen van. Határozatképtelenség esetén 15 napon belül újabb ülést kell összehívni.

A Felügyelő Bizottság a döntéseit egyszerű többséggel hozza meg.

A Felügyelő Bizottság jogszabályba, a jelen szerződésbe ütköző, vagy a társulás érdekeit sértő intézkedés, mulasztás tapasztalása esetén észrevételt tehet, illetve jelzéssel élhet a Társulási Tanácsnál, a tanács elnökénél, valamint az Elnökségnél.

A Felügyelő Bizottság feladat és hatásköre:

- a társulás munkájának ellenőrzése,
- pénzfelhasználás ellenőrzése,
- a tagok elé terjesztendő jelentések, beszámolók vizsgálata, a vizsgálat eredményéről beszámoló készítése,
- a tagok tájékoztatásának vizsgálata,
- a társulás bármely résztvevőjétől felvilágosítás, tájékoztatás kérése,
- elnöke tanácskozási joggal részt vesz az Elnökség ülésein.

A Felügyelő Bizottság üléseiről jegyzőkönyvet kell vezetni, melyet az ülés elnöke, valamint a jegyzőkönyvvezető ír alá.

IX. A TÁRSULÁS KÉPVISELETE

A Társulást harmadik személyekkel szemben, bíróságok és más hatóságok előtt általános képviseleti jogkörrel felruházva - a VIII.1.3.-ban foglaltak szerint – az elnök képviseli. Az elnök

akadályoztatása esetén a Társulás képviselőjére az Elnökség által meghatározott helyettesítési rend szerinti elnökhelyettes jogosult.

A Társulást az elnök önállóan képviseli. A Társulás jegyzése akként történik, hogy a géppel vagy kézzel előírt, előnyomott vagy nyomtatott társulási név alatt az elnök teljes nevét önállóan írja alá.

X. A TÁRSULÁS ELLENŐRZÉSI RENDJE, KÖLTSÉGVETÉSI FELÜGYELETE

A társulás tagjai a társulás működését – a társulási megállapodásban meghatározottak szerint célszerűségi és gazdasági szempontból jogosultak ellenőrizni

A társulás működését és pénzfelhasználását a Felügyelő Bizottság ellenőrzi.

A társulás bevételeivel és kiadásaival kapcsolatban a tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási feladatok ellátásával, költségvetési felügyeletével a Tagok jelen társulási megállapodással **Balatonfenyvesi Polgármesteri Hivatalt** 8646 Balatonfenyves, Kölcsey u. 27. jelölik ki. (Áht.27.§ (5) bek.)

A társulási tanács tagjai képviselő-testületeiknek legalább évente egyszer beszámolnak a társulás működéséről, a társulási tanácsban végzett tevékenységükről.

XI. A TÁRSULÁSBAN FOGLALKOZTATOTT SZEMÉLY ALKALMAZÁSÁNAK FELTÉTELEI

A Társulás alkalmazottainak jogviszonyára a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény az irányadó.

A Társulás alkalmazottai felett a munkáltatói jogkör gyakorlására a Társulás elnöke jogosult.

XII. TAGSÁGI JOGVISZONY

XII/1 A társulásból történő kiválás

Tekintettel arra, hogy a Társulás határozott cél megvalósítására jött létre, a tagok a beruházás üzemeltetése érdekében önként vállalják, hogy a törvényben biztosított kiválási jogukkal csak tényleges és alapos indokok alapján, a Társulási Tanáccsal, a törvényességi felügyeletet ellátó szervvel történt egyeztetést követően élnek.

A társulásból kiválni csak a naptári év utolsó napjával – december 31-i hatállyal - lehet. A Mőtv. 89.§ (2) bekezdése alapján a kiválásról szóló minősített többséggel hozott döntést a képviselő-testület legalább hat hónappal korábban köteles meghozni és a Társulási Tanáccsal közölni. A kiváló tag döntése meghozatalakor köteles figyelembe venni a támogatási szerződésben foglaltakat.

A kiváló tag köteles a tárgyévi vagyoni és működési hozzájárulásának teljesítésére, valamint a kiválásával a Társulásnak okozott kár teljes körű megtérítésére.

Tag általi kiválás esetén a Társulás köteles a taggal elszámolni a kilépést követő 90 napon belül, a vagyoni hozzájárulás arányának megfelelően, figyelembe véve a kártérítési kötelezettséget és a Társulást terhelő kötelezettségeket is, majd a tag tulajdoni hányadát pénzben megváltani.

A társulásból történő kiválás esetén a vagyontárgy társulási tag részére történő kiadását legfeljebb öt évre el lehet halasztani, ha annak természetben történő kiadása veszélyeztetné a társulás további

működését. Ebben az esetben a kivált tagot – a társulással kötött szerződés alapján – használati díj illeti meg.

XII/2 Tagi kizárás

Amennyiben a tag a jelen megállapodásban foglalt lényeges kötelezettségét megszegi, illetve elmulasztja, az elnök köteles a tagot kétszer, írásban, megfelelő – legfeljebb 30 napos - határidő tűzésével felhívni a teljesítésre.

Ha a tag ezen felhívás ellenére a közölt határidőn belül sem tesz eleget a jelen megállapodásban rögzített kötelezettségeinek, a Társulási Tanács minősített többséggel hozott határozatával a naptári év utolsó napjával kizárhatja a Társulásból. Különösen ilyen kötelezettségzegésnek minősül a működési hozzájárulás megfizetésének elmulasztása.

A kizárás jogkövetkezményei azonosak a tagi kiválás jogkövetkezményeivel, azaz ebben az esetben sem mentesül a tag a kártérítési és egyéb kötelezettsége alól.

XII/3 Tagfelvétel

A csatlakozási szándék kinyilvánításához a társulni kívánó önkormányzatok képviselő-testületének minősített többséggel hozott határozata szükséges, melynek tartalmaznia kell, hogy a testület a jelen társulási megállapodás rendelkezéseit magára nézve teljes egészében kötelezőnek ismeri el, elfogadja a Társulás céljait, továbbá a feladatok megvalósításához ráeső költségvetési hozzájárulást biztosítja.

A Társuláshoz történő csatlakozásról a Társulási Tanács minősített többséggel dönt. A Társulási Tanács a határozatában dönt a csatlakozás időpontjáról.

XIII. A TÁRSULÁSI MEGÁLLAPODÁS HATÁLYA, A TÁRSULÁS MEGSZŰNÉSE

A társulási Megállapodás hatálya a beruházással létrejövő közművagyron üzemeltetésére terjed ki.

A Társulás megszűnése esetén a tagok a megszűnés időpontjával bezáróan egymással elszámolni kötelesek.

A Társulás megszűnése esetén a kötelezettségek teljesítése után fennmaradó vagyon a Társulás tagjait vagyoni hozzájárulásuk arányában illeti meg.

A Társulás megszűnése esetén a Társulás kötelezettségeiért a tagok a vagyoni hozzájárulásuk arányában tartoznak felelősséggel.

XIV. VEGYES ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Tagok tudomásul veszik, hogy a Társulási működésével összefüggő költségeket saját költségvetésükből kötelesek fedezni.

Tagok rögzítik, hogy jelen szerződésben nem rögzítettek esetében az ISPA/KA támogatásról rendelkező Pénzügyi Megállapodásban, továbbá a Társulás elődjének tekintendő Konzorcium és a

Közreműködő Szervezet között kötött, a támogatás igénybevételének módjáról rendelkező Támogatási Szerződésben foglaltak az irányadók.

A tagok vitás kérdéseiket elsősorban tárgyalásos úton, egymás közötti egyeztetéssel kísérik meg rendezni. Ennek sikertelensége esetén a tagok között a társulás működése során felmerülő vitás kérdésekben a közigazgatási és munkaügyi bíróság dönt a Möt.v.92.§-a alapján.

A fentiek szerint ezen megállapodást a mellékletét képező aláírási íven – a tagok eredeti példányban jóváhagyólag aláírták.

Balatonfenyves, 2012. október 10.

Mellékletek: 1.sz. melléklet: a tagönkormányzatok befizetései lakos egyenérték arányában.
2.sz. melléklet: a tagönkormányzatok tulajdoni hányadon alapuló szavazati aránya.
3.sz. melléklet: képviselő testületi határozatok
4.sz. melléklet: aláíró lapok a Társulási Megállapodás elfogadásáról

1. sz. függelék: COFOG számok
2. sz. függelék: tagönkormányzatok neve, képviselői, lakosság száma

Egységes szerkezetbe foglalva: 2023. december 05.

Lombár Gábor
elnök

A GAMÁSI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

2024

**Készítette: Schütné Makk Rita
igazgató**

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. Az óvoda

OM-azonosítószáma: 033923

Neve: Gamási Napközi Otthonos Óvoda

Székhelye: 8685 Gamás Széchenyi u. 1.

Tel.: 85/ 428-188

2. Az óvoda

Fenntartó szerve: Gamás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

Működési körzete: Gamás Község közigazgatási területe

Szakmai felügyeleti szerv: Emberi Erőforrás Minisztérium

A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon: 8685 Gamás, Széchenyi u. 1. hrsz.:446

A vagyon feletti rendelkezés joga: Kizárólag Gamás Község Önkormányzata

Csoportszáma: 2

Maximális gyermeklétszám: 40 fő

Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

Vállalkozási tevékenység köre: vállalkozási tevékenységet nem folytat

Szakágazat megneve: 851020 Óvodai nevelés

Alaptevékenység kormányzati funkció szerinti megjelölése:

091110 Óvodai nevelés szakmai feadatainak ellátása

049010 Máshova nem sorolt gazdasági ügyek

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feadatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feadatai

096015 Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben

104037 Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

Az intézmény kapacitás bővítő tevékenységként részt vehet a konyhában lakossági (szociális étkeztetés) célúszolgáltatást is végezhet.

3. Az óvoda jogállása

Az óvoda a köznevelési rendszer intézménye. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Önálló jogi személy, az alapító okirat rendelkezése szerint részben önálló költségvetési szerv, az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörű költségvetési szerv.

Az intézmény nem alanya az ÁFÁ-nak. Vállalkozási tevékenységet nem folytat.

4. Az óvoda alapfeladata

Az óvoda alapfeladata az alapító okiratban meghatározott óvodai nevelés, amely a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is. Felvehető az a gyermek, aki a 2,5 életévét betöltötte

Az óvodai nevelőmunka az Óvodai nevelési országos alapprogramjára épülő – a nevelőtestület által elfogadott és a fenntartó által jóváhagyott – óvodai nevelési program alapján folyik.

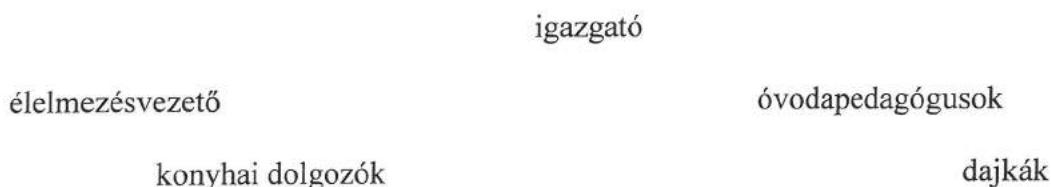
5. Az alaptevékenységre vonatkozó jogszabályok:

- 2011.évi CXC Törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII.28) Kormányrendelet
- 20/2012. (VIII.31) EMMI Rendelet
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló, módosított 255/2009. (XI. 20.) Kormányrendelet
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormány Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (Vhr.)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI- rendelet (EMMI r.)
- 32/2012 (X.8) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelési irányelvei
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 368/2011. (XII. 31.) Kormány Rendelet az államháztartási törvény végrehajtásáról (költségvetési intézmények esetén) (Ávr.)

- 335/2005. (XII. 29.) Kormány Rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 1999. évi XLII. Törvény a nemdohányzók védelméről
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) kormányrendelet.
- Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény.
- Az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) kormányrendelet.
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről (munkaviszony)
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (megbízási jogviszony)
- EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) /a továbbiakban: GDPR/
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- a közokiratokról, közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény
- 2015. évi CCXXII. törvény az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Oktatási Hivatal: Önértékelési kézikönyv óvodák számára

II. AZ ÓVODA SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

1. Szervezeti felépítés

2. Az óvoda **alkalmazotti közösségét** a székhelyén foglalkoztatott valamennyi közalkalmazott, valamint a főzőkonyha dolgozói alkotják alkotja.
3. Az óvoda **nevelőtestületét** a székhelyén foglalkoztatott óvodapedagógusok alkotják.
4. **Szakmai munkaközösséget** hozhatnak létre az óvodapedagógusok azonos feladatok ellátására..
5. Az óvoda **minőségfejlesztési csoportjának** tevékenységét az alkalmazotti közösség egységesen végzi
6. **Műszaki alkalmazott:** az óvoda karbantartója, gondnoka, a fenntartó által megjelölt, megnevezett személy, illetve a konyhai személyzet erre alkalmas tagjai

III. A VEZETŐK KÖZÖTTI FELADATMEGOSZTÁS, A VEZETŐK ÉS A SZERVEZETI EGYSÉGEK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS RENDJE, A BELSŐ KAPCSOLATTARTÁS RENDJE, FORMÁJA

1. Vezetők közötti feladatmegosztás

1.1 Igazgató: az óvoda egyszemélyi felelős vezetője.

Az óvodavezető felelősségét, képviseleti és döntési jogkörét a 2023.évi LII. törvény, a pedagógusok jogállásáról szóló törvény állapítja meg.

a) Az igazgató felelős

- az óvoda szakszerű és törvényes működéséért,

- a takarékos gazdálkodásért,
- a pedagógiai munkáért,
- az óvoda ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségirányítási programjának működéséért,
- a gyermekvédelmi feladatok megszervezéséért,
- a nevelőmunka biztonságos feltételeinek megteremtéséért,
- a gyermekbalesetek megelőzéséért,
- a gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséért,
- a középtávú pedagógus-továbbképzési program és az éves beiskolázási terv elkészítéséért, a továbbképzéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásáért,
- a közoktatási információs rendszerrel kapcsolatos tájékoztatási feladatokért,
- az óvoda ügyintézésének, irat- és adatkezelésének, adattovábbításának szabályosságáért,
- a munka- és balesetvédelmi, valamint tűzvédelmi előírások betartásáért,
- az óvoda költségvetésében meghatározott előirányzatok felhasználásának szükségességéért, az igénybe vett szolgáltatás mértékéért az elvárható takarékoság mellett,
- a nem dohányzók védelmére előírt feltételek biztosításáért,
- jogszabályok által a vezetőhöz utalt feladatok ellátásáért;

b) gyakorolja a munkáltatói jogkört;

c) dönt az óvoda működésével kapcsolatos minden olyan ügyben, amelyet jogszabály vagy kollektív szerződés nem utal más hatáskörébe;

d) képviseli az intézményt;

e) az alkalmazottak foglalkoztatására, élet- és munkakörülményeire vonatkozó kérdések tekintetében a jogszabályban előírt **egyeztetéseket lefolytatja**;

feladatkörébe tartozik különösen:

- a nevelőtestület vezetése,
- a nevelőmunka irányítása és ellenőrzése,
- a nevelőtestület jogkörébe tartozó döntések előkészítése, végrehajtásuk megszervezése és ellenőrzése,
- a minőségfejlesztési rendszer kiépítése és működtetése,
- az óvoda működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása, a pénzügyi-gazdasági feladatokban való megállapodásban rögzített munkamegosztás szerinti közreműködés,
- a SzMK-val, munkavállalói érdekképviselői szervekkel, közalkalmazotti tanáccsal, szülői szervezetekkel való együttműködés,
- a nemzeti és óvodai ünnepek méltó megszervezése,
- a gyermekvédelmi munka irányítása, a szülők tájékoztatása a nevelési év kezdetekor, hogy gyermekvédelmi ügyekben kit, mikor és hol kereshetnek meg,
- a gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenység irányítása,
- a gyermek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatás megszervezése,
- a gyermekek felügyeletének megszervezése a nevelés nélküli munkanapokon, ha a szülők azt igénylik,
- a szülők írásbeli nyilatkozatának beszerzése minden olyan döntéshez, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul,
- az óvodai jelentkezés idejének és módjának nyilvánosságra hozatala a fenntartó által meghatározottak szerint, a határidő lejárta előtt legalább 30 nappal,

- az igazgatási feladatok ellátása, így különösen:
 - az óvodába felvett gyermekek nyilvántartása, az illetékes jegyző értesítése, ha olyan gyermeket vett fel, vett át, akinek lakóhelye nem az óvoda székhelyén van, a gyámhatóság értesítése, ha a felvételt a gyámhatóság kezdeményezte,
 - a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatos igazolások kiadása, jogszabály szerinti javaslatok megtétele,
 - a szülők értesítése az óvoda nyári zárva tartásáról, a nevelés nélküli munkanapokról, a felvétellel, átvétellel, az óvodai elhelyezés megszűnésével kapcsolatos döntésekről, az igazolatlan mulasztás következményeiről, a nyilvántartásból való törlésről, továbbá minden olyan intézkedésről, amire az értesítést jogszabály előírja;

g) kizárólagos jogkörébe tartozik:

- a teljes munkáltatói jogkör gyakorlása,
- a kötelezettségvállalás,
- a kiadmányozás (aláírás),
- a fenntartó előtti képviselő;

h) közvetlenül irányítja az igazgató-helyettest, a kisegítő alkalmazottakat.

i) **Aláírási jogok**

- Intézményi iratokat, tanügyi dokumentumokat, kiadmányokat, leveleket az óvodavezető írhat alá.

j.) **Az ügyvitel rendje**

- Az ügyviteli munkát az igazgató végzi.
- A gyermekekről szóló nyilvántartások elkészítésében közreműködnek az óvodapedagógusok.
- A levelek bontását, az iratok érkeztetését, iktatását, irattár kezelését az igazgató végzi

1.2 Az általános igazgató-helyettes

a) Mivel az intézményben kinevezett óvodavezető-helyettes nincs, ezért a helyettes az igazgatót életkorban követő óvodapedagógus. Az igazgató akadályoztatása esetén korlátozott jogkörben – el nem halasztható ügyek intézésével – ellátja az igazgató helyettesítését. Az igazgató tartós távollétében teljes jogkörrel helyettesíti az igazgatót. Tartós távollétnek minősül a két hetet meghaladó távollét.

b) Közreműködik

- a nevelőtestületi és alkalmazotti értekezletek előkészítésében,
- az óvodai hagyományok őrzésével, az ünnepélyek szervezésével kapcsolatos feladatok ellátásában,

- gyermekvédelmi felelősi feladatok ellátásában a székhelyen: a gyermeket veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a gyermekjóléti szolgálatot, a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken..

c) Közvetlenül végzi

- a dajkák munkájának irányítását a székhelyen,
- a helyettesítés-kijelölést a székhelyen.

2. A vezetők közötti együttműködés

- közvetlen, az előforduló ügyektől függően azonnali megbeszélés folytatható,
- rendszeresített formája a hét első napján tartott vezetői megbeszélés.

3. A helyettesítés rendje

3.1 Az igazgató akadályoztatása esetén az általános helyettese helyettesíti az 1.2 pontban írtak szerint.

3.2 Az igazgató és az általános helyettese kivételes egyidejű távolléte esetén a megbízott óvodapedagógus látja el a helyettesítési feladatokat.

3.3 A reggel 7 órától 9 óráig, illetve a 15.30 órától 16.30 óráig terjedő időben a vezető helyettesítésének ellátásában közreműködnek a munkarend szerint ez időben munkát végző óvodapedagógusok. Intézkedésre a magasabb fizetési fokozatba tartozó óvodapedagógus jogosult. Intézkedési jogköre az intézmény működésével, a gyermekek biztonságának megóvásával összefüggő azonnali döntést igénylő ügyekre terjed ki.

4. A szervezeti egységek közötti kapcsolattartás

4.1 Az óvoda nevelési egységei közti rendszeres szakmai kapcsolattartás a munkaterv szerint ütemezett nevelőtestületi értekezleten, illetve a rendkívüli nevelőtestületi értekezleten valósul meg.

4.2 Nevelőtestületi értekezletet kell tartani:

- a nevelési program és módosítása elfogadására,
- a Szervezeti és működési szabályzat, valamint módosítása elfogadására,
- a nevelési év előkészítésére, a munkaterv elfogadására,
- az óvoda éves munkájának értékelésére, egyéb átfogó elemzések, értékelések, beszámolók elfogadására,
- a nevelőtestület képviselőjében eljáró óvodapedagógus kiválasztására,
- a házirend elfogadására,
- az ötéves pedagógus-továbbképzési terv elfogadására,
- az igazgatói pályáztatáshoz készített vezetési programmal összefüggő szakmai vélemény kialakítására,

- a nevelőtestület véleményének kikérésére a vezetőhelyettes megbízása, illetve megbízás visszavonása előtt, az óvodapedagógusok külön megbízása előtt,
- nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság megkeresésére a hetedik évet betöltött gyermek újabb nevelési évének megkezdéséhez szükséges egyetértés megadására,
- jogszabályban meghatározott esetekben.

4.3 Rendkívüli nevelőtestületi értekezletet kell tartani, ha

- az igazgató összehívja,
- a nevelőtestület egyharmada kéri,
- szülői szervezet kezdeményezi, akkor, ha a kezdeményezést a nevelőtestület elfogadta.

4.4 Az alkalmazotti közösség értekezlete biztosítja a szakmai munkát végző óvodapedagógusok, valamint a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő dajkák, a kisegítő dolgozók együttműködését.

4.5 Alkalmazotti értekezletet kell tartani:

- a közoktatásról szóló törvényben meghatározott fenntartói döntések előzetes véleményezésére, amelyek az óvoda megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, költségvetésének meghatározásával és módosításával, vezetői megbízással kapcsolatosak, továbbá
- az óvodai minőségirányítási program elfogadására.

4.6 Azokban az ügyekben, amelyek kizárólag csak a székhelyet érintik a szervezeti egységek is tarthatnak alkalmazotti értekezletet.

4.7 A dajkák munkaértekezleteit az általános óvodavezető-helyettes, hívja össze az éves munkaterv szerint. Rendkívüli esetben az óvodavezető engedélyével hívható össze.

4.8 A nevelőtestületi és az alkalmazotti közösség értekezletét az igazgató hívja össze az intézményvezetői pályázattal kapcsolatos értekezletek kivételével.

5. A vezetők valamint a szülői szervezet (közösség) közti kapcsolattartás formája

5.1 A Szülői Munkaközösséggel való együttműködés szervezése az igazgató feladata. Az és a SzMK igazgató képviselője az együttműködés tartalmát és formáját az óvodai munkaterv és a Munkaközösség munkaprogramjának egyeztetésével állapítják meg. A SzMK működési feltételeinek biztosításáról az igazgató gondoskodik.

5.2 A SzMK képviselőjét meg kell hívni a nevelőtestületi ülés azon napirendi pontjainak tárgyalásához, amelyekben a SzMK-nak egyetértési vagy véleményezési jogosultsága van. A meghívókhoz mellékelni kell az előterjesztés írásos anyagát. A meghívót az értekezlet megelőzően 8 nappal korábban kell megküldeni.

A SzMK egyetértési jogot gyakorol

- az SZMSZ elfogadásakor a jogszabályban meghatározott kérdésekben,
- a házirend elfogadásakor.

A SzMK véleményét be kell szerezni

- a minőségirányítási program elfogadása előtt,
- a nevelési program elfogadása előtt,
- a nevelési év rendjének elfogadása előtt.

5.3 Ha a SzMK az óvoda működésével kapcsolatosan véleményt nyilvánított, vagy a nevelőtestület hatáskörébe tartozó ügyben javaslatot tett, a vélemény és a javaslat előterjesztéséről – 8 napon belüli rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásával – az igazgató gondoskodik.

A SzMK javaslattevő jogkörrel rendelkezik

- az óvoda működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben,
- az óvoda irányítását, a vezető személyét,
- az óvoda egészét vagy a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben.

5.4 Az óvodai szintű szülői szervezet (közösség) vezetőjével az óvodavezető, a csoportszintű ügyekben a csoport szülőinek képviselőivel az óvodapedagógus, valamint az óvodapedagógus területét meghaladó ügyekben a vezetőhelyettes tart kapcsolatot.

5.5 Az óvodai szintű szülői szervezet (közösség) vezetőjét meg kell hívni a nevelőtestületi értekezlet azon napirendi pontjainak tárgyalásához, amely ügyekben jogszabály vagy az óvoda Szervezeti és működési szabályzata a szülői munkaközösség részére véleményezési jogot biztosított. A meghívás a napirendi pont írásos anyagának legalább 8 nappal korábbi átadásával történhet.

A SzMK véleményét ki kell kérni

- a nevelési év rendjének (munkatervének) elfogadásakor
- az SZMSZ 7. pontjában írt ügyekben

A szülői szervezet (közösség) egyetértését be kell szerezni

- az óvoda adatkezelési szabályzatának elfogadásakor a gyermekek adatainak kezelése és ezek továbbításának szabályozása tekintetében.

5.6 Az óvodapedagógus a csoport szülői képviselőjének szükség szerint, de legalább havi egy alkalommal ad tájékoztatást.

5.7 Ha a szülői szervezet a gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésben tájékozódni kíván, a kérést az igazgatóhoz kell címezni. A tájékoztatás megállapodás szerint történhet szóban vagy írásban. A szóbeli tájékoztatásról emlékeztető készül, amelynek egy példányát át kell adni a szülői szervezet képviselőjének. A szülői szervezet képviselője tanácskozási joggal vesz részt a gyermekek nagyobb csoportját érintő ügyek nevelőtestületi vagy egyéb fórumon történő tárgyalásánál. A meghívásról az igazgatónak kell gondoskodnia. A gyermekek nagyobb csoportját a házirend határozza meg.

Ha a szülői szervezet a gyermeki jogok érvényesülésének és a pedagógiai munka eredményességének figyelemmel kísérése során megállapításokat tesz, az igazgató gondoskodik arról, hogy azt a nevelőtestület a szülői szervezet képviselőjének részvételével megtárgyalja.

6. A szülői szervezet részére a jogszabályi előírásokon felül biztosított jogok

A szülői szervezet véleményét be kell szerezni.

- a Szervezeti és működési szabályzat elfogadása előtt,
- a vezetők és a szülői munkaközösség közötti kapcsolattartás módját szabályozó részében,
- az óvoda és a család kapcsolattartási rendjének kialakításához.
- Igazgató, illetve óvodapedagógus államigazgatási álláshely betöltésére kiírt pályázatok elbírálása esetén véleményezési jogkörrel rendelkezik

1 IV. KÜLSŐ KAPCSOLATOK

- Az igazgató kapcsolatot tart a pedagógiai szakmai szolgáltatások ellátására létrehozott intézményekkel.
- A pedagógiai szakmai szolgáltató szerv által közölt határidőben javaslatot tesz az általa igényelt, az intézményt érintő feladatok munkatervi ütemezésére.
- A gyermekek fejlesztésének, iskolára alkalmasságának, iskolaérettségének elbírálásában szükség szerint közreműködő nevelési tanácsadóval az igazgató állapodik meg az együttműködés kialakításában és folyamatában.
- „Az óvodához legközelebb lévő általános iskola képviselőjével külön megállapodások rögzítik az iskolába távozó gyermekek beilleszkedését megkönnyítő együttműködést.
- Az óvoda pedagógusai és az igazgató folyamatos kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal.
- Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás az igazgató feladata.
- Az óvodát a szakmai szervezetekben az igazgató képviseli.
- Az egyházak képviselőivel az igazgató tart kapcsolatot.

	Módja	Ideje	Felelőse
Családdal	Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóórák, nyílt napok Törekvés a szülői értekezleteken való aktív részvételre a szülők részéről	Folyamatos	Minden óvodapedagógus
Iskolával	Rendezvények látogatása Nagycsoportosok iskolalátogatása Elsősök óvodalátogatása	Folyamatos	Minden óvodapedagógus,
Pedagógiai Szakszolgálattal	Logopédiai szűrések lebonyolítása SNI ellátás megszervezése Utazó szakemberek fogadása, velük való együttműködés	Folyamatos	Nagy-középsős óvodapedagógusok, igazgató Fejlesztéssel megbízott óvónő
Családsegítő Szakszolgálattal	Tájékoztatás, együttműködés Egyeztető megbeszélések Esetjelzés Segítségkérés	Folyamatos	Igazgató gyermekvédelmi felelős
Pedagógiai Intézetekkel	Szakmai segítségkérés, szakmai szolgáltatások igénybevétele	Igény szerint	Igazgató Pedagógusok
Egészségügyi intézménnyel Védőnővel	Szűrővizsgálatok megszervezése, lebonyolítása,	Igény szerint	Igazgató
Egyházak képviselőjével	Játékos hittanfoglalkozások szervezése	Hetente	Igazgató

V. A MŰKÖDÉS RENDJE

1. A gyermekek fogadása (nyitva tartás), a vezető benntartózkodása

- 1.1** Az óvoda székhelyén és telephelyén hétfőtől péntekig tartó ötnapos munkarenddel, egész éven át folyamatosan működik. Nyári időszakban fenntartói engedéllyel 2 hét takarítási szünetet tartunk. Az iskolai szünetek idejére ügyeleti nyitvatartást biztosítunk szükség esetén.
- 1.2** Üzemeltetése a fenntartó által meghatározott nyári zárva tartás alatt szünetel. Ilyenkor történik az óvoda szükség szerinti felújítása, karbantartása, valamint a nagytakarítás. Fenntartói döntés szerint zárva tarthat az óvoda az iskolai szünetek ideje alatt. Ügyeleti nyitvatartást biztosítunk.
- 1.3** A nyári zárás előtt 30 nappal a szülőket tájékoztatni kell a zárásról.
- 1.4** A nyitvatartási idő napi 9.5óra: reggel 7 órától 16.30 óráig.
- 1.5** Az óvodát reggel a munkarend szerint 7 órára érkező óvodapedagógus, vagy a dajka nyitja. A kapu 9 óráig nyitva van, ezt követően 15 óráig zárva kell tartani.
- 1.6** A hivatalos ügyek intézése az igazgató irodájában történik.
- 1.7** Rendezvények esetén a nyitvatartási időtől való eltérést az óvoda igazgatója engedélyezi.
- 1.8** Az óvoda nyitvatartási idején belül reggel 7 és délután 16.30 óra között az igazgatónak az óvodában kell tartózkodnia. A vezetők benntartózkodásán kívüli időben a helyettesítés rendje szerint történik a vezetői feladatok ellátása.

2. Belépés és benntartózkodás azok részére, akik nem állnak jogviszonyban az óvodával

- 2.1** A gyermekeket kísérő szülők kivételével az óvodával jogviszonyban nem álló személyek az igazgatónak jelentik be, hogy milyen ügyben jelentek meg az óvodában. Az igazgató tudta és engedélye nélkül az óvodával jogviszonyban nem álló személy az intézményben nem tartózkodhat!
- 2.2** A fenntartói, szakértői, szaktanácsadói és egyéb hivatalos látogatás az igazgatóval történt egyeztetés szerint történik.
- 2.3** Az óvodai csoportok és foglalkozások látogatását más személyek részére az igazgató engedélyezi kivételes és indokolt esetben.

2 3. A pedagógiai munka belső ellenőrzése

3.1 A belső ellenőrzés legfontosabb feladata az óvodában folyó pedagógiai tevékenység hatékonyságának mérése.

3.2 Az ellenőrzési tervet az óvodapedagógus és a szakmai munkaközösség javaslatai alapján az igazgató készíti el:

Az ellenőrzési terv tartalmazza az ellenőrzés

- területeit,
- módszerét és
- ütemezését.

Az ellenőrzési tervet az óvodában nyilvánosságra kell hozni.

Az ellenőrzési tervben nem szereplő, rendkívüli ellenőrzésről az óvodavezető dönt.

3.3 Rendkívüli ellenőrzést kezdeményezhet:

- az általános óvodavezető-helyettes,
- a szakmai munkaközösség és
- a szülői munkaközösség is.

3.4 Az igazgató minden óvodapedagógus munkáját legalább egy alkalommal értékeli a nevelési év során.

Az egyes nevelési területek ellenőrzésébe bevonhatja

- az általános vezetőhelyettest az óvodában, valamint
- a szakmai munkaközösség vezetőjét.

3.5 Az ellenőrzés tapasztalatait az érintett óvodapedagógussal ismertetni kell, aki arra írásban észrevételt tehet.

3.6 A nevelési évváró értekezletén értékelni kell a pedagógiai munka belső ellenőrzésének eredményeit, illetőleg az ellenőrzés általánosítható tapasztalatait, megállapítva az esetleges hiányosságok megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket.

4. Az ünnepek, megemlékezések rendje, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatok

4.1 A gyermekek műsorral ünnepelnek a következő ünnepélyek alkalmával:

- karácsony
- anyák napja
- évváró (ballagás)

Az anyák napja, valamint az évváró nyilvános, és azonos időpontban is szervezhető. Ezekre a szülők kapnak meghívást, akik más vendéget is hozhatnak.

4.2 A gyermeki élet hagyományos ünnepei az óvodában:

- őszi napok
- karácsony
- farsang

- húsvét
- gyermeknap
- Mikulás-nap

Megünneplésüket az éves munkaterv tartalmazza.

Csoporton belül közös megemlékezés történik a gyermekek név- és születésnapjáról.

Ünnepség	Ideje	Jellege	Felelőse
Gyermekek születésnapja	Alkalomszerűen	Csoporton belüli, zárt ünnepség	Gyermekcsoport óvónői
Őszi Nap	Október	Nyílt ünnep, szülők részvételével	Igazgató óvodapedagógusok
Adventi időszak	December hónap	Csoporton belüli zárt ünnepség	Gyermekcsoport óvónői
Mikulás	December eleje	Óvodán belüli zárt ünnepség	Gyermekcsoport óvónői
Karácsony	December 20. körül	Óvodán belüli zárt ünnepség	Igazgató gyermekcsoport óvónői
Farsang	Február hónap	Nyílt ünnep, kötelező, szülők jelenlétével	Igazgató gyermekcsoport óvónői
Húsvét, locsolás	Naptár szerint	Zárt, csoporton belüli ünnepség	Gyermekcsoport óvónői
Anyák napja	Május eleje	Nyílt ünnep, édesanyák, nagymamák felköszöntésével kötelező ünnep	Igazgató gyermekcsoport óvónői
Évzáró, ballagás	Május vége	Nyílt ünnepség, szülők jelenlétével, kötelező	Igazgató gyermekcsoport óvónői
Gyermeknap	Május vége	Nyílt ünnepség, szülők és más vendégek meghívásával, kirándulás	Minden óvodapedagógus és az alkalmazotti kör

4.3 Népi hagyományok ápolása körében történik :

- jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése,
- népi kézműves technikákkal való ismerkedés.

4.4 Tanulmányi kirándulások, séták, mozi- és színházlátogatás, sportnapok szervezése a munkaterv szerint történik.

5. A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje

5.1 Az óvodába járó gyermekek intézményen belüli egészségügyi gondozását az óvodába járó orvos és védőnő látja el.

5.2 Az orvos, az éves státuszvizsgálat alkalmával, a védőnő havonta egyszer egy órában látogatja az óvodát.

Az igazgató feladatai az egészségügyi ellátás keretén belül:

- biztosítja az egészségügyi (orvosi, védőnői) munka feltételeit,
- gondoskodik a szükséges óvónői felügyeletről és
- szükség szerint a gyermekek vizsgálatokra történő előkészítéséről.

5.3 A fenntartó által biztosított feltételek mellett az óvodában évente egy alkalommal fogorvosi és szemészeti szűrés történik.

5.4 Ha egy gyerek betegségre gyanús vagy beteg, a következő módon kell eljárni:

- Betegségre gyanús, lázas gyermeket nem szabad bevenni az óvodába.
- A napközben megbetegedett gyermeket el kell különíteni, és le kell fektetni.
- Szükség esetén azonnal orvoshoz kell vinni.
- Gondoskodni kell a szülők mielőbbi értesítéséről.

6. Intézményi védő, óvó előírások

6.1 A gyermekek biztonságos és egészséges környezetben történő nevelése érdekében a szükséges feltételrendszer vizsgálata, a feltételek javítása állandó feladat.

6.2 Minden óvodapedagógus a 2023. évi LII. törvényben meghatározott feladatát képezi az, hogy

- a rábízott gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és
- ezek elsajátításáról meggyőződjék, továbbá
- ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket megtegye.

6.3 Minden nevelési év kezdetén, valamint kirándulások előtt és egyéb esetekben szükség szerint minden óvodai csoportban – a gyermekek életkorának megfelelően – ismertetni kell az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, veszélyforrásokat és az elvárható magatartásformát.

A gyermek óvodai életével kapcsolatos szervezési feladatokat, a csoport szokásrendszerének kialakítását és betartását oly módon kell ellátni, hogy azok a baleset-megelőzést szolgálják.

6.4 Az óvoda csak megfelelőségi jellel ellátott játékokat vásárolhat. A játékot használó óvodapedagógus köteles a játékon feltüntetett vagy ahhoz mellékelt figyelmeztetést, feliratot és használati utasítást gondosan áttanulmányozni és a játékszert aszerint alkalmazni.

6.5 Ha a gyermeket baleset éri, a vele foglalkozó óvodapedagógus kötelessége az elsősegélynyújtás. Tájékoztatni kell az igazgatót a gyermek kisebb sérüléséről is. Bármilyen veszélyforrás észlelése esetén a gyermekcsoportot biztonságba kell helyezni, majd azonnal értesíteni kell az igazgatót. A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettséget jogszabály szerint kell teljesíteni.

2 7. Rendkívüli esemény, bombariadó esetén szükséges teendők

7.1 Az óvoda minden alkalmazottja köteles az általa észlelt rendkívüli eseményt közvetlen felettesének jelenteni. Az óvodavezető dönt a szükséges intézkedésekről és a fenntartó értesítéséről.

7.2 Bombariadó esetén az igazgató intézkedhet. Akadályoztatás esetén az SZMSZ-ben szabályozott helyettesítési rend szerint kell eljárni.

7.3 Székhelyen és telephelyen az épület kiürítése a tűzriadó terv szerint történik.

Az épület kiürítésének időtartamáról, a gyermekek elhelyezéséről az intézkedést vezető hatóság információja alapján az óvodavezető, akadályoztatása esetén az intézkedéssel megbízott személy dönt.

7.4 Az igazgató gondoskodik a gyermekek bombariadó esetén történő ideiglenes elhelyezéséről.

7.5 A bombariadóról és a hozott intézkedésekről az igazgató rendkívüli jelentésben értesíti a fenntartót.

8. Tájékoztatás a nevelési programról, az SZMSZ-ről, a házirendről, a minőségirányítási programról; a dokumentumok elhelyezése

Az óvoda nevelési programját, SZMSZ-ét, házirendjét, minőségirányítási programját egy-egy példányban el kell helyezni székhelyen az igazgatónál. A dokumentumokat a szülők szabadon megtekinthetik.

- A dokumentumok tartalmáról tájékoztatás kérhető minden hónap első hétfőjén 14 órától az igazgatótól.

Előzetes megállapodás és időpont-egyeztetés esetén tájékoztatás kérhető más időpontban is.

- Tájékoztatás adható a szülői értekezletek alkalmával is
- A gyermek felvételekor az óvodai házirendet a szülővel ismertetni kell.

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A Szervezeti és működési szabályzatot az óvoda nevelőtestülete fogadja el, amely a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

2. Amennyiben a Szervezeti és működési szabályzat felterjesztésére nem érkezik válasz, a hatályba lépés napja a felterjesztést követő 30. nap utáni első képviselő-testületi ülés napja.

3. A hatálybalépéssel egyidejűleg érvényét veszti az óvoda eddig érvényben levő Szervezeti és működési szabályzata.

4. A hatályba lépett Szervezeti és működési szabályzatot meg kell ismertetni

- Az óvoda azon alkalmazottaival is, akik nem tagjai a nevelőtestületnek, valamint
- azokkal, akik kapcsolatba kerülnek az óvodával és meghatározott körben használják helyiségeit.

5. A Szervezeti és működési szabályzatban foglalt rendelkezések megtartása az óvoda valamennyi alkalmazottjára kötelező, megszegése esetén az igazgató munkáltatói jogkörében intézkedhet.

A Szervezeti és működési szabályzatban foglaltakról a szülőket is tájékoztatni kell.

Mellékletek

1. számú melléklet: A nevelőtestület működésére és a szakmai munkaközösségre vonatkozó általános szabályok.

2. számú melléklet: Az óvoda Adatkezelési szabályzata

Az SZMSZ-hez kapcsolódó önálló belső szabályzatok:

1. Házi rend
2. Felvételi szabályzat
3. Munkavédelmi és balesetvédelmi szabályzathoz
4. Tűzvédelmi szabályzat
5. Leltárkezelési és leltározási szabályzat
6. Felesleges vagyontárgyak hasznosításának, selejtezésének szabályzata

Záradék

A fenti – módosításokkal egybeszerkesztett és a mellékleteket is tartalmazó – Szervezeti és működési szabályzatot a Gamási Napközi Otthonos Óvoda nevelőtestülete a 2024. január 10-án megtartott határozatképes nevelőtestületi értekezletén 100 %-os szavazataránnyal elfogadta. Ezt a tényt az óvodavezető és a választott jegyzőkönyv-hitelesítők aláírásukkal tanúsítják.

Gamás, 2024.01. 11.

Lubicsné' Sarfi Dána
jegyzőkönyv-hitelesítő

.....
igazgató
Lubicsné' Sarfi Dána
jegyzőkönyv-hitelesítő

Nyilatkozatok

A Szülői Munkaközösség képviselőjében nyilatkozom arról, hogy a Szervezeti és működési szabályzat elfogadása előtt a jogszabályban meghatározott ügyekben a helyi szabályozás tartalmával egyetértettünk.

A szülői szervezet (közösség) képviselőjében nyilatkozom arról, hogy az SZMSZ mellékletét képező Adatkezelési szabályzatnak a gyermekek adataira vonatkozó részéhez egyetértésünket adtuk, valamint az SZMSZ által meghatározott részekkel kapcsolatban véleményyt nyilvánítottunk.

Gamás., 2024.01.11..

.....
Szülői Munkaközösség

1 Mellékletek

2 A NEVELŐTESTÜLET MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A nevelőtestület jogállását, döntési, véleményezési és javaslattevési jogkörét a 2023. évi LII. törvény határozza meg

A nevelőtestület a nevelési év folyamán rendes és rendkívüli értekezletet tart.

A nevelőtestület értekezleteit az óvoda munkatervében meghatározott napirenddel és időponttal az óvoda vezetője hívja össze.

Az óvodavezető a rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásáról a napirend három nappal előbb történő kihirdetésével intézkedik.

A rendkívüli nevelőtestületi értekezlet összehívásának nevelőtestületi kezdeményezéséhez a pedagógusok egyharmadának aláírása, valamint az ok megjelölése szükséges. Az értekezletet foglalkozási időn kívül a kezdeményezéstől számított nyolc napon belül össze kell hívni.

A nevelőtestületi értekezlet előkészítésével és lefolytatásával kapcsolatos rendelkezések:

A nevelőtestületi értekezletet az óvodavezető készíti elő. A nevelőtestület írásos előterjesztés alapján tárgyalja

1. a nevelési program,
2. az SZMSZ,
3. a házirend,
4. a munkaterv,
5. az óvodai munkára irányuló átfogó elemzés,
6. a beszámoló

elfogadásával kapcsolatos napirendi pontokat. Az óvodavezető az előterjesztés írásos anyagát a **nevelőtestületi értekezlet előtt legalább nyolc nappal** átadja a munkaközösségek vezetőinek, valamint gondoskodik annak kifüggesztéséről.

Ha a munkaközösség megvitatta az írásos anyagot, akkor a munkaközösség-vezető szóban ismerteti a munkaközösség véleményét a nevelőtestület előtt. Írásban továbbítja az óvodavezetőhöz

1. a munkaközösség javaslatát a nevelőtestület által elkészítendő munkatervhez, valamint
2. a munkaközösség saját működési területére vonatkozó értékelést az intézmény munkáját átfogó éves elemzés elkészítéséhez.

A nevelőtestületi értekezlet vonatkozó napirendi pontjához meg kell hívni a véleményezési jogot gyakorló szülői munkaközösség képviselőjét.

A nevelőtestületi értekezlet **levezető elnöki feladatait az igazgató-helyettes**, akadályoztatása esetén a munkaközösség-vezető látja el. A jegyzőkönyv hitelesítésére az értekezlet két nevelőtestületi tagot választ.

Ha a nevelőtestület egyszerű szótöbbséggel hozható döntésekor szavazategyenlőség keletkezik, **a határozatot az óvodavezető szavazata dönti el.** A nevelőtestület döntéseit határozati formában kell megszövegezni. A határozatokat sorszámozni kell, és azokat nyilvántartásba kell venni.

A nevelőtestületi értekezlet jegyzőkönyvével kapcsolatos teendők:

- A jegyzőkönyvet a megbízott óvónő vezeti.
- Az értekezletet követő három munkanapon belül kell elkészíteni.
- Az óvodavezető, a jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő írja alá.
- Csatolni kell mellé a jelenléti ívet.

A nevelőtestület akkor határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van. Döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza.

Az igazgatói megbízással kapcsolatos *rendkívüli nevelőtestületi értekezlethez* a nevelőtestület kétharmadának, az alkalmazotti közösség értekezletének határozatképességéhez az óvodában dolgozók kétharmadának jelenléte szükséges.

A határozatképesség meghatározásakor figyelmen kívül kell hagyni azt, akinek a közalkalmazotti jogviszonya szünetel, amennyiben meghívás ellenére nem jelenik meg.

Az intézmény vezetésére vonatkozó program és a fejlesztési elképzelések támogatásáról (vagy elutasításáról) a nevelőtestület titkos szavazással határoz, egyébként döntéseit nyílt szavazással hozza.

ADATKEZELÉSI SZABÁLYZAT

1 Általános rendelkezések

1. Az Adatkezelési szabályzat (továbbiakban: Szabályzat) célja

Az alkalmazottak, valamint a gyermekek adatai nyilvántartása, kezelése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, intézményi rendjének megállapítása, az ezekkel összefüggő adatvédelmi követelmények szabályozása.

2. A Szabályzat alapját képező jogszabályok

- a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény
- 2023. évi LII. törvény
- a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (továbbiakban: Kjt.) 83/B-D §-ai és az 5. számú melléklete
- 20/2012. (VIII.31) EMMI Rendelet

3. A Szabályzat hatálya

3.1 A Szabályzat hatálya kiterjed az óvoda igazgatójára, vezető beosztású alkalmazottaira, minden köznevelési foglalkoztatottjára, továbbá az intézmény gyermekeire.

3.2 Ezen szabályzat szerint kell ellátnia

- a köznevelési foglalkoztatotti alapnyilvántartást, valamint a köznevelési foglalkoztatott személyi iratainak és adatainak kezelését (továbbiakban együtt: köznevelési foglalkoztatott), továbbá
- a gyermekek adatainak nyilvántartását, továbbítását, kezelését (továbbiakban: gyermekek adatainak kezelése).

3.3 A Szabályzatot megfelelően kell alkalmazni a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony megszűnése után, illetve e jogviszony létesítésére irányuló előzetes eljárásokra.

A gyermekekkel kapcsolatos titoktartási kötelezettség független a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony fennállásától, hiszen az annak megszűnése után határidő nélkül fennmarad.

4. A Szabályzatban használt fogalmakhoz a Függelék szerinti *Értelmező rendelkezések* kapcsolódnak.

1. rész

A köznevelési foglalkoztatottakra vonatkozó adatkezelés

1. Felelősség a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő adatok kezeléséért

- 1.1** Az intézményben a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő adatok kezeléséért felelősséggel tartozik:
- az óvoda igazgatója
 - a teljesítményértékelésben részt vevő vezető
 - a személyügyi adatkezelésben bármilyen formában közreműködő közalkalmazott
 - a köznevelési foglalkoztatott a saját adatainak közlése tekintetében
- 1.2** Az óvoda igazgatója felelős a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő adatok védelmére és kezelésére vonatkozó jogszabályok, valamint a Szabályzatban rögzített előírások megtartásáért, illetve e követelmények ellenőrzéséért.
- 1.3** Az igazgató, a helyettesek felelősek az illetményszámfejtés körébe tartozó adatok intézményen belüli feldolgozása és továbbítása során az adatvédelmi rendelkezések betartásáért.

2. Az alkalmazottak nyilvántartott adatai

2.1 A 2023. évi LII. törvény alapján nyilvántartott adatok:

- a) név, anyja neve, születési hely és idő, állampolgárság
- b) lakóhely, tartózkodási hely, telefonszám, oktatási azonosító szám:
- c) munkaviszonyra, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyra vonatkozó adatok:
 - iskolai végzettség, szakképesítés, alkalmazási feltételek igazolása; felsőoktatási intézmény neve, diploma száma, szakképzettség, pedagógus szakvizsga, PhD megszerzésének ideje
 - munkakör megnevezése,
 - munkáltató neve, címe, OM azonosítója
 - jogviszony kezdetének, megszűnésének ideje, megszűnésének jogcíme, ideje, köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyba beszámítható idő, besorolással kapcsolatos adatok;
 - alkalmazott részére adott kitüntetések, díjak és más elismerések, címek;
 - munkakörbe nem tartozó feladatra történő megbízás, munkavégzésre irányuló további jogviszony, fegyelmi büntetés, kártérítésre kötelezés;
 - munkavégzés ideje, túlmunka ideje, munkabér, illetmény, továbbá az azokat terhelő tartozás és annak jogosultja;
 - szabadság, kiadott szabadság;
 - alkalmazott részére történő kifizetések és azok jogcímei;
 - az alkalmazott részére adott juttatások és azok jogcímei;
 - az alkalmazott munkáltatóval szemben fennálló tartozásai, azok jogcímei;

- 2.2** A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint nyilvántartott és kezelt adatok köre alapvetően megegyezik a köznevelési foglalkoztatotti jogállásáról szóló törvény 5. számú mellékletében meghatározott adatkörök adataival, ezért az alkalmazottak adatainak nyilvántartására a

köznevelési foglalkoztatotti alapnyilvántartás vezetése szolgál a Szabályzat melléklete szerinti adatkörök formájában.

- 2.3** A köznevelési foglalkoztatotti alapnyilvántartás rendezetten tárolja és feldolgozza a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonyával összefüggésben keletkezett és azzal kapcsolatban álló adatait.
- 2.4** A köznevelési foglalkoztatotti alapnyilvántartás adatkörén kívül – törvény eltérő rendelkezése hiányában – adatszerzés nem végezhető, ilyen adat nem tartható nyilván.

3. A köznevelési foglalkoztatotti adatkezelésben közreműködők feladatai

- 3.1** Az intézmény köznevelési foglalkoztatottainak adatkezelését az igazgató végzi.
- 3.2** A dajkák tekintetében az adatkezelésben a székhelyen az igazgató működik közre.
- 3.3** A magasabb vezető beosztású igazgató tekintetében a köznevelési foglalkoztatotti adatkezelést a munkáltatói jogokat gyakorló fenntartó szerv látja el.
- 3.4** Az adatkezelés során gondoskodni kell arról, hogy:
- a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő adat és megállapítás az adatkezelés teljes folyamatában megfeleljen a jogszabályi rendelkezések tartalmának;
 - a személyi iratra csak olyan adat, illetve megállapítás kerülhessen, amelynek alapja közokirat vagy a köznevelési foglalkoztatotti írásbeli nyilatkozata, írásbeli rendelkezése, bíróság vagy más hatóság döntése, jogszabályi rendelkezés;
 - a köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyal összefüggő adat helyesbítésre és törlésre kerüljön, ha a személyi iraton szereplő adat a valóságnak már nem felel meg;
 - a köznevelési foglalkoztatott írásbeli hozzájárulásának beszerzése az önkéntes adatszolgáltatás körébe tartozó adatok nyilvántartását megelőzően történjen meg.

4. A köznevelési foglalkoztatotti alapnyilvántartás vezetése, az adatok továbbítása

- 4.1** A közalkalmazotti alapnyilvántartás számítógépes módszerrel is vezethető. Ez esetben – a következő kivételekkel – papír alapú adatlapot nem kell vezetni. A számítógéppel vezetett adatokat ki kell nyomtatni
- a köznevelési foglalkoztatotti adatainak első alkalommal történő felvételekor, hogy az aláírásával igazolja az adatok valóságát,
 - a köznevelési foglalkoztatotti áthelyezésekor,
 - a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony megszűnése esetén,
 - a betekintési jog gyakorlójának erre irányuló külön kérelmére azokat az adatokat, amelyekre betekintési joga kiterjed.
- 4.2** A 4.1 pont alapján készített iratokat személyügyi iratként kell kezelni.
- 4.3** A számítógépes módszerrel vezetett alapnyilvántartásból a köznevelési foglalkoztatotti jogviszony megszűnése és végleges áthelyezés esetén azonnal és véglegesen törölni kell a közalkalmazott személyazonosító adatait. Statisztikai célokból a személyazonosításra alkalmatlan adatok továbbra is felhasználhatók.

- 4.4** Az adatokat védeni kell a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, megsemmisítés, jogosulatlan továbbítás és nyilvánosságra hozatal ellen. A számítógépen vezetett köznevelési foglalkoztatotti alapnyilvántartás technikai védelmére vonatkozó szabályokat az informatikai szabályzat tartalmazza.
- 4.5** Köznevelési foglalkoztatottai alapnyilvántartás adatai közül a munkáltató megnevezése, a közalkalmazott neve, továbbá a besorolására vonatkozó adat közérdekű, ezeket az adatokat a közalkalmazott előzetes tudta és beleegyezése nélkül nyilvánosságra lehet hozni.
- 4.6** A közérdekű adatokon kívül a közalkalmazott nyilvántartott adatairól – a 4.8 pont szerinti adattovábbítás kivételével – tájékoztatás nem adható. A közalkalmazott személyi anyagát az áthelyezéshez kapcsolódó eset kivételével kiadni nem lehet.
- 4.7** Az óvoda a nem nyilvános személyes adatokat csak törvényben meghatározott esetekben és célokra, illetve az érintett közalkalmazott erre irányuló írásbeli hozzájárulásával használhatja fel, vagy adhatja át harmadik személynek.
- 4.8** A közalkalmazotti alapnyilvántartás adatkörébe tartozó személyes adatok a nemzeti köznevelési törvény 44.§-a alapján továbbíthatók: a fenntartónak (helyi önkormányzatnak), a kifizetőhelynek, bíróságnak, rendőrségnek, ügyészségnek, államigazgatási szervnek, a munkavégzésre vonatkozó rendelkezések ellenőrzésére jogosultaknak, a nemzetbiztonsági szolgálatnak. Személyes adat továbbítható a pedagógusigazolvány igénylésével kapcsolatos eljárás keretében azonosítás céljából a személyi adat- és lakcímnyilvántartó szerv részére. Ezenkívül a Kjt. 83/D §-a szerint a közalkalmazott felettesének, a minősítést végző vezetőnek, (óvodában: a teljesítményértékelésben közreműködő vezetőnek), a törvényességi ellenőrzést végző szervnek, a fegyelmi eljárást lefolytató testületnek vagy személynek (óvodában: a vizsgálóbiztosnak és a fegyelmi tanács tagjainak).
- 4.9** Az adattovábbítás a 4.9 pontban felsoroltak írásos megkeresésére postai úton ajánlott küldeményként, kézbesítés esetén átadókönyvvvel történhet. Intézményen belül papír alapon, zárt borítékban.
- 4.10** Az adattovábbításra az óvoda vezetője jogosult. Az illetményszámfejtő-hely részére történő adattovábbításban az igazgató működik közre.

5. A köznevelési foglalkoztatott jogai és kötelezettségei az adatnyilvántartással kapcsolatban

- 5.1** A köznevelési foglalkoztatott a saját személyi anyagába, az alapnyilvántartásba, illetve a személyes adatait tartalmazó egyéb nyilvántartásokba, személyi iratokba korlátozás nélkül betekinthez, azokról másolatot vagy kivonatot kérhet, illetve kérheti adatai helyesbítését, kijavítását. Tájékoztatást kérhet személyi irataiba történő betekintésről, adatszolgáltatásról, személyi anyagának más szervhez történő megküldéséről.
- 5.2** A köznevelési foglalkoztatott az általa szolgáltatott adatai helyesbítését és kijavítását az óvodavezetőtől írásban kérheti. A közalkalmazott felelős azért, hogy az általa a munkáltató részére átadott, bejelentett adatok hitelesek, pontosak, teljesek és aktuálisak legyenek.
- 5.3** A köznevelési foglalkoztatott az adataiban bekövetkező változásokról 8 napon belül köteles írásban tájékoztatni az óvodavezetőt, aki 3 napon belül köteles intézkedni az adatok aktualizálásáról.

6. A személyi irat

- 6.1 köznevelési foglalkoztatott szempontból személyi irat minden – bármilyen anyagon, alakban és bármilyen eszköz felhasználásával keletkezett – adathordozó, amely a köznevelési foglalkoztatott jogviszony létesítésekor (ideértve a köznevelési foglalkoztatott jogviszony létrehozását kezdeményező iratokat is), fennállása alatt, megszűnésekor, illetve azt követően keletkezik, és a köznevelési foglalkoztatott személyével összefüggésben adatot, megállapítást tartalmaz.
- 6.2 A köznevelési foglalkoztatott álláshelyekre kiírt pályázatokra (álláshirdetésekre) beérkezett, valamint az elbírálás során keletkezett iratokat személyi iratként, de más ügyiratoktól elkülönítve kell iktatni és kezelni.
- 6.3 A személyi iratok körébe az alábbiak sorolandók:
- a személyi anyag iratai,
 - a köznevelési foglalkoztatott jogviszonnyal összefüggő egyéb iratok,
 - a köznevelési foglalkoztatott az alkalmazotti jogviszonyával összefüggő más jogviszonyaival kapcsolatos iratok (adóbevallás, fizetési letiltás),
 - a köznevelési foglalkoztatott saját kérelmére kiállított vagy önként átadott, adatokat tartalmazó iratok.
- 6.4 Az iratokban szereplő személyes adatokra a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény rendelkezései vonatkoznak.

7. A személyi irat kezelése

- 7.1 Az intézmény állományába tartozó közalkalmazottak köznevelési foglalkoztatott személyi iratainak őrzése és kezelése, a személyi számítógépes nyilvántartó rendszer működtetése az iazgató feladata.
- 7.2 A személyi iratokba betekinteni jogosult szervek és személyek: a köznevelési foglalkoztatott jogállásáról szóló törvény 83/D §-ában meghatározott személyek, azaz
- a köznevelési foglalkoztatott felettese,
 - a teljesítményértékelést végző vezető (igazgató-helyettesek),
 - feladatkörének keretei között a törvényességi ellenőrzést végző szerv,
 - a fegyelmi eljárást lefolytató testület vagy személy,
 - munkaügyi, polgári jogi, közigazgatási per kapcsán a bíróság,
 - a köznevelési foglalkoztatott ellen indult büntetőeljárásban nyomozó hatóság, az ügyész és a bíróság,
 - az illetmény-számfejtési feladatokat ellátó szerv e feladattal megbízott munkatársa feladatkörén belül,
 - az adóhatóság, a társadalombiztosítási igazgatási szerv, az üzemi baleseteket kivizsgáló szerv és a munkavédelmi szerv.
- 7.3 Az intézményben keletkezett személyi iratok kezelése jelen szabályzat, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 84.§-a alapján történik.
- 7.4 A köznevelési foglalkoztatott jogviszony létrehozásának elmaradása esetén a közalkalmazotti jogviszony létrehozását kezdeményező iratokat vissza kell adni az érintettnek.

7.5 A személyi anyag tartalma:

- a köz köznevelési foglalkoztatott i alapnyilvántartás,
- a pályázat vagy a szakmai önéletrajz,
- az erkölcsi bizonyítvány,
- az iskolai végzettséget és szakképzettséget tanúsító oklevél másolata,
- a továbbképzés elvégzéséről szóló tanúsítvány másolata,
- iskolarendszeren kívüli képzésben szerzett bizonyítvány másolata,
- a kinevezés és annak módosítása,
- a vezetői megbízás és annak visszavonása,
- a címadományozás,
- a besorolás iratai, közalkalmazotti jogviszonnyal kapcsolatos iratok,
- az áthelyezésről rendelkező iratok,
- a teljesítményértékelés,
- a köznevelési foglalkoztatott jogviszonyt megszüntető irat,
- a hatályban lévő fegyelmi büntetést kiszabó határozat,
- a köznevelési foglalkoztatott igazolás másolata.

7.6 A 7.5 pontban felsorolt iratokat (személyi anyagként) minden esetben együttesen kell tárolni.

7.7 A köznevelési foglalkoztatott jogviszony létesítésekor a köznevelési foglalkoztatott alapnyilvántartással együtt össze kell állítani a köznevelési foglalkoztatott személyi anyagát. Törvény eltérő rendelkezésének hiányában a személyi anyagban a személyi iratokon kívül más irat nem tárolható.

7.8 A személyi iratokat tartalmuknak megfelelően csoportosítva, keletkezésük sorrendjében, az e célra személyenként kialakított iratgyűjtőben kell őrizni. Az elhelyezett iratokról tartalomjegyzéket kell készíteni, amely tartalmazza az iktatószámot és az ügyirat keletkezésének időpontját is.

7.9 A személyi anyagnak egy *Betekintési lapot* is kell tartalmaznia, amelyen jelölni kell a személyi anyagba történő betekintés tényét, jogosultjának személyét, jogszabályi alapját és időpontját, a megismerni kívánt adatok körét, a betekintő aláírását. A Betekintési lapot a személyi anyag részeként kell kezelni.

7.10 A köznevelési foglalkoztatott személyi anyagába, egyéb személyi irataiba, illetve az alapnyilvántartásba a Kjt. 83/D §-ában felsorolt személyek a „Betekintési lap” kitöltését követően jogosultak betekinteni, kivéve a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 42. §-ában foglalt eseteket.

7.11 A köznevelési foglalkoztatott jogviszony megszűnése esetén a tartalomjegyzéket és a betekintési lapot le kell zárni és a személyi anyagot irattározni kell. A köznevelési foglalkoztatott jogviszony megszűnése után a közalkalmazott személyi iratait az irattározási tervnek megfelelően a központi irattárban kell elhelyezni. Az irattárba helyezése előtt az iratgyűjtő tartalomjegyzékén fel kell tüntetni az irattározás tényét, időpontját és az iratkezelő aláírását.

7.12 A személyi anyagot – kivéve azt, amelyet áthelyezés esetén átadtak – a köznevelési foglalkoztatott jogviszony megszűnésétől számított ötven évig kell megőrizni.

2. rész
1 A gyermekek adatainak kezelése és továbbítása

1. Felelősség a gyerekek adatainak kezeléséért

- 1.1** Az óvoda vezetője felelős a gyermekek adatainak nyilvántartásával, kezelésével, továbbításával kapcsolatos jogszabályi rendelkezések és a Szabályzat előírásainak megtartásáért, valamint az adatkezelés ellenőrzéséért.
- 1.2** Az óvodavezető általános helyettese, az óvodapedagógusok munkakörével összefüggő adatkezelésért tartoznak felelősséggel.

2. A gyermekek nyilvántartható és kezelhető adatai

- 2.1** A gyermekek személyes adatai a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott nyilvántartások vezetése céljából, pedagógiai célból, pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs feladatok ellátása céljából, gyermekvédelmi célból, egészségügyi célból a célnak megfelelő mértékben, célhoz kötötten kezelhetők.
- 2.2** A 2023. évi LII. törvény) EMMI rendelet 84.§-a alapján nyilvántartott adatok:
- a) gyermek neve, születési helye és ideje, neme, állampolgársága, lakóhelyének, tartózkodási helyének címe, társadalombiztosítási azonosító jelenem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma;
 - b) a szülő, törvényes képviselője neve, lakóhelye, tartózkodási helye, telefonszáma;
 - c) a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok; a gyermek óvodai jogviszonyával kapcsolatos adatok
 - d) a sajátos nevelési igényre vonatkozó adatok;
 - e) a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek rendellenességére vonatkozó adatok;
 - f) a gyermekbalesetre vonatkozó adatok;
 - g) a többi adat a szülő írásbeli hozzájárulásával, valamint:
 - h) jogszabályban biztosított kedvezményekre való jogosultság elbírálásához és igazolásához szükséges azon adatok, amelyekből megállapítható a jogosult személye és a kedvezményre való jogosultsága.

3. Az adatok továbbítása

3.1 Az adattovábbításra az óvodavezető jogosult.

A gyermek adatai a 2023. évi LII. törvényben meghatározott célból továbbíthatók az óvodától:

- a) fenntartó, bíróság, rendőrség, ügyészség, önkormányzat, államigazgatási szerv, nemzetbiztonsági szolgálat részére valamennyi adat,
- b) sajátos nevelési igényre, a beilleszkedési zavarra, magatartási rendellenességre vonatkozó adatok a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek, illetve onnét vissza,
- c) az óvodai fejlődéssel, iskolába lépéshez szükséges fejlettséggel kapcsolatos adatok a szülőnek, a pedagógiai szakszolgálat intézményeinek, az iskolának,
- d) a gyermek óvodai felvételével, átvételével kapcsolatosan az érintett óvodához,
- e) az egészségügyi feladatot ellátó intézménynek a gyermek egészségügyi állapotának megállapítása céljából,

- f) a családvédelemmel foglalkozó intézménynek, szervezetnek, gyermekvédelemmel foglalkozó szervezetnek, intézménynek a gyermek veszélyeztetettségének feltárása, megszüntetése céljából.

3.2 Nem szükséges az adattal kapcsolatosan rendelkezésre jogosult beleegyezése az adattovábbításhoz, ha az óvoda vezetője a gyermekek védelméről szóló törvény rendelkezése alapján azért fordul a gyermekjóléti szolgálathoz, mert megítélése szerint a gyermek – más vagy saját magatartása miatt – súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet vagy került.

4. Az adatkezelés intézményi rendje

- 4.1 Az óvodában adatkezelést végző vezető, óvodapedagógus az adatfelvételkor tájékoztatja a szülőt arról, hogy az adatszolgáltatás kötelező-e vagy önkéntes. A kötelező adatszolgáltatás esetében közölni kell az alapjául szolgáló jogszabályt. Az önkéntes adatszolgáltatásnál fel kell hívni a szülő figyelmét arra, hogy az adatszolgáltatásban való részvétel nem kötelező, amelyet az iraton a szülő aláírásával együtt fel kell tüntetni. A szülőt külön kell tájékoztatni arról, ha különleges adatról van szó, amelynek kezeléséhez a személyes adatok védelméről szóló törvény az érintett írásos hozzájárulását írja elő. Az önkéntes adatszolgáltatási körbe tartozó adatok gyűjtéséről az óvodavezető határoz.
- 4.2 A felvételi előjegyzési naplóba az adatokat a jelentkezéskor a szülőtől az óvodavezető veszi fel. A nyilvántartható adatok körébe nem tartozó önkéntes adatszolgáltatáshoz a szülő írásbeli nyilatkozatát kell kérni. A felvételi előjegyzési napló biztonságos őrzéséről az óvodavezető gondoskodik.
- 4.3 Az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására szolgáló felvételi és mulasztási naplót gyermekcsoportonként óvodapedagógusok vezetik.
- 4.4 Az óvodai foglalkozásról az óvodapedagógus foglalkozási (csoport-) naplót vezet.
- 4.5 A felvételi és mulasztási, valamint a foglalkozási napló, a gyermek óvodai fejlődésével kapcsolatos adatok, a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek rendellenességére vonatkozó adatok, a gyermekvédelem körébe tartozó adatok biztonságos kezeléséről és őrzéséről a csoportot vezető óvodapedagógus gondoskodik; az iratokat az e célra rendelkezésre álló iratszekrényben zárja el.
- 4.6 A gyermekbalesetre vonatkozó adatok kezelésében közreműködik a munka- és balesetvédelmi feladatokkal megbízott óvodapedagógus.
- 4.7 A jogszabályban biztosított kedvezményekre való jogosultság megállapításához szükséges adatok kezelésében közreműködik az óvodapedagógus.
- 4.8 Az adatkezelés időtartama nem haladhatja meg az irattári őrzési időt. Az irattári őrzési idő naplók esetében, valamint a pedagógiai szakszolgálati iratok és a gyermek ellátása, juttatásai, térítési díjak esetében 5 év, a gyermekvédelmi ügyekben 3 év.
- 4.9 A gyermekek személyes adatai kezelésének célhoz kötöttsége következtében gondoskodni kell arról, hogy az adatkezelés céljának megszűnésekor a gyermekről tárolt személyes adatok törlésre vagy megsemmisítésre kerüljenek.

- 4.10 A gyermekre vonatkozó minden adat továbbítása az óvodavezető aláírásával történhet. Akadályoztatása esetén a helyettesítési rend szerint kell eljárni.

5. Titoktartási kötelezettség

- 5.1 Az óvodavezetőt, az általános óvodavezető-helyettest, az óvodapedagógust, továbbá azt, aki esetenként közreműködik a gyermek felügyeletének ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tényre, adatra, információra vonatkozóan, amelyről a gyermekkel, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást.
- 5.2 A gyermek szülőjével közölhető minden gyermekével összefüggő adat, kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértene vagy veszélyeztetné a gyermek érdekét.
- 5.3 Az adat közlése akkor sérti vagy veszélyezteti súlyosan a gyermek érdekét, ha olyan körülményre (magatartásra, mulasztásra, állapotra) vonatkozik, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, és amelynek bekövetkezése szülői magatartásra, közrehatásra vezethető vissza.
- 5.4 A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestületi értekezleten a nevelőtestület tagjainak egymás közti, a gyermek fejlődésével összefüggő megbeszélésre. A titoktartási kötelezettség kiterjed mindazokra, akik részt vettek a nevelőtestületi értekezleten.
- 5.5 A titoktartási kötelezettség alól a szülő írásban felmentést adhat. A felmentés megadását az óvodavezető kezdeményezheti írásban. A kezdeményezésre az óvodavezető részére javaslatot tehet az óvodapedagógus.
- 5.6 Az adatok nyilvántartását és továbbítását végzők és abban közreműködők azonban betartják az adatkezelésre vonatkozó előírásokat.
- 5.7 A nemzeti köznevelési törvényben meghatározottakon túlmenően a gyermekkel kapcsolatban adatok nem közölhetők.

Függelék

Néhány értelmező rendelkezés a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényből

Adatállomány: az egy nyilvántartó rendszerben kezelt adatok összessége.

Adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől.

Adatfeldolgozó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az adatkezelő megbízásából – beleértve a jogszabály rendelkezése alapján történő megbízást is – személyes adatok feldolgozását végzi.

Adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül a személyes adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így például gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (például ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése is.

Adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely a személyes adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtja.

Adatmegsemmisítés: az adatok vagy az azokat tartalmazó adathordozó teljes fizikai megsemmisítése.

Adattovábbítás: ha az adatot meghatározott harmadik személy számára hozzáférhetővé teszik.

Adattörlés: az adatok felismerhetetlenné tétele oly módon, hogy a helyreállításuk többé nem lehetséges.

Harmadik személy: olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely vagy aki nem azonos az érintettel, az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval.

Hozzájárulás: az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Különleges adat:

- a) a faji eredetre, a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselési szervezeti tagságra,
- b) az egészségi állapotra, a káros szenvedélyre, a szexuális életre vonatkozó adat, valamint a bűnügyi személyes adat.

Nyilvánosságra hozatal: ha az adatot bárki számára hozzáférhetővé teszik.

Személyes adat: bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. A személy különösen akkor tekinthető azonosíthatónak, ha őt – közvetlenül vagy közvetve – név, azonosító jel, illetőleg egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző tényező alapján azonosítani lehet.

Melléklet az Adatkezelési szabályzathoz

A köznevelési foglalkoztatott alapnyilvántartás adatkörei a Kjt. 5. számú melléklete szerint

I. Adatkör

A köznevelési foglalkoztatott

- neve (leánykori neve)
- születési helye, ideje
- anyja neve
- TAJ-száma, adóazonosító jele
- lakóhelye, tartózkodási helye, telefonszáma
- családi állapota
- gyermekeinek születési ideje
- egyéb eltartottak száma, az eltartás kezdete

II. Adatkör

A köznevelési foglalkoztatott

- legmagasabb iskolai végzettsége (több végzettség esetén valamennyi): oklevelet, bizonyítványt kiállító intézmény megnevezése, az oklevél, bizonyítvány száma, kelte
- szakképzettségei
 - megnevezése
 - a szakképzettséget, szakképesítést tanúsító oklevelet, bizonyítványt kiállító intézmény neve
 - az oklevél, bizonyítvány száma, kelte
- iskolarendszeren kívüli oktatás keretében szerzett
 - bizonyítványt kiállító vizsgaközpont megnevezése, szakképesítés megnevezése
 - a bizonyítvány száma, kelte
- tudományos fokozata
- idegennyelv-ismerete

III. Adatkör

A köznevelési foglalkoztatott korábbi munkaviszonyaiban töltött időtartamai a Kjt. 87/A §-a alapján:

- a munkahely megnevezése
- a munkaviszony kezdete
- a munkaviszony megszűnése
- az eltöltött időtartam
- a megszűnés módja

Adatkör

- A köznevelési foglalkoztatott

- köznevelési foglalkoztatott jogviszonyának kezdete
 - a besoroláshoz
 - a jubileumi jutalomhoz
 - felmentési időhöz
 - a végkielégítéshez

- állampolgársága
- 2 ☐ a jogviszony létesítéséhez szükséges erkölcsi bizonyítvány száma, kelte
- 3 ☐ a jubileumi jutalom és a végkielégítés mértéke kiszámításának alapjául szolgáló időtartamok

V. Adatkör

- a köznevelési foglalkoztatott foglalkoztató szerv neve, székhelye, statisztikai számjele
- e szervnél a jogviszony kezdete
- a köznevelési foglalkoztatott jelenlegi besorolása, besorolásának időpontja, vezetői megbízása, FEOR-száma
- címadományozás, jutalmazás, a kitüntetés adatai
- a minősítések időpontja és tartalma
- hatályos fegyelmi büntetése

VI. Adatkör

- személyi juttatások

VII. Adatkör

- a köznevelési foglalkoztatott munkából való távollétének jogcíme és időtartama

VIII. Adatkör

- a köznevelési foglalkoztatott jogviszony megszűnésének, valamint
- a végleges és a határozott idejű áthelyezés időpontja, módja, a végkielégítés adatai

IX. Adatkör

- A köznevelési foglalkoztatott munkavégzésére irányuló egyéb jogviszonyával összefüggő adatai (erről a Kjt. 41. § (1)–(2) bekezdése szól).

A Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának eljárásrendje:

- A Szabályzatot módosítani kell, amennyiben ezt törvényi változás szükségessé teszi.
- Módosítási javaslatot elő kell terjeszteni, ha az óvodába járó gyermekek szüleinek, vagy az intézmény dolgozóinak legalább 50 %-a javaslatot tesz erre, és az előterjesztést a többség – a szavazók 2/3- a megszavazza.
- Az óvoda működése bizonyítja, hogy szükség van változtatásra / ilyen esetben is be kell tartani az eljárási szabályokat /.
- Az igazgató kezdeményezésére
- A fenntartó kezdeményezésére.

BOMBARIADÓ esetén szükséges teendők:

Az óvodavezető, a vezető-helyettes, az óvodapedagógusok, dajkák, konyhai dolgozók feladatai bombariadó esetén:

- A kapott bombariadó jelzést haladéktalanul be kell jelenteni RENDŐRSÉGRE A 112-es telefonszámra
- Az óvoda igazgatója, vagy az őt helyettesítő dolgozó értesíti az óvoda dolgozóit a bombariadóról.
- Bombariadó esetén haladéktalanul meg kell kezdeni az épület kiürítését és területének elhagyását
- Az intézmény épületének és területének elhagyását úgy kell végrehajtani, hogy az épület romosodási határán túl kell menni, kb. 50-100 méterre, illetőleg a gyermekek szüleit haladéktalanul értesíteni kell.
- Az értesítés után azonnal ki kell kapcsolni a gáz- és elektromos készülékeket.
- A rendőrség megérkezéséig lehetőleg ki kell tölteni a mellékelt űrlapot.
- A rendőrség kiérkezéséig biztosítani kell a helyszínt, hogy illetéktelenek ne közelíthessék meg az intézmény területét.
- Bombának minősíthető tárgy felfedezése után a hatástalanítás a tűzszerész feladata. Más személynek a robbanótesthez hozzányúlni, azt a helyéről elmozdítani, tilos!
- Intézkedni kell a megtalált robbanótest biztonságos körülzárásáról.
- Bombariadó esetén a propagandát, nyilvánosságot kerülni kell, csak azokat kell értesíteni, akik segíteni tudnak.
- Az épület helyiségeinek átvizsgálásához segítségül kísért kell biztosítani a rendőrségnek és a tűzoltóságnak, ha azt igénylik.
- Az intézmény területére és az épületbe csak az átvizsgálást követő engedélyezés után lehet újból bemenni, gondoskodni az épület működési feltételeinek ahelyreállításáról.
- Az intézmény valamennyi dolgozójának ismernie kell:
 - vészhelyzetben követendő magatartási szabályokat
 - a mentés sorrendiségét, mentési útvonalakat
 - védőeszközök, elsősegélynyújtó felszerelések elhelyezését
 - feszültségmentesítés módját és lehetőségét
 - használatban levő anyagok biztonságba helyezését
- a munkavállalók előzetes és időszakos oktatása során a munka és tűzvédelmi ismeretekkel együtt ismertetni kell a bombariadó-terv tartalmát is.

Bombával való fenyegetés rögzítése
Válaszadás az "X" jelzés bekarikázásával

A bejelentés időpontja:

Férfi hang	X
Női hang	X
Fiatalos	X
Öreges, rekedtes	X
Középkorú	X
Természetes hangzású	X
Izgatott, ideges	X
Nyugodt, lassú beszédű	X
Beszédhibás	X
Iskolázott kifejezések	X
Népies köznyelv	X
Háttérzajok	:

Mit mondott szó szerint:

Egyéb közlés, észrevétel a beszélgetésről:

A telefonbeszélgetés megszakadása:

A telefonhívást vette: (név, helyiség,)

Tovább jelentette, kinek, mikor:

Aki a telefonhívást vette, maradjon a helyszínen, hogy a rendőrség által kihallgatható legyen.

Jelentést vevő aláírása

AZ INTÉZMÉNYBEN HASZNÁLATOS TANÜGYI NYOMTATVÁNYOK

Kötelezően használatos tanügyi nyomtatványok:

1. **Felvételéveli-előjegyzési napló (A. Tü. 728. r. sz.)**

A nyomtatvány jövedelemre vonatkozó adatait csak akkor lehet kitölteni, ha a szülő ehhez önként hozzájárul, és emiatt őt hátrány nem éri.

2. **Felvételi és mulasztási napló (A. Tü. 727. r. sz.)**

- Az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására felvételi és mulasztási naplót kell vezetni, melyet gyermekcsoportonként az óvodapedagógusok vezetnek!
- A felvétel idejének és a első napi jelenlétének meg kell egyeznie.
- A felvételi és mulasztási napló megjegyzés rovatába fel kell tüntetni az óvodából való kimaradás okát, a szülők telefonszámát, hosszabb igazolt hiányzás indoklását.

3. **Csoportnapló**

- Az óvodai foglalkozásokról, a nevelőmunkát végző óvodapedagógus foglalkozási naplót, csoportnaplót vezet

4. **Óvodai törzskönyv (A. Tü. 723. r. sz.)**

- A törzskönyv az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok rögzítésére szolgál, vezetése és az egyes táblázatok kitöltése során a hatályos jogszabályok, továbbá a statisztikai jelentésekhez adott utasítások az irányadók

5. **Tankötelezettség megállapításához szükséges óvodai szakvélemény (A. Tü. 722. r. sz.)**

Az óvoda a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatban:

- igazolja, hogy a gyermek elérte az iskolaába lépéshez szükséges fejlettséget
- javasolja a gyermek további óvodai nevelésben való részvételét
- javasolja, hogy az óvodás gyermek a Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatán részt vegyen.

További tanügyi nyomtatványok , melyek a kötelező óvodába járással összefüggő teendőkhöz kötődnek:

- Szakértői javaslat iránti kérelem
- Értesítés a szakértői vizsgálat időpontjáról és helyéről
- Pedagógiai Szakszolgálat vizsgálatkérő lapja
- Óvodai nyilvántartó lap, Az étkező gyermekek számának naponkénti nyilvántartása (A.Tü. 726. r. sz.)
- Felmentés rendszeres óvodába járás alól (A.Tü. 729. r.sz.)
- Felhívás rendszeres óvodába járásra (A.Tü. 731. r.sz.)
- Értesítés igazolatlan óvodai mulasztásról (A.Tü. 732. r.sz.)
- Értesítés óvodaváltozásról (beíratkozásról) (A: Tü. 730. r.sz.)
- Igazolás az óvodáztatási támogatás megállapításáról, illetve továbbfolyósításáról (Gy. 21 Gy.22)
- Értesítés óvodaváltásról, óvodai elhelyezés megszűnéséről
- Tájékoztatás az igazolatlan óvodai mulasztás következményeiről
- nyilvántartás az óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekekről

BELSŐ ELLENŐRZÉSI TERV

		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Naplók ellenőrzése	A		V	V			V	V		V			
Mulasztási naplók ellenőrzése	A	V			V			V		V			
Statisztika		V	V										
Ünnepek, hagyományok	F				VÓ		VÓ	VÓ	VÓ	VÓ			
Tanév kiemelt feladatai	F	V			V			V					
Óvodai élet szervezettsége	FVÓ												
Kirándulás	A									VÓ			
Szülői értekezlet	A	VÓ				VÓ				VÓ			
Kapcsolattartás	FVÓ												
Munkaidő betartás, munkarend	FV												
Technikai dolgozók munkavégzése	FV												
Eszköznyilvántartás, leltár	A				V								
Szabadságolás	FV												
Munkavédelmi előírások betartása, balesetmegelőzés	FV					V							
Munkavédelmi, tűzvédelmi oktatás	A					V							
Intézmény tisztasága	FV												
Udvar tisztasága	FV												
Dekoráció	FVÓ												
Tájékoztatás	FVÓ												

Jelmagyarázat:

- Intézményvezető: V
- Óvodapedagógusok: Ó
- Alkalomszrűen: A
- Folyamatosan: F

A Szabályzat módosítása történt: 2024. 01. 11.

Az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát az óvoda nevelőtestülete véleményezte és egyhangúlag elfogadta.

Lubicsné Sárfi Diána

Lubicsné Sárfi Diána
óvodapedagógus

Schütz Makk Rita

Schütz Makk Rita
igazgató

Az óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát a Szülői Munkaközösség tagjai véleményezték és elfogadták.

.....
szülő

A Szervezeti és Működési Szabályzatot az óvoda technikai dolgozója megismerte és elfogadta.

Takács Lászlóné

Takács Lászlóné
dajka

Takács Eszter

Takács Eszter
dajka

Horváth Anita

Horváth Anita
dajka

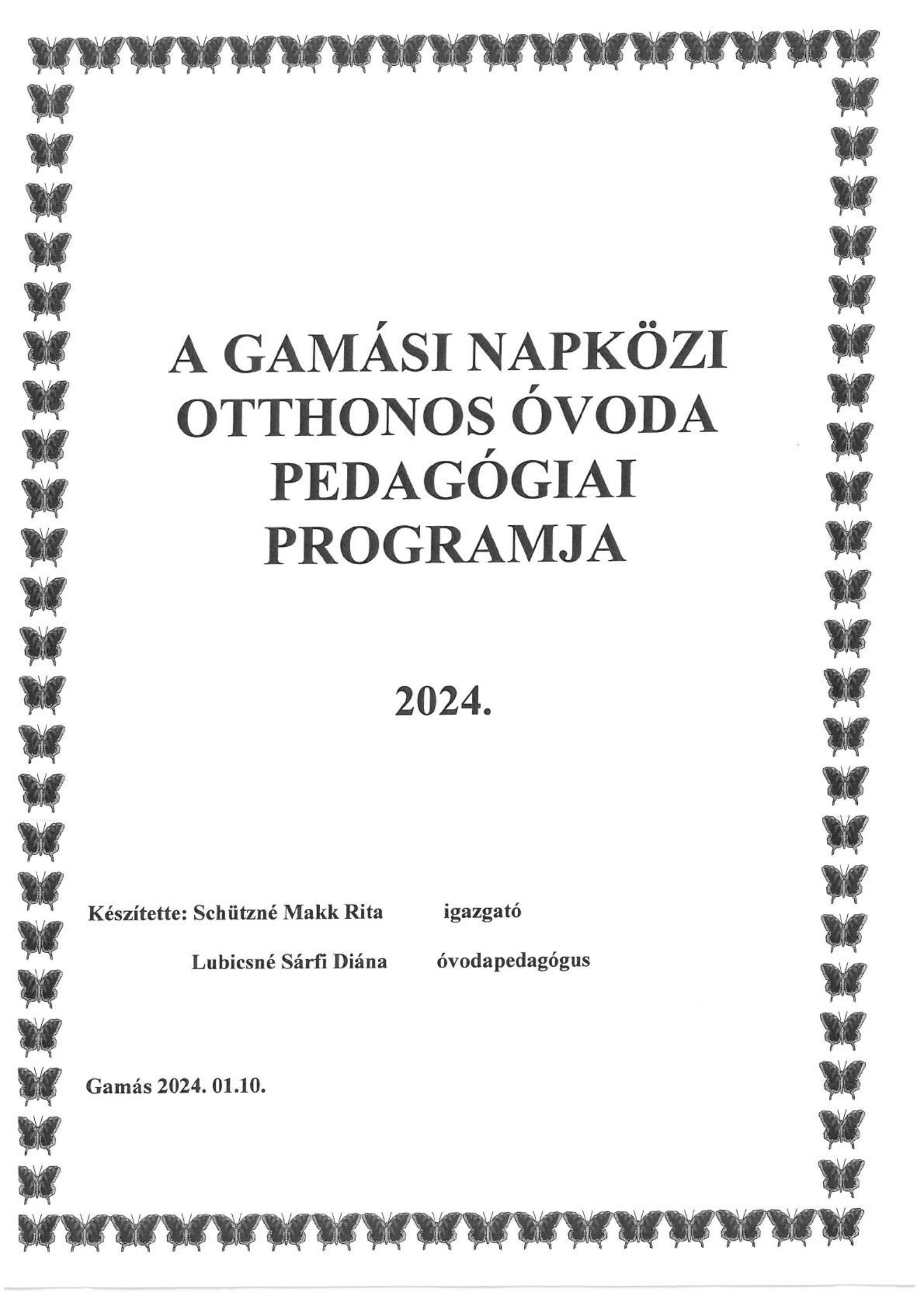
A Szervezeti és Működési Szabályzat az intézmény fenntartója megismerte, elfogadta és jóváhagyta.

Tóth Péter

Tóth Péter
fenntartó

Gamás, 2024. 01. 11.

A decorative border of small, stylized butterflies surrounds the entire page. The butterflies are arranged in a continuous line along the top, bottom, and sides, creating a frame around the central text.

A GAMÁSI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

Készítette: Schützené Makk Rita

igazgató

Lubicsné Sárfi Diána

óvodapedagógus

Gamás 2024. 01.10.

Óvodánk legfontosabb adatai

Az intézmény neve:	Gamási napközi Otthonos Óvoda
Az óvoda székhelye, címe:	8685 Gamás, Széchenyi u. 1.
Telefonszáma:	06-82-428-188
OM azonosító:	033923 001
Az óvoda fenntartója:	Gamás Község Önkormányzatának Képviselő- testülete 8685 Gamás, Fő u. 83.
Telefonszám:	06-85-428-200
Az óvoda alapításának éve:	1959.
Az óvoda alapítója:	Gamás Községi Tanács
Az intézmény gazdálkodási jogköre:	Részben önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező költségvetési szerv
Az óvodai férőhelyek száma:	40 fő
Óvodai csoportok száma:	2 csoport
Óvoda igazgatója :	Schützen Makk Rita
Az alaptevékenységre vonatkozó jogszabályok:	
1. Az óvodai nevelés országos alapprogramja	
2. 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról	
3. 401/2023 (VIII.30) Kormányrendelet a 2023. évi LII.törvény végrehajtásáról	

1. BEVEZETŐ

Pedagógiai Programunk átfogja az óvodáskor teljes nevelő-fejlesztő munkáját. Ez a program az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült. A program alapelve:

szeretetteljes, biztonságérzetet adó, *gyermek szükségleteit kielégítő*, érzelem gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy

a gyermek képességeihez igazodó

gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó

egészséges öntudatot, *befogadó*, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek, inklúzív szemlélettel, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét, ezt szolgálja az óvodai fejlesztő program, amit intézményünkben működtetünk

Kiindulási pontok:

Minden gyermek, az őt övező bizalom és megbecsülés légkörében, egyéni készségeinek, képességeinek figyelembevételével nevelhető, fejleszthető, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

Az óvoda minden dolgozója megnyilvánulásaival elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatokat, az óvoda összes dolgozója, ezért

a felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet, egymás értékeinek megbecsülését, s azt, hogy

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre”.

Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

Alapvető célok:

Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Sokoldalú készség és képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi-lelki és szociális érettség kialakítása. A gyermek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása

A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

A testi-lelki szükségletek kielégítése a gyermek alapvető joga, melyre programunk törekszik.

A gyermek fejlődésének nyomon követése, integrált fejlesztés biztosítása, egyéni fejlődési naplóban rögzítve

A Pedagógiai Programunk helyzetértékelése, az intézmény környezetének bemutatása

A Gamási Napközi Otthonos Óvoda Gamás községben található.

Falunk Kaposvár és Balatonlelle között helyezkedik el, 3 km. távolságra a főbb közlekedési útvonaltól, a 67-es úttól.

Az igazi gamási ember méltán büszke a falujára, hiszen hosszú történetéről számos legendát őriz a szájhagyomány és tanúskodik róla tárgyi emlék. Ki tudja már, milyen rég lehetett, amikor ezen a tájon először telepedett le ember. Számos lelet tanúskodik avar, kelta, római letelepedőkről. Öntevékeny kincskeresők a lakásuk díszítéséhez kutatnak régi emlékeket, lelkes fiatalok régi földvárakról, török-ásta titkos üregekről mesélnek. A honfoglaló magyarok egyik központja a tőlünk 8 km távolságra fekvő Somogyvár volt, ebből a korból már írásos emlék is őrzi a falu nevét, az 1055-ben íródott Tihanyi Apátság alapítólevele. A falu egyik részének neve: Vérgamás. Ez a hely a szájhagyomány szerint a magyaroknak a törökökkel vívott győztes csatájának a színhelye. Gamás egyik ékessége az 1814-ben épült késő barokk római katolikus templom. A XX. sz. első felében a lakosság száma meghaladta a 2670-et. Ekkor

az elemi oktatást egy római katolikus népiskola látta el. A világháborúkban sokan elesetek, emléküket a hősi halottak szobra őrzi. A II. világháborúban a lengyeltóti kórház egy részét ide menekítették. A helyi lakosok és a menekültek közti barátságokat sokáig őrizték az emberek. 1968-ban a Tuskósi erdőben ejtették el azt a szarvasbikát, mely három éven keresztül vezette a világgranglistát. A koronája jellegzetes formája után „Tulipános bikának” is nevezik. Jelenleg a Mezőgazdasági Múzeumban látható.

Sajnos Gamás jelene már nem sokat őriz a dicső múlt fényéből. Hanyatlása a II. világháború után kezdődött. Az urbanizáció a lakosság nagy részét elvándorlásra bírta. A városoktól, munkahelyektől való távolság miatt megindult a városokba való elvándorlás. A családok fiatal tagjai-sokan diplomások, orvosok- már nem itt képzelik el az életüket, gyermekeik már nem a mi intézményeinkbe járnak.

Az óvoda 1933-ban épült, de az idősebb emberek meséltek arról, hogy hogy már az 1900-as évek elején is működött valamilyen gyermekmegőrzés a településen. A gyermekek „keresztmamának” szólították a felügyeletükkel megbízott felnőttet. Az óvoda épületét 1974-ben felújították, majd 1986-ban újra balesetveszélyessé vált, azzá is nyilvánították, lebontásra került. Az épület kiürítése után az üresen álló gyógyszerári szolgálati lakásba költözött, itt folytatta működését igen kedvezőtlen körülmények között. 1989-ben történt az új épület átadása a régi telken, teljesen új épületben. A régi egycsoportos intézmény már két csoportban, tágasabb, komfortosabb körülmények között kezdte meg működését, s működik ma is. Óvodánk viszonylag nagy területen helyezkedik el, az épület és a járda közötti előudvar 350m² nagyságú, az épület mögötti hátsó udvar 1828m² alapterületű, az utca zajától, porától mentes. Kinti játékaink folyamatos felújítás és bővítés alatt állnak, pályázat útján díszfákkal és bokrokkal telepítettük be. Télen madárvendéglőként szolgálnak, nyáron enyhet adó árnyékukban hűsölünk.

Az óvoda 40 férőhelyes, 4 helyett 2 óvodapedagógus, 3 dajka, 1 főzőnő alkotja

a személyzetet. Szerencsére óvodapedagógusaink közül mindenki aktív, munkáját szerető, azt elhivatottan végző ember. Dajkáink részt vettek dajkaképzésen, így ők is jobban belelátják az óvónő munkájába, annak összefüggéseit jobban átlátják, így hatékonyabb, alaposabb segítséget várhatunk el tőlük.

Tárgyi feltételeink, ezen belül is az egyes tevékenységformákhoz kapcsolódó eszközkészletünk az átlagos alattinak minősíthető. Jelenleg fenntartónk folyamatos pályázati tevékenysége teszi lehetővé, hogy intézményünk folyamatosan szépül. nyílászáró csere és külső szigetelés zajlott pár éve, 2020-ban pedig mosdó és energetikai korszerűsítésre nyertünk pályázatot. Ennek köszönhetően kívül-belül megújult az óvoda.

Gamáson többnyire-persze nem kizárólagosan- azok a családok maradtak, akiknek egy vagy több tagja nem rendelkezik szakképesítéssel, többnyire munkahellyel sem. Mióta 1993-ban megszűnt a helyi TSZ, a „munkahelykérdés” megoldhatatlan problémája a lakosságnak és az önkormányzatnak egyaránt. Mivel a városoktól és a főúttól is messze helyezkedik el a falu sem vállalkozásoknak, sem több dolgozót alkalmazni tudó cégeknek nem célja a településen tevékenykedni. Ebből kifolyólag a szülők többsége közcélú foglalkoztatott vagy közhasznú munkás. Az édesanyák többsége főállású anya. Az ebből fakadó kedvezőtlen életkörülmények, egyes családok létminimumon való tengődése és az ebből következő rossz irányba haladó életvitel, a morális problémák rányomják bélyegüket a gyermekekre is Igen érzelemszegény és élményszegény gyerekek nevelését vállaljuk fel. Ha a családi nevelés nagyobb hiányosságait nem is pótolhatjuk, de a napi örömmel, odafigyeléssel, egyéni bánásmód alkalmazásával igyekszünk a hiányosságokat kitölteni. Sajnos a gondtalan, kiegyensúlyozott gyermeki arcból egyre kevesebbet látunk. Ezért a gyermekvédelem sajátos feladata óvodánknak. Előítéltektől mentes el- és befogadó magatartásmódot kell tanúsítanunk ahhoz, hogy egyik gyermekünk se érezze peremhelyzetűnek vagy kirekesztettnek magát. Az óvodások egészséges

személyiségfejlődését károsító hatások észrevétele, kiszűrése, szociális és pszichés problémák elhárítása és enyhítése a gyermekvédelmi tevékenységünk célja.. Természetesen z a tevékenység rendkívüli tapintatot, megértést igényel, és személyes kapcsolattartást feltételez. Személyes kapcsolatot tartunk a gyermekjóléti szolgálat családgondozójával. Kölcsönösen tájékoztatjuk egymást a nehéz helyzetben levő családok gyermekeiről, a szülőkkel való kapcsolattartása során segített, hogy az indokolatlan hiányzások száma csökkenjen.

Bár a szülők anyagi helyzete-kevés kivételtől eltekintve- nagyon nehézkes és pozitív változást nem is remélhetünk, az oviban igyekszünk, hogy az óvodában felhőtlen, vidám napokat tölthessenek el a gyerekek, az ünnepeket a tőlünk telhető és az ünnephez illő legnagyobb pompával ünnepeljük, hogy ezzel is színesítsük a picik mindennapjait. Ezzel próbálunk pozitív példát mutatni a szülőknek is. Sok az egyedülálló fiatal édesanya, akiknek még jobb esetben a játék babát kellene dajkálni. Úgy látjuk, nekik van a legnagyobb szükségük az apró ötletadó segítségekre, a nevelési tanácsokra.

Így éljük hát mindennapjainkat, és csak rajtunk óvodapedagógusokon múlik, hogy próbáljuk csökkenteni a lakóhelyünkből és a gazdasági helyzetünkből adódó hátrányokat.

Valljuk, hogy ebben a fogékony életkorban nagyon fontos, hogy „csak tiszta forrásból” fakadó anyagból merítsünk óvodásainknak. Azóta erre tudatosan figyelünk, és főképpen a magyar népköltészeti alkotásokból és zeneanyagból válogatunk.

A program értékének tekintjük azt is, hogy előtérbe helyezi azokat a hagyományokat, népszokásokat is, amelyek többségét mi is beépítettük az óvodánk életébe.

Községünkben a családok megélhetési gondjai, a kilátástalanság, az ezzel együtt járó szociális és morális gondok a családok többségének életminőségére is kihat. A testi gondozatlanság mellett, sok esetben már lelkileg sérült gyermekekkel találkozunk, így nálunk az óvoda szociális funkciójával, érzelmi nevelésével nagyobb szerepet kell hogy vállaljon a gyermekek nevelésében. Fenntartónk arra törekszik, hogy óvodánk a nehezedő körülményeink ellenére is működni tudjon a jelenlegi formában. Jelenleg a személyi feltételek nem felelnek meg a törvényben előírtaknak, mivel a pedagógus állományunkban nem történt növekedés. Pályázati lehetőségek kihasználásával fejlesztettük tárgyi feltételeinket (csoportszoba bútorzatát, képességfejlesztő, mozgásfejlesztő eszközöket, teljes külső és belső felújítás). A vizuális nevelés célkitűzéseinek megvalósításához eszközkészletünket bővítettük, melyek újszerűségükkel, érdekességükkel megmozgatják a gyerekek fantáziáját, fejlesztik kézügyességüket. Ismereteinket önképzés formájában is bővítettük.

2. A PROGRAM CÉLFEJEZETE

Alapvető célok:

Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, vagy fejlettségbeli elmaradást mutató gyerekek integrált nevelése, szegregáció megszüntetése és beilleszkedésük elősegítése és megkönnyítése.

Általános nevelési feladatok:

Az óvodások testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése az erkölcsi - szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

Az erkölcsi - szociális érzelmek alakításának feladatai

Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.

Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme, a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.

A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakulását.

A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést és önértékelést. A gyermek képes legyen a környezetében lévő emberi kapcsolatokban megkülönböztetni a jót és a rosszat.

Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése segítse a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.

Meg kell tenni mindent annak érdekében, hogy a gyermekek önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzenek.

A szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását.

Az esztétikai érzelmek alakításának feladatai

Az egyéni igényeket is figyelembevevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének kialakítása.

Harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlása segítse elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.

Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását.

Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda minden-napjaiban a természetben, tárgyi és emberi környezetben egyaránt.

A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény-befogadó képesség.

Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.

A gyermekek legyenek képesek a tárgyi - emberi - természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

Az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a gyermekek tanulási vágyának kialakulását, a szűkebb - tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.

A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, - különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítését.

A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását.

A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését.

Az érzelmi alapigények biztosítása - biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet segítse a gyermekeket abban, hogy érzésüket, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.

Kiemelt figyelmet és különleges bánásmódot igénylő gyerekek

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Óvodánk részt vesz a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében, amennyiben az intézményünk a kijelölt óvoda.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését óvodánkban a többi gyermekkel együtt, integráltan biztosítjuk.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek eredményes nevelése, fejlesztése mely formában oldható meg, az illetékes Nevelési Tanácsadó és a Szakértői Bizottság foglal állást.

A gyermekeket egyéni fejlesztési napló alapján gyógypedagógussal a csoportból kiemelve Szakértői véleményükben meghatározott időkeretben heti egy-két alkalommal történik.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása a közösségbe, életminőségük javítása, és önmagukhoz mértén kimutatható fejlődés legyen az óvodáskor végére.
- A sérült funkciókat fejlesztjük
- A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglevő funkciókra támaszkodunk, azokat fejlesztjük
- Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása a gyermekekkel, használatának megtanítása

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt célunk elősegíteni a gyermek alkalmazkodó képességének, készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és lehetőség szerint a személyi feltételeket. Amennyiben személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.

- A rehabilitációs feladatunkat, tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team-munkában a gyógypedagógus, az óvodapedagógusok és a dajkák vesznek részt.
- Rehabilitációs tevékenységeink az óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, az érintett gyermek Szakvéleményében meghatározott valós igényeihez igazodva.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulása érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítottunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazokat a lehetőségeket személyiségük fejlesztésére, amit a sérült társakkal való együttélés nyújt. Ezek: befogadás, empátia fejlesztése, segítő viselkedésformák és tevékenységek
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítottuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, mely a sérült gyermek különbözőségét hangsúlyozná.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó-szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségi jogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

Feladat:

- A sajátos nevelési igényű kisgyermeket egyes területen kiemelkedő teljesítményre való képessé tétele.
- A sajátos nevelési igényű kisgyermeknél kialakítani az alkalmazkodó készséget, akaraterőt, önállóságra törekvést, együttműködést. Ennek érdekében mindig csak annyi segítséget kap a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének rövidtávú céljait és tartalmát minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára építjük.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése során figyelembe vesszük, a gyermeki sajátosságokat, azt a tényt, hogy a fejlesztés ne terhelje túl a gyermekeket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvónők jelzése alapján a fejlesztést igénylő gyermekek megfigyelése, képességeik felmérése, és az ehhez szükséges szülői jóváhagyás beszerzése.
- Megfigyelések, mérések alapján egyéni fejlesztő programok kidolgozása, koordinálás a csoportos óvónőkkel.
- Az egyéni és mikro-csoportos foglalkozások megtartása a csoportban.
- Adminisztráció pontos vezetése a fejlesztő munkáról a naplóban.
- Szülő, tájékoztatása, együttműködő kapcsolat kialakítása igény szerint.
- Év végi felmérések a gyermekek fejlődéséről a fejlődési naplóban.

A habilitáció fő területei:

- Az észlelés- vizuális, akusztikus, taktilis, vesztibuláris, kinezteziás - fejlesztése
- motoros készségek fejlesztése
- beszéd és nyelvi készségek fejlesztése
- szociális készségek fejlesztése
- kognitív készségek fejlesztése
- az önellátás készségének fejlesztése

A fejlődés jellemzője óvodáskor végére:

- Örömmel és aktívan vesz részt a fejlesztő foglalkozásokon.
- Önmagához mértén kimutatható a fejlődés.
- Tanköteles korára alakuljanak ki a tanuláshoz szükséges részképességei, képességei, önmagához mértén.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás

- Évnyitó szülői értekezleten rendszeres tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben abban az esetben vehet részt a gyermek, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, s ezt a szakvélemény megállapította
- A gyermek csoportba való beosztásában tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek száma függ az életkori eloszlástól, a fogyatékosság típusától, a speciális igények mértékétől. Ebben a kérdésben az említett mutatók figyelembevételével az óvodavezető dönt.
- A gyerekekkel megfelelő végzettségű gyógypedagógus, utazó gyógypedagógus foglalkozik.
- Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEK FEJLESZTÉSE

Elv:

- figyelemmel kísérésük a rendszeres óvodába járás mellett,
- szükségleteik kielégítése,
- gondozásuk,
- hátrányuk csökkentése, a leszakadás megelőzése
- esélyegyenlőség biztosítása

Feladat:

- -szociokulturális hátrány csökkentése
- -ingerszegény környezet ellensúlyozása
- -érzelmi labilitás,
- elhanyagolt bánásmód csökkentése

NEMZETI KISEBBSÉG

Alapelvek:

- multikulturális szemlélet kialakítása,
- multikulturális óvodai nevelés alapjának megteremtése
- humanizmus
- veleszületett méltóság és egyéni autonómia tisztelete
- a kirekesztés, az előítéletes kizsároltság megszüntetése
- a társadalomba való teljes körű és hatékony befogadás és részvétel
- a másság tisztelete
- esélyegyenlőség
- a gyermek fejlődésben lévő készségeinek tiszteletben tartása
- a tudáshoz való jog

Feladat:

- védőnőkkel való együttműködés
- az óvodapedagógus és szülők közötti kommunikáció fejlesztése
- előítéletmentes pedagógiai környezet kialakítása
- művészeti tevékenység lehetőségének biztosítása
- a családi és az intézményi nevelés értékeinek összekapcsolása
- viselkedésmódifikáció alkalmazása

MIGRÁNS

Helyzetelemzés, mely eredményekre, tapasztalatokra épül.

Cél:

- a multikulturális nevelés megvalósítása
- a migránsgyerekek nyelvi és kulturális integrációja
- a magyar nyelv elsajátítása
- a magyar kultúra megismerése
- nyitott és megértő viselkedés kialakítása a más anyanyelvűek és kultúrája iránt

Elvek:

- veleszületett méltóság
- a kirekesztés, az előítélete kizsároltság megszüntetése

- neveléshez való hozzáférés
- a befogadó ország gyermekeit megillető jogok garantálása
- multikulturális szemlélet

Feladatok:

- tartalmi integráció megvalósítása (hagyomány, zene, szokások)
- differenciálás
- egyenlőség pedagógiájának megvalósítása
- hagyományokhoz való kötődés (szokások, rítusok)
- oldott, feszültségmentes, beszélő környezet megteremtése
- óvodapedagógus dolgozza ki, ellenőrizz, értékelje a megvalósítást (nevelési terv, szempontsor kidolgozása az önértékeléshez)
- a családra is kiterjesztett befogadás és beillesztés

KIVÉTELES KÉPESSÉGŰ, TEHETSÉGES GYERMEKEK

- ☐ intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló)
- ☐ művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
- ☐ pszichomotoros tehetség (sport, tánc, ügyességet igénylő terület)
- ☐ szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés:

A tehetség felismerése:

- a tehetségnevelés/tehetségfejlesztés /tehetséggondozás a tehetség elismerésével, azonosításával kezdődik
- a családnak ismernie kell azokat a mutatókat, amelyek halmozott előfordulása tehetséget sejtet.

8.2. INDIVIDUALIZÁLÁS

Az óvodai nevelésben az életkori szakaszonként jelentkező általános jellemzők mellett az ember egyediségére, a gyermekek közötti meglévő különbségekre irányul a figyelem.

Az individualizáló nevelés, fejlesztés, olyan pedagógiai megközelítés, amely figyelembe veszi mindazt, amit a gyermekek egyéni különbségként hoznak magukkal.

Az individualizáció nevelés érdekében az óvodapedagógus érzékenyen reagál a különbségekre. Az egyéni eltéréseket toleráló felnőtt magatartása modell értékű a gyermekek számára is.

Az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és ösztönöz az együttműködésre, támogatja a gyermekek szocializációját. Ez utóbbit is az egyéni sajátosságok ismeretében segíti, eltérő módszerekkel, különböző, egyénre szabott mértékben.

Az individualizálás áthatja az egész óvodai életet és annak minden tevékenységét.

AZ INDIVIDUALIZÁLÁS ELVEI:

- a gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve;
- az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése);
- a személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus-gyermek között)
- a gyermek eltérő egyéni testi – lelki szükségleteinek figyelembevétele;
- az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a terem berendezésével);
- az eltérő időpontban jelentkező mozgásigény folyamatos kielégítése (állandó mozgástérrel);
- a személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában;
- a gyermekekre vonatkozó információk bizalmas kezelése.

AZ INDIVIDUALIZÁLÁS LEHETŐSÉGEI A JÁTÉKBAN

- ☐ A szabad játék fejlesztő hatását tekintve és időtartamban is a legfontosabb, domináns tevékenység.
- ☐ Az óvodai élet kezdő szakaszában a gyermek valódi játszótársa gyakran a felnőtt, az óvodapedagógus, vagy a beszoktatásban közreműködő szülő. A bevonható társként jelenlévő óvodapedagógus a gyermek egyéni igényei szerint segítheti az elakadó játékot. Fontos a felnőtt és gyermek közötti személyes kontaktus, amely megnyilvánulhat a kommunikációban, jelzésekben, tevékenységekben. Ez a kapcsolat serkenti a gyermek a felnőtt utánzására, a minta követésére a társakkal való együttműködésre. Ezért ebben a tevékenységben adják a gyermekek a legtöbb jelzést a személyiségükről. Ugyanakkor a család után ez a tevékenység az a szocializáció

tér, amelyben a kortárskapcsolatok alakulnak.

□ A szocializációt segíti az egyén erősségeire építő individualizáló nevelés. A személyiség fejlődésének és fejlesztésének ez a két dimenziója egymástól elválaszthatatlan. A külső hatások irányuktól függően azonban előidézhethetnek nemkívánatos hangsúlyeltolódásokat. Az egészséges személyiség megőrzi egyediségét, egyéniségét és ugyanakkor megtanulja az együttműködést, az alkalmazkodást, az egyezkedést és a társadalmi lét szabályait.

□ A tevékenységközpont – rendszer az a szintér, ahol a gyermekek kiteljesedhetnek, és kapcsolatba kerülhetnek társaikkal.

□ A *tevékenységközpont – rendszer* biztosítja a 20-25 fős óvodai csoportokban a gyermekek kis létszámú mikroközösségeinek létrejöttét, amelyek ideális teret jelentenek a jó közérzet, a személyes kapcsolatok és az elmélyült tevékenységek kialakulásához.

□ A szocializáció szempontjából a szabad játéktevékenységnek van a legnagyobb

jelentősége. Ez a tevékenységközpont – rendszer a játéktér, amelyben a feltételeket a

gyermekek és az óvodapedagógus közösen alakítják. A játék szabadsága és a gyermekek önkiteljesedése a közösségi élet szabályai között ésszerű korlátokkal valósul meg.

□ A közösségi szabályok megalkotásában és közvetítésében indirekt módon vezérlő

szerepet tölt be az óvodapedagógus, biztosítva a folyamatban a gyermekek aktív közreműködését.

□ A szocializációt, a csoportélet kohézióját szolgálják a programban azok az eszközök,

felszerelések, tablók és táblák, amelyeken láthatóvá, szemléletessé tehetők a gyermekek és társaik, barátaik felé irányuló törődés jelei. Ezeknek az elkészítésében

az óvodapedagógus kezdeményező szerepet vállal. Hasonló szerepet tölt be a spontán beszélgetés, illetve a heti rendszerességgel szervezett ún. „beszélgető kör”.

Ez utóbbi a társalgás szintjén, a gyermeki élmények, az aktuális események, hangulatok,

érzések és gondolatok egymással való megosztását, az összetartozás érzését és tudatát

szolgálja. Alkalom arra is, hogy azokra a gyermekekre is felfigyeljenek, akiket a napi

tevékenységben elkerültek, akikkel alig kommunikáltak.

8.3. DIFFERENCIÁLÁS

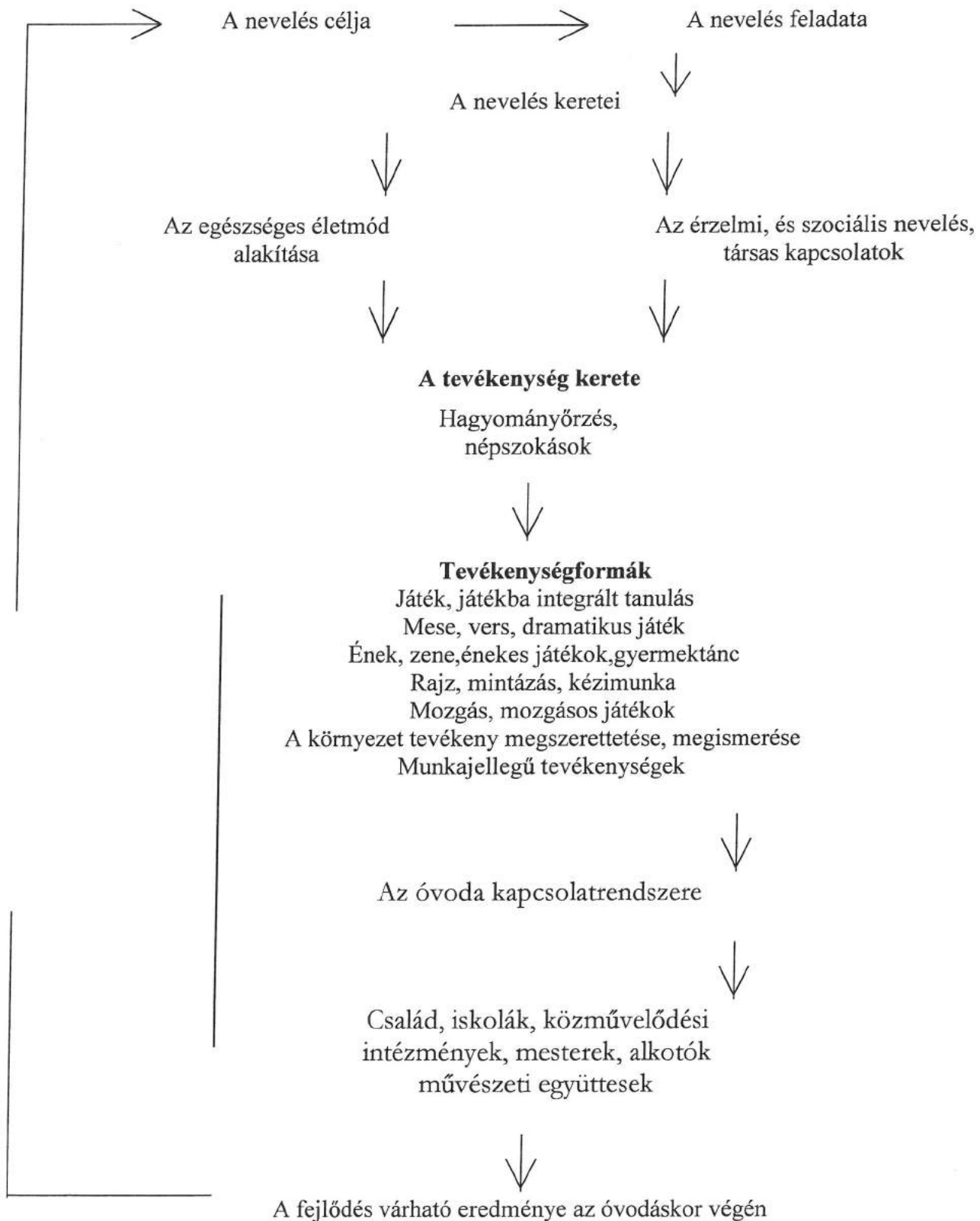
A gyermekek közötti különbségekhez fejlődésbeli eltérésekhez való alkalmazkodás a differenciálás. Pedagógiai szemlélet, és pedagógiai módszer.

A differenciálás történhet:

- eszközzel,
- technikai megoldásokkal,
- tartalommal,
- szervezeti kerettel,
- munkaformákkal, és a
- képességszintek figyelembe vételével

- ☐ Egy adott gyermekcsoportban a gyermekenkénti fejlődési szintekhez való alkalmazkodás alapja a gyermekismeret.
- ☐ Az óvodapedagógusok minden feladathelyzetben több fokozatban, minőségben terveznek, és biztosítják a gyermekek döntési, választási lehetőségét.
- ☐ Ha a gyermek az általa választott szintet teljesíti, sikerélménye lesz, mely továbblépésre ösztönzi.
- ☐ Szükséges a tudatos tervezőmunka, melyben érvényesíthető a differenciálás.

A program rendszerábrája

3. A NEVELÉS KERETE

Egészséges életmód alakítása, egészségnevelési

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése. Fontosnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását.

Feladataink:

A gyermekek gondozása, testi-*lelki* szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus, biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Gyermekeink különböző szociális háttérű családokból, eltérő testi felépítéssel, gondozottsággal és szokáskultúrával érkeznek hozzánk. Az egészséges életmód kialakítását akkor tudjuk számukra biztosítani, ha ismerjük testi-lelki szükségleteiket, /hiányosságait/. Ehhez fontos, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermekeket, az óvodába kerülést megelőző időszakról kikérdezze a szülőket. Minden beíratott gyermekről u.n. **anamnézis** készül, mely megfelelő támpontot ad számunkra ahhoz, hogy milyen feladataink lesznek a gyermek gondozása, nevelése során, mely területeken van elmaradása a gyermeknek és szorul nagyobb odafigyelésre. Ezzel elindul az ismerkedés folyamata. Lényegesnek tartjuk felderíteni az óvodai közösségbe kerülést nem akadályozó betegségek (krupp, allergia, asztmatikus tünetek, epilepszia, cukorbetegség) regisztrálását, figyelemmel kísérését, alapvető tennivalók elsajátítását. A testi szükségletek kielégítése megalapozza a gyermekek jó közérzetét, ami minden tevékenységéhez szükséges./a testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése.

A növekedés, a fejlődés üteme minden gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel pl. testsúly, testmagasság, láb-kéz stb. **összehasonlító méréseket** végezve tárjuk fel a sajátosságokat.

A gyermekek gondozásának feltétele az gyermek-óvónő, gyermek-dajka közötti meghitt, megértő viszony, a természetes **testközelség megléte**.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától kezdve biztosítjuk a gyermekeknek. A beszoktatás ideje alatt minden gyermekkel, a **dajkák bevonásával** együtt végezzük a teendőket, hogy a gyermekek megtanulhassák a fogásokat, a testápolási szokások sorrendjét. Minden tevékenységet szóbeli megerősítés kíséri, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

A gyermekek napi háromszori **étkezését** óvodánk a Gamási Általános Iskola épületében levőkonyhából kapja, ahol megfelelő végzettséggel rendelkező ételmezésvezető állítja össze az étrendet, figyelve a gyermekek táplálék-és vitamin szükségleteikre.

Figyeljük a gyermekeink különböző táplálkozási szokásait, és a szülők bevonásával igyekszünk azt megismerni. Az új, ismeretlen ételekkel igyekszünk megismertetni gyermekeinket, és próbáljuk megkedveltetni azokat. Ösztönözzük őket, de sohasem kényszerítjük az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

A vallási, valamint egyéb okból (pl: vegetáriánus) eltérő étkezést igénylő családok étkezési szokásait tiszteletben tartjuk. Igyekszünk gyermekeik étrendjének kialakításához megnyerni az étkezést biztosító konyhát.

A **testápolással** a gyermekek tisztaságigényét próbáljuk kialakítani. A felnőttek különös gonddal védik a gyermekek érzékszerveit, és igyekeznek e téren is önállóságukat fejleszteni.

Az időjárásnak megfelelő, valamint a praktikus és ízléses **öltözködés** előnyéről fontosnak tartjuk meggyőzni a szülőket. A mindennapi **szabad mozgás** nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Udvarunkon biztosítjuk a gyermekeknek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg, szabadon ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön.

A gyermekek **alvásigényének** egy részét az óvoda elégíti ki. A nyugodt pihenés feltétele a csend, és a biztonság. Az elalvás előtti mesélés, és az azt követő altatódalok dúdolása kondicionáló reflexként hat. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért elalvás előtt alaposan kiszellőztetjük a csoportszobát. Nagyobb gyermekeinkben kialakítunk egyfajta felelősséget, odafigyelést a kisebb gyermekek iránt, hogy a kisebbek nyugodt pihenését ne zavarják az ébren lévők. Egy órai nyugodt pihenés után biztosítjuk, hogy a nem alvó (5-6-7 éves) gyermekek felkelhessenek és az asztaloknál csendes tevékenységet folytathassanak.

4. Az egészséges életmód alakítása-egészségfejlesztési program

Az óvodai nevelés alapvető feladata a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen szükségletek kielégítése biztosítja a gyermekek fejlődését, a teljesebb egészségi potenciájának elérését, azaz a lehetőség megadását arra, hogy a gyermek a mindennapi élethelyzetekben a legegészségesebbet válassza a lehetőségek közül. Ezért követelménnyé vált, hogy az óvodai nevelés segítse az egészséges életvitel iránti igény kifejlődését, az egészséges életmód választását, a károsító magatartások kirekesztését.

Az egészség definíciója az Egészségügyi Világszervezet definíciója szerint:

"Az egészség a testi (fizikai), a szellemi(pszichikus) és a társas (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség, vagy nyomorékság hiánya."

Ezek ismeretében újra kell fogalmaznunk az egészségnevelés fogalmát is. Már nem csupán testi gondozást, a szükségletek kielégítését, a mozgás fejlesztését és az edzést, a test ápolását takarja. Az egészségnevelés így az óvoda megalapozó jellegű, minden nevelési folyamatban jelen levő feladata lett.

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Feladatok

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermeki testi képességek fejlődésének elősegítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával- szülővel, óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Az egészségfejlesztő tevékenységek:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegséghez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- testi egészség(*gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés*)
- lelki egészség(*értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása*)
- szociális kapcsolatok harmóniája (*közösségi élet*)
- egészségvédő képességek fejlesztése
- a gyermek egészségvédő szokásainak kialakítása
- óvodapedagógus és nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az óvodapedagógus az óvodai felvételi után készítsen a gyermekekről anamnézist, ezzel elindítja az ismerkedés folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezze a hangsúlyt, a testi szükségletek kielégítése határozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységvégzéshez szükséges.

A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképp alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság összehasonlító mérésekkel segítse az egyéni sajátosságok feltárását.

Gyermektükör

Az anamnézis felvétele óvodába járás előtt, a gyermek képességeinek, tulajdonságainak diagnosztikája befogadásának végére az egyéni fejlesztési tervek, s azok értékelése félévenként történik(fogadóórák alkalmával, a kedves szülőkkel megbeszélve). Az anamnézist célszerű a családlátogatásokon kitölteni, de alkalom nyílik rá a befogadási szülői értekezleten is. A gyermek fejlettségi szintjének regisztrálását pedig érdemes elvégezni a befogadás befejezésére, hogy tervezni lehessen az egyéni fejlesztéseket.

A gyermekek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. A gyerekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel közelednek hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetítenek. Ilyen feltételek mellett

ismerhetők meg a gyermeke igényei, családból hozott szokásaik. Az óvodapedagógus a fokozatosság betartásával törekszen arra, hogy a gyerekek önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét az óvodába lépés pillanatától biztosítsa a pedagógus. A befogadás ideje alatt minden gyerekkel együtt végezze a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, testápolási szokások sorrendjét. Az óvoda nevelőtestületi szinten kidolgozott egységes egészségügyi szokásrendszerrel rendelkezik.

Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok, dajkák bevonásával állapodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások kielégítő pontos menetében az azonos gyakoroltatás érdekében. A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás, mely az elhasznált energiát pótolja, a további testépítést biztosítja. A gyerekek a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4-ed részét az óvodában kapják, ezért fontos, hogy megfelelő tápanyag-összetételű és kellően változatos legyen.

Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. Az óvodás gyermek az ébrenlétének 3/4-ed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkezés napjainkban minden igyekezet ellenére sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét kielégíteni. A teljesítés nem csak anyagiakon, de szemléleten, étrend-összeállításon, óvónői leleményességen, egészségpedagógiai kulturáltságon és a szülők segítő együttműködésén, vagyis a kiegészítő tápláláson is múlik. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer- csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs, bulgur, kuszusz
- gyümölcs, zöldség
- hús, hal, tojás,
- tej és tejtermék
- olaj, margarin, vaj, zsír

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja, a várakozási időt kerüli. Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja. Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatos folyadékot biztosít. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket. Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermek diétájára.
- Szervezzenek az óvónők a szülőkkel, támogatókkal közösen, hetente egy-két gyümölcs-zöldség napot.
- Adjanak tanácsot, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezések alkalmával a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, kólaféléket, chipseket. Szerepeljen a család étrendjében kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, annál több alacsony zsírtartalmú tej, tejfel, sajt, hal, baromfi, barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertessék meg az óvónők az új ízeket, az addig ismeretlen ételféleségeket, italokat a gyerekekkel. Tegyék az étkezést örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsoljanak be a napi programba játékos alkalmat arra, hogy a gyermekek maguk is részesévé váljanak az egyszerűbb ételek elkészítésének. Ez lehet salátakészítés, tízórai összeállítás...
- A foglalkozások közt kapjon helyet az egészséges táplálkozás népszerűsítése
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai alapot adnak a foglalkozásoknak. Így a gyerekek ellátogatnak az őszi veteményeskertekbe. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékkal kísérve teszik még vonzóbbá a gyerekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók. Készül saláta zöldségből, gyümölcsből. Sütemény teljes kiőrlésű lisztből, barna cukor felhasználásával.
- Tejtermékekkel kapcsolatos foglalkozást is tartanak az óvónők, a boltokban kapható mindenféle tejterméket vásárolnak a gyerekek és kóstolják végig az óvodában a kínálatot. Beszélgetnek a tej fontosságáról, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok és a fogak egészségét.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásai vannak. A felnőttek ismerjék meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzék a gyerekeket, de ne kényszerítsék az ételek fogyasztására. Biztosítsák, hogy a nap bármelyik szakában ihassanak.

A testápolás a gyerekek tisztaság-igényének kialakítását szolgálja. Az óvodapedagógus a gyerekek ápolása közben teremtsen interakciót, hogy a gyerekek kívánsága, kérése alapján tudjon segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvoda és a családi szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védje a gyerekek érzékszerveit. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC használatához, felnőttek teremtsék meg a feltételeket, úgy hogy a gyerekek fokozatosan, önállóan végezhessék ezeket a teendőket.

A környezet védelméhez és megóváshoz kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk

- csapok elzárása
- folyékony szappan használata
- levegő minősége a csoportszobában
- közvetlen környezetünk tisztán tartása (csoportban, udvaron)

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyerekeket, ezért az óvodapedagógus hason a szülőkre, hogy többretegűen öltöztessék gyermekeiket. Ennek kialakításában a szülők lehetnek a partnerek, akiket fontos meggyőzni a praktikus, ízléses öltözködés előnyeiről. (nyáron kalap és napvédő krém használata).

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön. Emellett a néhány percig tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyerekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A szervezett séták is hozzájárulnak a gyerekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

A gyerekek alvásiigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőzéssel teremtsük meg a feltételeket. A nyugodt pihenés feltétele a csend, bezártság. Elalvás előtti mesélés, és az azt követő altató dúdolása kondicionáló reflexként hat. Ha lehet, minden alkalommal éljük át az altató hatására kialakult rendszeres állapotot. A gyermekeknek különböző az alvásiigénye. Egy órai nyugodt pihenés után az

óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a nem alvó 5-6-7 éves gyermekek felkelhessenek és csendes tevékenységet folytathassanak. Májustól és a nyári hónapokban az iskolába felvett gyermekeknek legyen lehetősége csak akkor pihenni, ha külön igényük van rá. Ezzel is előkészítjük a gyerekeket a kisiskolások napirendje szerinti életre.

A gyerekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozva a felnőtt mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek. Ez különösen fontos láz, hányás, hasmenés, kiütés, bőrpír, erős köhögés esetén. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekszünk gátolni.

Három-négy éves gyermeknél gyakran előfordul, hogy alvás közben bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. A felnőttek óvakodjanak a gyermek megszegényítésétől. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okát.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgásigény kielégítése segít a gerinc-deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermekek lábtartása javítható.

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, hogy mindennapi edzési lehetőséget biztosítunk számukra. Erre legtöbb alkalmat a szabadban való tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Ezért minden nap, amikor csak lehet, tartózkodjanak a szabadban.

Mozgásszükségletük kielégítése érdekében az óvodapedagógus szervezzen napi kocogó-futó lehetőségeket. A hátsó udvaron levő futóterületen önmaguk döntsék el, mennyit futnak. A felnőttekkel végzett rendszeres kocogások, futások ösztönzően hatnak rájuk, és fokozzák a szív jó vérrellátását, a rugalmasságot, az állóképességet.

Edzési lehetőség a téli időszakban a szánkózás, csúszkálás. A szervezett edzési programok maximális ideje 10-20 perc.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A gazdag tárgyi környezet, nyugtató hatású színharmóniát áraszt, jó alapot ad az óvodai nevelőmunkához.

Az óvoda egyik legfontosabb fejlesztési területe az óvoda udvara. Az udvar akkor tölti be funkcióját, ha a gyermek lehetőség szerint minden nap kint tudnak lenni. Az óvoda udvarát úgy alakítottuk ki, hogy minden csoportnak legyen állandó helye, ahol megtalálhatják óvónénijeiket. Ugyanakkor legyen olyan udvarrész is, ahol a kisebb-nagyobb gyerekek társaikkal együtt játszhatnak.

Az udvaron legyen árnyékos és napos rész. Legyen füves, homokos, betonozott rész is. Az udvar esztétikai szépségét adja sok cserje, bokor. Az udvaron levő mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget. Mindkét csoportunk rendelkezik külön homokozóval, a labdás játékokhoz megfelelő nagyságú terület áll rendelkezésünkre. Udvari játék alkalmával biztosítjuk a gyerekek számára a higiénikus tárolással előkészített ivóvizet.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével mi óvodapedagógusok és óvodai dolgozók esztétikusan rendeztük be.

A több funkciót betöltő csoportszobát alkalmassá tettük a játékra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tétele az érzékszervek miatt, valamint a gyermek jó közérzetének biztosítása miatt fontos. A természetes megvilágítás céljából az ablakokat szabadon hagyjuk, a mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzük. Erős napsütés esetén a csoportszobát redőny használatával védjük.

Az óvodapedagógus a többféle játéktevékenységhez alakítson ki elkülönített csoportszoba-részeket. Alakítson ki mesesarkot, ami személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak a színtere. Legyen olyan sarok, vagy csoportszoba rész, ahol a gyermekek összegyűjthetik a mikrocsoportos séták alkalmával talált kincseket.

Az öltözők berendezése, világítása, fűtése, szellőztetése biztosítson minden feltételt a nyugodt öltözéshez, vetkőzéshez. Minden gyermek külön cipőtartó polccal és ruhatároló ovizsákkal rendelkezik. Az öltözőben helyezzük el a

szülők számára információkat nyújtó táblákat melyeken évszakokra lebontva tájékoztatást kapnak a csoport nevelési-fejlesztési elképzeléseiről, eredményeiről.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Figyelünk arra, hogy minden gyermeknek külön törölközője, fésűje, és fogmosó felszerelése legyen, mindezek jellel ellátva.

Programunkhoz megfelelő az óvoda folyosója, ahol kialakítható az ovigaléria. A gyermekek számára ideális, hogy a szemmagasságban, megfelelő megvilágítással ellátott alkotásokat napokon keresztül megcsodálhassák.

Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai

Tisztálkodás

Napirendünk keretei elegendő időt biztosítanak a gondozási teendők egyéni tempó szerinti elvégzésére. A tisztálkodási szokásokat megismertetjük: helyes sorrenddel, technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és a fertőzések terjedésének megakadályozásának jelentőségét életkoruknak megfelelő módszerekkel, életkor-specifikusan tudatosítjuk a gyerekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájjüreg haj, érzékszervek , körmök ápolását, a ruházat higiéniját. Hangsúlyt fektetünk arra is, hogy megismerkedjenek környezetük tisztántartásának lehetőségeivel, ennek megvalósításában fejlettségükhöz mértén segítséget nyújtunk. Önállóságukat ezzel is fokozatosan alakítjuk.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk az öltözködésben, a ruházatuk elhelyezésében saját fogasukon. A megfelelő viselet kiválasztása összefüggéseket tár fel a gyermek számára az öltözködés és az időjárás között. A szülőkkel való kapcsolattartás során megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és lábbeli biztosítására teszünk javaslatot.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően biztosítjuk a pihenés feltételeit, ellenőrzi a szellőztetés mértékét, az ágyak megfelelő elhelyezését. A gyermek elalvását segítjük biztonságot adó ismétlődő szokásrendszer

kialakításával, pl. mesével, altatódallal, testi közelség biztosításával, puha tárgyakkal. A pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítjuk. Az ágynemű tisztításáról a szülő gondoskodik két hetente.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése higiéniai szabályok betartását követeli meg mind a gyermekek, mind a felnőttek részéről. Az óvoda gyermek saját testi gondozásának megtanítása és a mozgásigény kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapi portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés és a higiéniai szabályok betartatása a gyermekekkel. A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli minden óvodapedagógus, szükség esetén kezdeményezi a javítását. Különösen az udvari játékoknál, séta közben hívjuk fel a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, a biztonságos közlekedés szabályaira.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelveink:

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyerekeknek, nagy a felelősségük a helyes példamutatásért. Jelenlegi törvényi szabályozás mellett az óvoda területén és közvetlen közelében tilos a dohányzás.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

- Szabad beszélgetés
- Példamutatás

Bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelveink:

A WHO definíciója:

"A gyermek bántalmazása és elhanyagolása magába foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy a hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének vagy méltóságának tényleges potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon, vagy hatalmon alapul."/

Elhanyagolást jelent, ha a szülő, vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények. Ezen állapotok nagy valószínűséggel veszélyt jelenthetnek a gyermek mentális, erkölcsi, spirituális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrások tekintetében. Minden olyan baj okozása, elhanyagolásnak számít, mely jelentősen árt a gyermek egészségének, vagy lassítja, akadályozza a szomatikus, mentális, érzelmi fejlődést is.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő durva, erőszakos, támadó magatartása más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiéniés feltételek hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, orvosi utasítások be nem tartása, védőoltások be nem adatása.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy nem akadályozza meg, ill. nem jelenti a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet (ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás...). Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyerekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár)

Érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet ez az életkornak nem megfelelő elvárásokat, fejlettséghez nem igazodó elvárásokat. Ide tartozik a gyermekben az állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése,

megszégyenítés, állandó kritizálás, érzelmi zsarolás. Az érzelmi zsarolás a súlyos formája az olyan élethelyzet, melyben a gyermek szem és fültanúja más bántalmazásának.

Szexuális bántalmazást jelent a gyermek bevonása olyan szexuális aktivitásba, melyet a gyermek nem képes megérteni, amelyhez nem tudja érdemi beleegyezését adni, amelyre koránál, fejlettségi fokánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt társadalmunk szokásrendje, ill. az elfogadott tabuk.

Különleges ellátást igényel, ha gyermek bántalmaz gyermekeket. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az elkövető és az áldozat egyaránt kapjon segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás annak érzelmi vonatkozása, indulati tartalmai miatt. Az óvodapedagógus kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a fejlődést veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- az óvoda ellátja a tehetségkutatással és a tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásával kideríti a fejlődést veszélyeztető okokat és törekszik a káros hatások kiküszöbölésére, megelőzésére, ellensúlyozására. A gyermekjóléti feladatok ellátását a Gyermekjóléti Szolgálat segíti.
- a nevelési intézmény közreműködik a gyermek veszélyeztetettségének. Amennyiben intézményünk a fennálló veszélyeztető okokat megszüntetni nem tudja, segítséget kérünk a Gyermekjóléti Szolgálattól.
- A gyermekek szülei a nevelési év kezdetén tájékoztatjuk az óvodai gyermek és ifjúságvédelmi felelős személyéről és elérhetőségéről.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermek teljesen önállóan, felszólítás, emlékeztetés nélkül tisztálkodik, fogat mos, fésűlködik.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáz, helyére teszi vissza azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan, emlékeztetés nélkül használják, köhögéskor és tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, mennyi ételt fogyasszanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból. Készség szinten használják az evőeszközöket.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkan beszélgetnek
- Teljesen önállóan öltözködnek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket önállóan befűzik, bekötik
- Ruhájukat esztétikusan összetűrve helyezik a polcra.
- Környezetükben törekszenek arra, hogy mindenütt rend legyen.

- Ügyeljenek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésre törekvés.

Mindent megteszünk az óvodánkba járó gyermekek egészségének megőrzése, és a betegségek megelőzése érdekében.

5. Az érzelmi, szociális nevelés és társas kapcsolatok

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával. A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.

Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt gyermekek esetében speciális fejlesztéssel az egyéni szükségleteiknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, valamint szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével az esélyegyenlőség biztosítása.

A kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

Feladataink:

Érzelmi biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig

A gyermek-gyermek, a gyermek-óvónő, gyermek-dajka közötti pozitív beállítódású érzelmi töltésű kapcsolat kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében

Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátosságuk a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségében az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. **Családias légkörben** a gyermekeknek kialakul az érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez különösen fontos a mi óvodánkban, ahová gyakran kerülnek lelkileg sérült gyerekek is, kiknek a jó szó, türelem hiányzik. Családias légkörben kialakított érzelmi kötődés felnőttekhez, társaikhoz olyan alaphangulatot ad számukra, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékokra ösztönzi őket.

A gyermekek szabadon mozoghatnak a csoportszobában, mosdóban. Ezzel is fokozzuk az otthonosság érzését.

Mindkét óvodai csoportnak van hagyománya, szokásrendszere, jelképrendszere, szimbóluma, ami sajátos, egyéni színezetet biztosít, s mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését.

Az otthonosság érzését segíti elő az is, hogy minden gyermeknek tároló helyet biztosítunk, ahová saját eszközeit, játékait, a mikrocsoportos séták, kirándulások során talált „értékeit” beteheti, önállóan kezelheti.

A gyermekek érkezésekor az óvoda öltözőiben, folyosóin nyugalmat árasztó halk zene fogadja az érkezőket.

A **beszoktatás** időszaka meghatározza a gyermekek óvodához kialakuló érzelmi kötődését. Ezért ezt az időszakot gondosan előkészítjük a szülőkkel megbeszélve a gyermekek számára. A középső és nagycsoportos gyerekeket is bevonjuk a gyerekek fogadásába, kihasználva, hogy –falu lévén- sokan ismerik egymás, vagy nagyobb testvér már óvodás, és ez megkönnyíti a beilleszkedést. Gyöngéden, türelemmel ismertetjük meg a kisebbeket az óvodai élettel. Megkönnyíti a beszoktatást, ha a gyermekek szüleikkel együtt ismerkednek az óvodával. A szülő jelenléte a gyermeknek biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokásait. A beszoktatásban a csoportban dolgozó felnőttek közül mind az óvónő, mind pedig a dajka, vagy gondozónő részt vesz az előre megbeszéltek szerint. A kisgyermek az első találkozáskor jelet választhat magának, ehhez verset, éneket kapcsolunk, és apróbb ajándékkal kedveskedünk neki.

A sok érdekes, izléeses játék mellett még mesével, ölbeli játékokkal, mondókákkal kedveskedünk a gyermekeknek.

Már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végeztetjük a mindennapi tevékenységet, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékos módszerekkel gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait. Az 5-6-7 éves gyermekek segítenek a kiscsoportosok öltöztetésében, körülveszik őket gyengédséggel, szeretettel.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez **gazdag, tevékenykedtető élet** szükséges. Ünnepnapjainkban is a jelképek, az élményközvetítés és a személyesség jelenik meg.

A gyermekeknek sokféle, változatos lehetőségeket biztosítunk arra, hogy többször is az érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választhassanak, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így kialakul, hogy egy időben, egymástól függetlenül szerveződjenek különböző tevékenységek egyénileg és csoportosan is.

A gyermek–gyermek, a felnőtt–gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése

A gyermekek pozitív kapcsolata csak akkor alakul ki, ha a gyermekek jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk, magatartásuk, kommunikációjuk kialakulásában kiemelkedő szerepe van az óvodában dolgozó felnőtteknek. Valljuk, hogy a gyermekcsoport irányítója az óvónő s egyben társa is a gyermekeknek. Az egész személyiségével hat a gyermekközösségre. Pedagógiai érzékenységen múlik, hogy megérezze, a gyermekeknek mikor van szüksége társra, mikor korlátozó, vagy mikor kell segítségül hívnia a humort a nehézségek feloldására. Munkájából nem hiányozhat a célirányosság, elemeznie, vizsgálnia kell a gyermekek kapcsolatait, viselkedését. Az egyéni jellemzők kimutatásához óvodánk játékos eszközöket használ, ilyen pl. a Megérkeztem tábla, Születésnap tábla, Baráti kapcsolatokat jelző tábla, stb.. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, határokkal együtt. A határokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudja felelni az elvárásoknak.

A felnőtt–gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:

A felnőtt próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg - a gyermekeket.

Parancsolás helyett igyekezzon kérdezni. (Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik.)

A gyermekek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába. (A csoport szeretett bábja ehhez kiváló lehetőséget biztosít.)

A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.

A felnőtt a gyermekek tevékenységéhez biztosítson nagy szabadságot a határok pontos megjelölésével. Többszöri „határátlépésnél” vezessen be konzekvenciákat.

Alakítsa ki a közösségi élet szabályait. Legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.

A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, a gyermek természetes társas szükségleteinek kielégítését, formálja úgy a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak, fogadják el és tiszteljék az egymás közti különbségeket.

A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult konfliktusok feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő figyelemmel, kivárással hallgassa meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön.

A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.

A felnőtt segítse elő, bátorítsa a gyermek önkifejező, önérvényesítő törekvéseit.

Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.

A felnőtt - gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság megnevezésével, az ok kiemelésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő partner megbecsülése, megértése, a kompromisszumkeresés. Mellőzendő a megbántás, hibáztatás, kritizálás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás. (A személyes perceket biztosítsa az óvónő minden gyermeknek, hogy a kapcsolatfeltevő képességüket megerősítse. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzéselfogadása és megfogalmazása is kapjon hangot.)

A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti és a sikertelenséget segít elviselni.

Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt örömeivel jelezze dicséretét, s csak félelemkeltés nélkül jelölje meg a veszélyeket, problémákat.

A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. A humor a feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.

Ezeket az elveket nyilvánosságra hoztuk, értelmeztük az óvoda minden dolgozójával és a szülőkkel is, és kitettük mindkét csoportunk folyosójára, mert ez sugallja az óvoda nevelési felfogását is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.

A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. Egymást is megkérlik a szabályok betartására, közös tevékenységük során kialakul szokás és normarendszerük.

A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.

Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.

Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.

Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.

Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.

Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.

Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

6. A program napirendje

A napi életritmusunk kialakításának alapvető feltétele a testi-lelki harmónia megteremtése.

A rendszeresen ismétlődő tevékenységek hozzájárulnak a gyermekek biztonságérzetének kialakulásához.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit, és az esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az egész nap során érvényesítjük a folyamatosság, a rugalmasság elvét, ezért úgy tervezzük a tevékenységeket, hogy azok egymás mellett végezhetőek is legyenek.

A gyermekek napirendje

Időtartam

7.30.10.30

Tevékenység

Játék a csoportszobában

Személyes percek

-szabad játék

-Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek

-Rajzolás, festés mintázás, kézimunka

-Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

-Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése

-Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján

-Testápolási teendők

-Tízórai

-Verselés-mesélés

-Utazó gyógypedagógusok által tartott egyéni, mikrocsoportos fejlesztések

10.30.12.0

Játék a szabadban

- Séta, helyszíni foglalkozás

-Énekes játékok az udvaron

	-Edzés: kocogás, futás, nagymozgásokat fejlesztő játékok
	-Szabad játék
12.00-13.00	Ebéd
	-Testápolási teendők
13.00-15.00	
	Pihenés, alvás, mesével, altatóval
15.00-15.30	Testápolási tevékenységek
	Uzsonna
15.30-16.30	Játék a csoportszobában és az udvaron
	Szabadon választható tevékenységek

Minden héten egyszer a szervezett mozgásos játékok miatt a játékba integrált mikrocsoportos fejlesztés időtartama csökken.

7. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Játék, játékba integrált tanulás

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, s a játékba integrált tanulás.

Feladataink

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével

A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékszituációkban

Az óvónő játéksegítő, játékirányító metódusainak alkalmazása

Cselekvéses felfedezési tanulás

Intellektuális érzelmekre építés

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés – élmények)¹

Játékidőben olyan kreatív, alkotó **légkör** biztosítására törekszünk, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, milyen eszközzel jelenítik meg azt, milyen helyet választanak és mennyi ideig tart a játékuk. Az alkotó légkör kialakulását azzal is elősegítjük, hogy a kellő időben segítséget nyújtunk, megerősítést, ötletet adunk. Az óvodapedagógus, a dajka bevonásával teremtsen meg mindezekhez a feltételeket.

A kiegyensúlyozott, tartalmas játékhoz csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását. Így válik a játékuk kreativitásukat

¹

fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé. Az óvodapedagógus kezdeményezésére a gyermekek szívesen vesznek részt az énekes és mozgásos játékokban. A képességfejlesztő játékoknál a gyermek válasszon szabadon a felkínált szerepek, játékhelyzetek, társak között.

Az óvodapedagógus az együttjátzás során teremtsen meg a kezdeményezett játékhoz szükséges témát, eszközöket, szabályokat és a helyet. Az óvodapedagógus őszinte játéka mély átérzésre serkenti a gyermekeket.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani. Az oldott légkör megteremtéséhez gyakran használunk humoros kifejezéseket, tréfás szavakat, hogy a gyermek észrevegye a környezetben spontán megjelenő helyzetkomikumokat.

A különböző típusú **játékokhoz szükséges helyet** a gyermekek szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvónő segítségével alakítják ki. A csoportszobákat úgy rendezzük be, hogy azok könnyen alakíthatóak, kuckósíthatóak.

Jelentős szerepet tulajdonítunk az esztétikus és meghitt mesesaroknak, amely egyúttal a dramatizálás, bábozás helye is. Itt kap helyet az átváltozáshoz szükséges kellékek kincsesládája is.

A kirándulások, túrázások, séták során összegyűjtött tárgyak, termések, növények, képek, a kincseket őrző sarokban kapnak helyet, amit a gyermekek alakítanak ki és rendeznek.

A rajzolásnak, festésnek, tárgykészítő népi játékoknak állandó helye van, fő szempontnak azt vettük, hogy jól megvilágított, természetes fényt kapjon. Itt megtalálhatók mindazok az anyagok, szükséges kellékek, eszközök, amelyek mindegyike játékidőben a gyerekek rendelkezésére áll.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az udvari szerepjáték sokszínűségének megvalósítását tervezzük.

A játékhoz szükséges időt a folyamatos napirend, a játékba integrált tanulásfelfogás jól segíti. Ezáltal a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül több órán keresztül játszhatnak.

A kreativitást kibontakoztató játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Játékeszközeink beszerzésekor arra törekszünk, hogy ízlésesek, praktikusak legyenek. Jó minőségű, egyszerű félkész játékokat is a kezükbe adunk.

A kisebb gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, melyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit, másodsorban a

hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (papás-mamás, fodrászos, orvosos stb.), amelyek ösztönzik a gyermekeket az élmények, tapasztalatok többszöri átélésére, harmadsorban az esztétikai neveléshez (vers, mese, ének, rajzolás) szükséges kellékek.

A nagyobb gyermekeknek az eszközválasztékát elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, másodsorban értelem- és képességfejlesztő játékokkal bővítjük, melyekkel egyénileg, mikrocsoportokban az óvó nénivel együtt játszanak.

Az udvari játékeszközök elsősorban a nagy mozgások gyakorlását szolgálják, időnként azonban a csoportszobai játékokat is kivisszük, pl. a betonra szőnyeget, azon építőkockából építhetnek és festést, gyurmázást, barkácsolást is végzünk kint. Az udvaron ügyességi labdajátékokat, célba dobásokat, kosárra dobásokat, versenyjátékokat szervezünk.

Valljuk, hogy a gyermekeket a környezetükből minél több, **élmény, tapasztalat** éri, minél megfelelőbb csoportléggör, helyet, időt, eszközöket biztosítunk a különböző játékformákhoz (gyakorló játékhoz, szimbolikus szerepjátékhoz), annál tartalmasabb játéktevékenység. Igen fontos, hogy az őket ért élményeket „kijátszhassák” magukból. Ez nagyon fontos a személyiségfejlődésük szempontjából. Az 5-6-7 éves gyermekeknek az óvodapedagógus biztosítsa a több napon keresztül tartó játékot, hogy olyan tulajdonságuk, mint az állhatatosság, kialakulhasson.

Gyermekeink többsége ingerszegény környezetből érkezik hozzánk, ezért megteszünk mindent azért, hogy minél több élményszerző lehetőséget nyújtsunk számukra.

Nálunk kiemelt szerepet kapnak a séták, közös túrák, helyszíni foglalkozások kirándulások. Ezek fejlesztő hatása megmutatkozik a gyermekek tapasztalat-gazdagságában.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, nem különülnek el élesen. Lehetőséget adunk, hogy rakosgatás közben megismerkedjenek a tárgyak színeivel, formáival, tulajdonságaival, s ez a fajta manipulálás, a **gyakorló játék**. Ez a véletlen cselekvéshez kapcsolódó „AHÁ” élmény sokféle felfedezési lehetőséget tartogat számukra. Ez az örömezés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Ezek a tevékenységek jól fejlesztik a szem – kéz koordinációt, kezesség-szemesség kialakulását, hatnak a laterális dominancia kialakulására.

Az udvaron is alkalmat teremtünk a tárgyak, eszközök rakosgatására. Erre a célra jól szolgál a víz, a homok, a kavics, a száraz ágak, gesztenye. Megmutatjuk, hogy a hangunkkal is lehet játszani, figyelemmel kísérjük a gyermekek halandzsázásait. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt.

A gyermekek játéka nem fejlődik magától, időnként szükséges, hogy az óvónő segítse ötleteivel, vagy szerepet vállaljon a gyermekek játékában. Az óvónő felelősségteljes tudatos jelenlétével indirekt módon irányítja a játék folyamatát a játék szabadságának érvényesülése mellett. Az óvónő szerepvállalása, különböző szerepek megformálása, minta a gyerekek számára. Már a legkisebbeknél is megjelenik a **szerepjáték**, papás-mamás játék, a fodrászos, orvosos, kalauzos játék, ezek mindegyike egyszerű mozzanatokat jelenít meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek szerepvállalását indirekt módon segítjük, hogy a szimbólumok, a „mintha” helyzetek minél gyakrabban megjelenhessenek.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény eljátszása kedvenc időtöltése gyermekeinknek. A szereplők tulajdonságainak bemutatása kezdetben óvónői feladat, majd a gyerekek is próbálkoznak egy-egy szereplő megformálásával. Az óvónő élményszerző bábjátéka elindíthatja a gyermekek bábozási kedvét. Kezdetben több kelléket használunk a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében.

A bábozás először az óvónő előadásával jelenik meg az óvodában. Mindegyik csoportnak van kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, verseiket.

A gyermek a **konstrukciós játékok**ban gyakran átéli az „én készítettem” alkotás örömét.

A **konstrukciós játékok**hoz kapcsolva megjelenik meg a **barkácsolás**, kezdetben az általunk barkácsolt kellékek készítésébe vonjuk be a nagyobb gyerekeket, majd számukra is lehetőséget adunk egyszerűbb dolgok készítésére.

A gyermekeknek biztosítunk az udvaron is olyan helyet, ahol szabadon kezdeményezhetik az egyszerű szabályokhoz kötött népi játékokat, énekes játékokat, ügyességi játékokat. A gyermekeknek mindig készen állunk néhány megkedvelt **szabályjátékkal**, amit a gyermekek könnyen betarthatnak és szívesen, önállóan is kezdeményezhetnek (pl. váratlan időfelesleg, rossz idő esetén).

A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játéksituációkban

A játékkal számtalan lehetőséget teremtünk a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Az általunk vállalt szerepekben, szókapcsolatainkban, nonverbális jelzéseinkkel (mimika, gesztus), hanglejtésünkkel, hangerőnkkel modelt nyújtunk, a gyermek minket utánoz.

Az óvónő játéksegítő, játékirányító metódusainak alkalmazása

A játéksegítő metódusaink mindig az adott szituációtól függ. A gyermekek nyugodt játéka esetén vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, irányításunk csak játékot követő, szemlélő, hagyjuk a gyermekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetében – ha igénylik, vagy ha szükséges - játékot kezdeményezünk modellnyújtó játszótárssá válunk. De ebben a játékhelyzetben is támogatók, elfogadók vagyunk.

Segítjük azoknak a játékát, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények.

A játékba akkor is beavatkozunk, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, nyugodt játékát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.

Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.

Az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák.

Bonyolult építményeket képesek létrehozni.

Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.

Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.

Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.

Játékba integrált tanulás, mely a tevékenységekben valósul meg

Programunk szélesan értelmezi a tanulást.

Célunk az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása

Az ismeretek adekvát alkalmazására felkészítés, a gyermekek kompetenciáinak alakítása

A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik. A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak. Fontosnak tartjuk a gyermek tanuláshoz szükséges alapkészségeinek, képességeinek, kulcskompetenciáinak fejlesztését, kreativitásának erősítését.

Ehhez társulnak még olyan általunk szervezett tanulási lehetőségek, mint az irányított megfigyelés, felfedezés lehetőségének biztosítása, cselekvéses tanulás, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszokra épülő ismeretszerzését is magában foglalja. Spontán játékos helyzetek kihasználása sok lehetőséget rejt magába.

Az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig mi magunk, óvónők vagyunk a főszereplők, később felerősödik a társak hatása is.

Heti rendünket úgy tervezzük, hogy a naponta párhuzamosan végezhető tevékenységek egymást nem akadályozzák, így segítve a folyamatosságot és a nyugodt légkört.

A szervezett tanulás formái

Kötelező	Mozgás, mozgásos játékok Ének-zene, énekes játék, gyermektánc (4-5-6-7 éveseknek)
Közvetve kötelező	Verselés, mesélés,
Kötetlen	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka A környezet megszerettetése, megismertetése Ének-zene, énekes játék, gyermektánc Egyéni fejlesztések

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Mozgás, Verselés, mesélés, dramatikus játék, Ének-zene, énekes játék, gyermektánc Futás, kocogás
Mikrocsoportos²	Ének-zene, Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, A környezet tevékeny megszerettetése, megismertetése
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

A szervezett tanulás időkeretei gyermekenként

Korosztály	Verselés, mesélés,	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mozgás, mozgásos játék	Zenés- mozgásos percek	A környezet megszeret- tetése, megismer- tetése
3-4 évesek	5-10'	10-15'	10-15'	10-15'	2x 6'	10-15'
4-5 évesek	10-15'	15-20'	15-20'	15-20'	8'	15-20'
5-6-7 éves	15-20'	30-35'	30-35'	30-35'	10'	30-35'

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 35'

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45'

A 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65'

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek:

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, egyéni fejlődési, érési üteme, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Változatos, kombinált módszereket alkalmazunk, újakat igyekszünk megismerni.. A játékosság, a felfedeztetés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés, gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek teremtése továbbra is fontos módszerek..

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekeinket nap mint nap sikerélményhez juttatjuk, pozitív megerősítést kapnak. A gyermekek konkrét cselekedetét értékeljük, ehhez igyekszünk megismerni a gyereket., számba vesszük honnan indult, s már hova jutott el az egyes tevékenységekben.

Sohasem értékelünk általánosságban, hanem mindig személyre szabottan, pozitív irányba segíteni a gyermeki személyiség kibontakozását.

Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: simogatást, megerősítő pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést egyénileg, a csoport előtt és a szülőknek egyaránt.

Tárgyi jutalmazást mellőzzük. Az apró jutalmak örömet szereznek ugyan a gyermekeknek, de egyben elveszik a „természetes jutalom” értékét. Ezen kívül irigységet szítanak a gyermekek között.

A büntetés teljes mértékben kerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi. A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is tudja, hogy melyek a hiányosságai.

Feladatunknak tartjuk a részképesség-lemaradás, a tanulási zavar időbeni kiszűrését, jelezzük a megfelelő szakembernek. A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése, fejlesztése, intellektusuk, kreativitásuk ösztönzése.

8. Verselés, mesélés

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. A mese jelentőségét erősíti, hogy különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására.

Feladataink:

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvodapedagógusok feladata. A műveket úgy választjuk ki, hogy érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság és a tradicionális értékek továbbéltetése.

A legkisebbek **versanyagát** népi mondókákból, rigmusokból és legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítjuk össze. Olyan **meséket** választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

Később a gyermekeket már megismertetjük többfázisú állatmesékkel, népmesékkel, dramatikus népszokásokkal, novellisztikus – realiztikus mesékkel. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Nagyon szeretik gyermekeink a vidám, humoros verseket, klasszikusok és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó verseit. Helye van a hazai és külföldi, klasszikus, népi és kortárs műveknek egyaránt.

Az óvodáskor a mesehallgatás igazi ideje. Mesetárunkba állatmesék, cselekményesebb népmesék, novellisztikus-realistikus mesék, klasszikus tündérmesék, tréfás mesék és műmesék kerülnek. Alvás előtt –a kicsik rövid meséje után-meseregényeket is szívesen mondunk a nagyobbaknak, folytatásait napokon keresztül izgatottan várják a gyerekek. Versanyagunk gazdag a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetjük óvodásainkat olyan közmondásokkal is, amelyeket a környezet gyakran

hangoztat. A kiválasztott versek, mesék erősítik a környezet megszeretettetését, a néphagyományőrzést, az évszakok szépségét.

A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, **ölbeli játékokhoz** tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettebb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, test melegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. A gyermekekkel sokszor mondogatunk vidám **ritmusokat, állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat**, de arra ügyelünk, hogy sohase keltse bennük ez a gyakorlás érzését.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. Az a tapasztalatunk, hogy a mese többszöri meghallgatása után élvezői a mese dramatikus feldolgozásának, szívesen vállalkoznak a szerepek megformálására. Először mi óvónők, később a nagyobb gyermekek, majd a kicsik vagy bátortalanabb gyermekek fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekekkel megismertetjük a **bábokat**. Később már a nagyobbak önállóan is részt vesznek a mese bábozásában.

A könyvek megszeretettése érdekében a gyermekekkel már kisebb korukban is lapozgatunk leporellókat, színes képeskönyveket, s elhozhatják otthonról kedvenc könyveiket, hogy megmutathassák egymásnak.

A nagycsoportos gyermekekkel együtt mi óvónők is bábozunk, dramatizálunk a kisebbeknek.

A kiscsoportos gyermekeinkkel megismertetünk 10-12 mondókát és 10-14 új mesét egy nevelési év alatt.

A nagyobb gyermekekben kialakítjuk a mese, a vers szeretetét, igénylik, izgatottan várják meséinket. A gyermekeink arcán megjelenik a belefeledkező áhítat, figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése.

A 4-5 éves gyermekeket 4-5 mondókával, 5-6 rövid verssel és 10-14 új mesével ismertetjük meg.

A nagycsoportos gyermekek körében is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, ritmusok ismételtetésére. A gyermekek nagyon élvezik a rímes találós kérdéseket, rímjátékokat. Lehetőséget biztosítunk az ilyen típusú játékokra is.

A gyermekekkel átismételtetjük az előző években tanult verseket is. Az új versek (15-20) bemutatása mindenkor kapcsolódik a gyermekek élményeihez. A kórusban való szavalást mellőzzük. Tudatosan ügyelünk arra, hogy ne éneklő hanglejtéssel beszéljünk, meséljünk, verseljünk, illetve a szavakat gondosan, tisztán ejtsük.

(Kivételt képeznek a ritmikus versek pl. Weöres Sándor: Galagonya)

A gyermekek fantáziája gazdag, lehetőséget adunk gyermekeinknek a mese önálló befejezésére, mesék kitalálására. A közösen kitalált meséket elnevezzük a „**mi mesénk**”-nek. A gyerek saját mese és vers alkotása mozgással, vagy ábrázolással kombinálva az önkifejezés egyik módja.

A gyermekeink szeretik rajzban is kifejezni vers- és meseélményeiket.

A nagyobb gyermekeket 15-20 új mesével ismertetjük meg a nevelési év folyamán.

E tevékenység minden nap megjelenik az óvodánkban. Gyermekeink nagyon szeretik, hogy zenei szignállal, mesepárnákkal, gyertyagyújtással csalogatjuk a gyermekeket a mesesarokba. Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdjük el a mesét, gyertyafénynél. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a rá következő héten eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása. A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés fontos szerepet játszik a gyermek mentális higiéniájának kialakításához.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése, a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszközei a mese, a vers, a bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekekkel elsajátíttatjuk a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítjuk a magán- és mássalhangzók helyes ejtését, fejlesztjük artikulációs képességét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.

Várják, igénylik a mesehallgatást, megjelenik a szándékos felidézés, a mese által keltett érzelmek, élmények újra és újra átélése.

Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.

Figyelmük tartalma, terjedelme növekszik, ezért megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.

Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.

*Az intézmény a logopédiai és fejlesztő pedagógiai feladatellátását az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 "Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig című projekt keretében kidolgozott **Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű gyerekek körében - Módszertani segédlet felhasználásával látja el.***

*A **Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű gyerekek körében** című módszertani segédlet a szakmai program függeléke.*

9. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: a közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül felerősödjön zenei érdeklődése, formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, melyben felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Feladataink:

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai zenei nevelés során az ölbeli (felnőttekkel együtt játszható játékok) a népi gyermekdalok, az énekes játékok, népi gyermekjátékok, táncok, komponált gyermekdalok örömet nyújtanak a gyermekeknek. A mondókák, énekes játékok zenei anyanyelvünk művészi értékei.

Fontos eszközül szolgálnak gyerekeink zenei képességeinek alakításában (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás), az énekes népi játékok, gyermekek tánca, a magyar népdalkincs és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások.

A **3-4 éves korú gyermekeink** nagyon élvezik az **ölbeli játékokat**, amelyeket a felnőttekkel közösen játszanak, ilyen az arc-, kéz-, ujj és lovagoltató játékok. A szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kicsikkel egyszerű, 4-5 hangból álló **énekes játékokat** tanulunk, s ezeket álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszuk. A gyermekekkel mindössze egy-két **komponált gyermekdalt** tanulunk ünnepeinkre.

A **nagyobb, 5-6-7 éves gyermekekkel** is játszunk még ölbeli játékokat, és ők is játszanak a kisebbekkel, valamint megismertetjük őket különböző mozgásformákkal, pl. csigavonallal, hullámvonallal, szerepcserére épülő játékokkal. Ritmusképeken megismerkednek a nyolcaddal, negyeddel, sőt a szinkópával is.

A döntés egyik játékos lehetősége a kiolvasó, amit különböző élethelyzetben is alkalmazunk a gyerekekkel.

A zenehallgatáshoz olyan műveket válogatunk, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését a nemes zene iránt. Sokszor énekelünk népdalokat, néha rokon-, és más népek dalait, hallgatunk komponált műzenét, altatódalokat és a klasszikus műzenét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-néptáncok és népi játékok a népi hagyományok megismerését, továbbélését segítik, s megalapozzák a szülőföldhöz való kötődést, a hazaszeretetet.

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekekkel megismertetünk 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatók. Próbálgatnak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Megfigyelik a csendet, a környezet hangjait, egymás hangját és a dallamjátszó hangszerek hangszínét.

Érzékeltetik különböző játékos mozdulatokkal az **egyenletes lüktetést**. Az óvónő énekel a gyermekek nevét, jelét, csalogatja őket énekelve a közös játékba, tevékenységbe.

A gyermekek érdeklődését a **zenehallgatás** iránt úgy keltjük fel, hogy minél több zenei élményt közvetítünk feléjük elsősorban énekes előadásunkkal és óvónői furulya játékkal. A karácsony előtt minden évben maradandó élményt nyújt a helyi iskola, zenei osztályának tanulói által adott ünnepi koncert.

A **nagyobb, fejlettebb gyermekek** énekelgetnek 6-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 12-15 új gyermekdal megismerése mellett ismételtetik a 3-4 éves korukban tanult mondókákat, gyermekdalokat is.

Az énekes játékok közül már nehezebbeket is választunk, pl. szerepcserés párválasztó, sorgyarapító játékokat.

Énekelgetnek egyénileg és mikrocsoportban halkabban-hangosabban, magasabban-mélyebben. Már megpróbálják a levegőben felvázolni az énekek dallamvonalát.

A gyermekek élvezettel játszik a kérdés-felelet játékokat változatos szövegű és ritmusú motívumokkal.

Érzékelik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használják többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztéséhez. Ezeket a „ritmus-hangszereket” barkácsoljuk is közösen a szülőkkel, óvónőkkel, hogy együtt tudjunk mondókázgatni, énekelgetni magunk és egymás öröme.

Az **5-6-7 éves gyermekeknek** lehetőséget adunk, hogy megismerkedjenek és sokat ismételtessenek 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak kitalálunk szimbólumot, melyeket elhelyezünk a zenepolcon. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra és lehetőséget adnak a felidézésre, ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

A legidősebb óvodások szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat tervezzünk, ami ennek a korosztálynak egyben a néptánca is.

A gyermekek tiszta éneklését minél gyakoribb egyéni énekléssel segítjük elő. A hallásfejlesztést segítő fogalom párokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést összekapcsoljuk a tempóváltoztatással, dallambújtatással, hangszínfelismeréssel.

A ritmusfejlesztésünk eredménye, hogy a gyermekeink meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A gyermekeink gyakran játszanak zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgással megérezhessék a motívumok hosszát.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. A munkaformái tovább differenciálódnak. Az ének-zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos munkaformában szervezzük meg. Úgy érezzük, hogy

ezzel a munkaformával a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tudunk fejleszteni. A kötött jellegű szervezett énekes játékot jó idő esetén mindig az udvaron tartjuk, csak rossz idő esetén szervezzük a csoportszobában a délelőtti levegőzés előtt.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megérezteteti a nyelv kifejezőerejét, szépségét.

Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmat ad a szókincs bővítésére.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat. népi gyermekjátékokat, táncokat

A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.

Élvezettel tudnak zenét hallgatni, melynek fontos része a magyar népdalkincs.

Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.

Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.

Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

10. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér - forma - szín képzeletének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Az elkészült gyermekmunkák először a falitáblára, majd témától függően a gyermekek albumába vagy otthonukba kerülnek.

Feladatok

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum domináljon. Az alkotó-alakító tevékenységekhez a megfelelő hely olyan tér legyen, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre.

Az óvodapedagógus a munkaasztalt úgy alakítsa ki, hogy maximum hat gyermek egyszerre kényelmesen elférjen. Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, amelyben a gyermekek szívesen kapcsolódnak be az alkotó munkába, az elrontott sikertelen lépéseket javíthatják. Az óvodapedagógus a tevékenységhez biztosítson elegendő időt is, hogy a gyermekek lehetőleg addig alkossanak, ameddig kedvük tartja.

Az eszközök biztonságos kezelését az óvodapedagógus egyenként tanítsa meg a gyermekeknek. A rajzoláshoz, festéshez, mintázás-anyagformáláshoz, origamihoz, építéshez és műalkotással való ismerkedéshez az óvodapedagógus gondolja végig a feltételeket, s teremtsen meg a mindennapi szabad játékban is.

Az óvodapedagógus az óvodába kerülő 3-4 éveseknek tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés lehetőségeivel. Kezdődjön el az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítása - észrevetve, együttesen gyönyörködve a saját alkotásokban, a mű- és népművészeti szépségekben.

Az óvodapedagógus tervezze meg a képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit.

Nem tervezhető a szándéktalan firka, és a látszólag forma-firka időszakában a téma,

a gyermekeknek legyen lehetősége az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad

témaválasztásra. A képalakítás jelenjen meg festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba,

homokba karcollással, nyomattal. Az óvodapedagógus segítse a gyermekek képalakító készségének megindulását a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendelésével.

A gyermekek tetszés szerint vegyenek részt a plasztikai alakításban. Ismerjék meg az anyagok

alakíthatóságát, nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcollva stb.

A 3-4 éves gyermekek ismerkedjenek az építés során a különböző tárgyak formáival, alakzataival

tudjanak beszélni az alkotásukról, s örüljenek a létrehozott produktumnak.

Az óvodában az évszakonként kialakított ovigalériát ismerjék meg, a kiállított alkotásokat

kiscsoportokban többször nézzék meg.

Az óvodapedagógus a 4-5 éves gyermekek alkotó-alakító tevékenységét bővítse.

A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítse élményeikhez kapcsolódó

témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikával. Jelenjen meg a gyermekek rajzában az

emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A

gyermekek gyönyörködjenek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban.

Használjanak ceruzát, krétát, filc- és rost tollakat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához. A gyermekek alakítsanak képeket spárgából, fonalakból, textilből, termésekből.

Használjanak különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket a plasztikus formák

létrehozásához. A gyermekek segítsenek az eszközök előkészítésében, elrakásában.

Az 5-6-7 éves gyermekeknek alkotó-együttműködési készségét figyelembe véve az óvodapedagógus segítse a képi, plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. A képalakítás során a gyermekek minél többször alkossanak közös kompozíciót.

Az óvodapedagógus gazdagítsa a technikai megoldásokat és az eszköz-lehetőségeket.

A saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelenjenek meg a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekek használjanak a képalakításhoz minél eredetibb megoldásokat, jelenítsék meg a formákat, színeket egyéni módon.

A gyermekek plasztikai munkájában is jelenjen meg a közös térbeli többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék stb.

Az óvoda "legidősebbjeinek" legyen igénye az ajándékkészítés -elsősorban ünnepekhez kötötten -

szüleik részére, de gondoljanak az óvoda legkisebbjeire és felnőttjeire is. Éljk át minél gyakrabban az ajándékozás örömét

Az óvodapedagógus segítse a gyermekeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében.

Szülők segítségével gyűjtsék az alkotó-alakító munkához szükséges anyagokat. Vonják be szüleiket az óvoda szépítésében.

A térbeli tapasztalat segítse az eredeti megoldások kivitelezését is. A gyermekek lehetőleg teljesen önállóan készítsenek el minden anyagot, eszközt az alkotó tevékenységhez. Az óvodapedagógus több napon át tartó építés lehetőségét is biztosítsa.

Az anyanyelvi nevelés a mini és az ovi-galériában

Meséljenek szüleiknek alkotó munkájuk folyamatáról, fogalmazzák meg véleményüket társaik kiállított munkáiról is. A gyermekek kiscsoportban többször nézzék meg, csodálják meg a kiállított alkotásokat. A kiállított alkotásokról mondják el gondolataikat, benyomásaikat próbálják megfogalmazni. Az ovigaléria legyen beszélgető hely számukra.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak.

Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikro-csoportos, kötetlen formájú

tevékenységet szervezzen. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vegyen

részt a tevékenységben. Az óvodapedagógus teremtsen meg annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. A gyermekek jelenítsék meg személyiségük kivetített darabját, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia- és élményviláguk mutatkozik meg.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző legyen a részletező formagazdagság, a színek egyéni

alkalmazása.

- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek legyenek.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők legyenek.
- Csodálkozzanak a szép látványra, tudjanak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- A megszerzett matematikai tapasztalatokat életkoruknak megfelelően valamennyi tevékenységi

formában alkalmazzák.

11. A mozgás, mozgásos játékok

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, finommotoros mozgáskészségének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Feladataink:

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás szervezeti formáinak megteremtése.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

Tehetséggondozás egyénre szabottan

A gyermek nyelvi képességeinek fejlesztése a tevékenység közben

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgás-szükségletének differenciált kielégítése érdekében

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér és mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésünkre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük.

Az anyanyelvi nevelés megjelenése mozgás, mozgásos játék közben. Utasítások adásakor az óvodapedagógusnak ügyelni kell a szavak megfelelő hangsúlyozására. Életkoruknak megfelelő tagolt, érthető, lassú tempójú beszéd segíthet a feladatok megértésében. Fontos a lényegre törő rövid utasítás. Az irányok neveit a mozdulatok végzése közben ismétljük. A testséma kialakítása a testrészek neveinek megnevezése a téri foglalkozások megértése anyanyelvi nevelésünk fontos része a mozgásos tevékenység levezetése során.

Az irányított mozgásos játékok során a **3-4 éves gyermekek** nagymozgásának fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. Megismertetjük velük a **futásgyakorlatokat**, pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformákkal. Játshatnak **ugrásgyakorlatokat**, pl. szökdeléseket, sorozatugrásokat, rövid nekifutásból fellépéseket majd leugrásokat.

Megismerkednek a **dobásgyakorlatokkal**, **labdagyakorlatokkal**, pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labda leütés-elkapás stb.

A mozgásos játékok teret adnak a **támaszgyakorlatok** gyakorlására, pl. csúszások, kúszások, mászások. A **talajtorna** eleme is megjelenik a játékokban, pl. gurulás a test hossz tengelye körül. A gyermekek játszhatnak több **egyensúlyozó játékot** is. Megtanulják társaik között mozgásukat úgy koordinálni, hogy élményt jelentsen a közös mozgás, ügyelnek saját és társaik testi épségére. Többféle kéziszeret használunk a különböző típusú mozgásos játékokhoz. Arra is figyelünk, hogy a mozgásfejlesztő játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek. Fontos, hogy készítsék a gyermekeket elvárható erő kifejtésre. Rendszerint az óvónő mutatja meg a helyes mintát, és igényli a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását.

A **4-5 éves** gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerül a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban megjelennek a **futásgyakorlatok**, pl. fussanak három, négy akadályon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgy hordozással stb.

Ugrásgyakorlatokat szervezünk, pl. egy lábon, páros lábon, szökdelésekből, valamint felugrás két lábra, leugrás két lábra, játékos helyből- távolugró versenyt stb.

A **dobásgyakorlatok** során próbálgatják a célbadobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával harántterpeszállásból. A gyermekek minél gyakrabban játszhatnak labda-gyakorlatokat, annál ügyesebben tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani.

Az irányított mozgásos játékok során gyakoroljuk a **támaszgyakorlatokat**, pl. csúszást, kúszást, mászást, talajon és szereken.

A **talajtorna** anyagaként megjelenik a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata, „a csikórugdalózás”. Kiemelt szerepet kap az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása.

A gyermekek játszhatnak **egyensúlyozó játékokat** 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsútós szereken. Minden két hétben tervezünk a csoportszobában lábboltozat erősítő gyakorlatokat.

Az óvodapedagógus tervezzen lábboltozat erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat. A csoportteremben legyen alkalma a gyerekeknek szabadidőben is ismételgetni a szervezett foglalkozáson megismert mozgáselemeket.

Az **5-6-7 éves gyermekek** mozgása összerendezett, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit szívesen ismételnék játékos formában.

Hangsúlyt kap ennél a korosztálynál az észlelés, alaklítás, formaállandóság fejlesztése, a finommotorika fejlesztése és a szabályjátékok gyakorlati alkalmazása. Az óvodapedagógus minél gyakrabban kisebb testrészekkel végzett mozgásokat. Gyakran használunk különböző kéziszerket, pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat és kendőket.

A különböző típusú **futógyakorlatokat** sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Megismerkednek a fokozódó futással, a gyorsfutással és a lassú futással.

Örömmel végeznek **ugrásgyakorlatokat**. Szökdelnek páros és egy lábon haladással. Végeznek sorozatugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépés nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat.

A gyermekek játszhatnak **dobásgyakorlatokat**. Dobjanak egykezes, kétkezes, alsó- és felső dobással célba, 2 m magas kötél felett is. A gyermekek nagyon kedvelik a **labdagyakorlatokat**. Vezethessék a labdát járás, futás közben. Minél gyakrabban labdázhatnak párokban, kisebb csoportokban.

Végezhetnek **támaszgyakorlatokat**, pl. pók, rákjárás, talicskázással. Ismételik az óvodában tanult talajtorna elemeket: guruló-átfordulást, a test hossztengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást. **Egyensúlyoznak** padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve.

Megszervezzük a szülők bevonásával a sportnapokat, ahol közös családi versenyek teszik örömtelivé a napot.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítjuk.

A mindennapi testedzést: a kocogást, futást mindhárom korosztálynak ajánljuk. Fontos az óvónők személyes példamutatása. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. Ébresztés után a gyermekek megfogyatkoznak, a kisebbek közül pedig többen még alszanak. Az utánzás alapuló mozgás anyagát óvodapedagógus gimnasztikai elemekből építse fel. A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségletének kielégítését.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.

A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.

Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban

Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.

Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.

Tudnak helyben labdát vezetni.

Célba dobhatnak egykezes felsődobással.

Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.

Mozgásukat szükségleteikhez igazítva szándékosan irányítani képesek.

12. A környezet tevékeny megszerettetése

A tevékenység célja: szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi-tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai ismereteket szereznek. Mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletük alakul, ezeket a tapasztalatokat tevékenységeikben alkalmazzák.

Feladataink:

A 3-6-7 éves korú gyermekeknek érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése □

Tehetséggondozás egyénre szabottan

A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető néphagyományok megszerettetése

A gyermekek a közvetlen környezetükben érzékeljék a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.

A 3-4 éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után megismerkednek az óvoda közvetlen környezetével.

Megfigyelik az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Mikrocsoportos sétáink során gyűjtünk terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakokra jellemző képeket.. Meglátogatjuk a közelben lakó csoporttársainkat, beszélgetnek a család tagjaival. Megismerkednek az óvoda utcájával, épületeivel, boltjaival, az ott található intézményekkel, az utcában élő állatokkal, növényekkel. Beszélgetnek a környezet formáiról, nagyságbeli, mennyiségi jellemzőikről.

A 4-5 éves gyermekek tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében szervezzük meg. Törekszünk a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására.

A gyermekek az évszakok szépségét, jelenségeit, az időjárás-változását megfigyelésük után jelezik az évszakokat bemutató jeltáblákon. A jó idő beköszöntével óvodánk egy hangyabolyra hasonlít. Nagyon sok megfigyelést, gyűjtögetést végzünk kint a határban késő őszig.

Gyönyörködnek az évszakok növényeiben, keresnek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között, gyűjtenek terméseket, s azokat hasznosítsák az óvónő segítségével. Végzünk rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtatást. Közösén készítünk albumot az évszakokról gyűjtött képekből.

A gyerekek otthonról hozott családi képeket nézegetnek. Egymásnak büszkén mutogatják a család tagjait, otthonukat. Szívesen mesélnek is a képekről néhány mondatban.

A gyermekekkel ellátogatunk az óvoda közvetlen környezetében lévő orvosi rendelőbe, szolgáltató üzletekbe. Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait.

A közelben lakó szülők segítségével megismertetjük gyermekeinket a háziállatokkal, madarakkal, bogarakkal.

Az 5-6-7 éves gyermekekkel megismertetjük az óvoda tágabb környezetét. Felfedeztetjük az évszakok szépségét, a színek árnyalatát, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődési feltételeit.

Csíráztathatnak, ültethetnek növényeket. Szaporíthatnak tőosztással növényeket. A gyermekek megismerkedhetnek gyógyfűekkel, mezei virágokkal, vadon termő ismertebb növényekkel is. Az óvónők a szülők bevonásával megszervezik az állatok napját (október 4.), a víz világnapját (március 20.) és a föld napját (április 22.).

A gyermekek végezhetnek egyszerű kísérletet a növényekkel, állatokkal (pl. földi giliszta farm, katicabogár altatása), vízzel, levegővel és a talajjal is.

A gyermekek ismerjék meg a felnőttek munkáját, látogassanak el többféle munkahelyre, ahol szüleik dolgoznak.

Utazásaink során, és helyben is gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait. Ilyenkor megfigyeljük a személy- és teherszállító járműveket is.

A természet kincseit őrző sarokban a gyermekek osztályozzák az összegyűjtött anyagokat, s amit lehet, hasznosítanak. Az évszakokat bemutató tábla mellett használunk napszak-bemutató táblát is, és tervezünk időjárás megfigyeléseket is, amit a gyermekek önállóan kezelnek.

A szülők felajánlásával meglátogatjuk azokat a családokat, akik környezetében megtalálhatók azok a háziállatok, amelyek életét meg szeretnénk ismerni. Összehasonlítják az ismert állatok környezetét, életmódját.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek önálló véleményalkotására.

A mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek - óvónő személyes beszélgetéseire. Az óvónő minden gyermekre oda tud figyelni, minden kérdésére tud válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését, önálló döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérdés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Az óvodapedagógus tegye lehetővé, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikrocsoportban történik, a közvetlen tapasztalat- és élményszerző séták alkalmával.

Az óvónők hetente egy természeti – emberi – tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezik. A séták alkalmával az óvodában maradt gyermekekre a másik csoport óvónője, a gondozónő, és/vagy a dajka felügyel az udvaron

Az élmények egyeztetésére az ebéd előtti öltözködés, a gyűjtemények közvetlen megtekintése és az évszaki albumok összeállítása ad lehetőséget.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.

Tudják saját születési helyüket és idejüket.

Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében. Felismerik a napszakokat.

A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatásokat, üzleteket, esztétikai alkotásokat.

Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat. Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.

Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.

A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.

Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé stb.).

Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük.

Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

Tevékenység során megszerzett matematikai tapasztalatokat a gyermekek valamennyi tevékenység formában alkalmazzák.

Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelesség-teljesítését.

Feladataink:

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása 3-6-7

Az óvodások munka jellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. A játékkal és a cselekvő tanulással egybeeső munka és munkajellegű tevékenység a személyiségfejlesztés fontos eszköze (önkiszolgálás, segítség a felnőtteknek, majd együtt, egymásért). Kezdetben a segítségünkkel, később már önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, majd a naposi, vagy egyéb munka a jellemző(növény és állatgondozás, környezetünk ápolása). Mindegyik munkafajtánál először mi felnőttek adjuk a mintát az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítünk a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömet, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. A gyermek munka jellegű tevékenysége örömmel, szívesen végzett aktív, játékos tevékenység. A tapasztalatszerzés, a környezet megismerése mellett a munka végzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság...) alakításának fontos lehetősége. A kötelességteljesítés, közösségalkotás eszköze mellett saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. A gyermekek értékelése inkább buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez. A munkára nevelés tudatos pedagógiai szervezést, együttműködést és folyamatos,

konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel az óvodapedagógustól.

A **3-4 éves gyermekek** az óvónőt figyelve részt vesznek a növények gondozásában. A kerti munkában követik a termések, falevelek elszállítását, a nagycsoportosok veteményezését, a növények locsolását, és közreműködnek az érett gyümölcsök összeszedésében stb.

A **4-5 éves gyermekek** közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amit akkor vezetünk be, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.) E program megerősíti a naposi munka fontosságát, amit nem csak az étkezési feladatok elvégzéséhez, de egyéb munkafajtáknál is felhasználunk (pl. mosdófelelős).

Megtervezzük az egyéni megbízások lehetőségeit pl. információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ajándékkészítés a kicsiknek, az óvoda dolgozóinak, a jeles napok, rendezvények előkészítése stb.).

Lehetőségeket adunk a gyermekeknek a növénygondozásra. A gyermekek közreműködnek az élősarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, a virágoskert megtervezésében és ápolásában, az óvodaudvar tisztántartásában, pl. a fű gondozásában, az avar összegyűjtésében, öntözésben, a veteményeskerti munkában.

Az óvónő segítségével a gyermekeknek lehetősége van a madáretetőt gondozni.

Az **5-6-7 éves óvodásaink** önállóan végzik a naposi munkát. Közösén eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan tálalják fel az ételeket. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően, mindent a helyére tesznek. Fölseprik a morzsákat, feltörölik az asztal környékét.

Önállóan végeznek környezetszépítő munkát, játéktisztítást, mosást, szárítást, egyszerű javításokat, polcok lemosását, sütés nélküli édességek, vitaminsaláták készítését.

Rendszeresen segítenek a kicsik öltöztetésében, készítének nekik meglepetéseket.

A kerti szerszámokat önállóan használják, gondozzák. Minden évszakban segítenek a járdák, utak tisztításában. A növények gondozását a magvetéstől a termések összegyűjtéséig együtt tervezzük és végezzük.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek szeretnek közösén dolgozni.

Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.

Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.

Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.

Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.

13. Néphagyomány ápolása népszokások

Ez a program a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását az óvodapedagógusok feladatának tekinti.

Az óvodapedagógus építse bele a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Az óvodapedagógus teremtsen meg azt a miliőt, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás.

Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyerekek is megtalálják benne a szépséget, örömet és követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek. A népi kultúra gyermektől gyermekig, óvodapedagógustól óvodapedagógusig, szájról-szájra hagyományozódik. A program olyan óvodapedagógust igényel, aki ismeri, szereti a gyermekfolklórt, képes azonosulni azzal.

Tudja a népszokások eredetét, ismeri azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra tett már

szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismer. Nagyon hasznos, ha

lakóhelyének hagyományából merít, gyűjt.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban

Vers, mese, dramatikus játék:

(Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névcsúfolók, találós kérdések.)

Ének, énekes játékok, zenehallgatás:

(mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene)

Rajz, mintázás, kézi munka.

(Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, mézeskalács-sütés,

A környezet tevékeny megszerettetése:

(Találós kérdések, népi jósok, jeles napok, népszokások)

Mozgás, mozgásos játékok:

(Ügyességi és sportjátékok)

Az óvodában ünnepelhető jeles napok időrendben:

Az ősz jeles napjai

- szüret (szeptember 1 – október 15)
- Márton nap
- Tökfáragó nap

A tél jeles napjai

- Adventi időszak
- Mikulás (december 6)
- Karácsony (december 24,25,26)
- Farsang (vízkeresztől - hamvazó szerdáig)

A tavasz jeles napjai

- Március 15 Nemzeti Ünnepek
- Húsvét
- Május elseje, májusfa állítása
- Pünkösöd
- Anyák napja
- Évzáró – ballagás

A néphagyomány-ápolás ajánlott tartalmi korcsoportonként

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvodapedagógus a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítson változatos tevékenységeket. A hagyományok ápolása közben történt együttjátzás, együttműködés, tervezetés örömtelivé, izgalmassá teszik a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen. Elemei a legtöbb fejlesztési területen megjelennek.

• Szüret (október 15-től)

3-4 évesek

Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretéről

. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten, a mulatságban. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot.

4-5 évesek

Ismerjenek meg egyszerre több énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket.

Vegyenek részt a szüret előkészítésében: dugják el a gyümölcsöt, süssenek pogácsát. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten: játsszanak népi játékot, préseljék a mustot, táncoljanak népzenere.

5-6-7 évesek

Szervezzék szüreti mulatságot az óvodapedagógus segítségével. Díszítsenek kaput

gyümölcsökkel, süssenek pogácsát. Tudjanak verset, dalt, mondókát a szőlőről.

. Legyenek aktív részesei a mulatságnak: táncoljanak, énekeljenek, játsszanak szüreti népi játékot, szemezzék, préseljék a szőlőt.

Készítsenek termékekből egyszerű hangszereket.

• **Advent**

Közös óvodai hetenkénti gyertyagyújtás énekléssel, adventi naptár bemutatásával.

• **Mikulás (december 6)**

Az óvodapedagógusok bábelőadásokkal kedveskednek. Minden gyermek ajándékot kap. Vendégségbe érkezik a Mikulás

• **Karácsony**

Nagyméretű, karácsonyfa közös feldíszítése. Az adventi készülődés alatt minden csoport süssön és díszítsen mézeskalácsot, készítsen karácsonyfa díszeket az életkorának megfelelő technikákkal.

• **Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)**

Télbúcsúztató népszokás

3-4 évesek

Egyszerű technikával díszítsenek papíralarcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van, táncoljanak,

utánozzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait.

4-5 évesek

Díszítsenek farsangi álarcot, gyűjtsenek zsákbamacskához tárgyakat, vegyenek részt farsangi játékokban, tanuljanak egyszerű dalokat vagy mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset.

5-6-7 évesek

Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát. Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében.

Vegyenek részt a zsákbamacska-kihúzásban, hívogassák társaikat a mulatságba. Vegyenek részt a

táncban, az ügyességi játékokban, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében. Kiszézábbal
kiszézzenek más csoportokban is.

• **Március 15**

Feleleveníti minden korosztály az ünnephez kapcsolódó eseményeket (kokárda, nemzeti színű zászló, várak építése fakockákból az előterekbe, csákóhajtogatás)

• **Húsvét (az első tavaszi napjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)**

Zöldág hordás, komálás, komatál hordás, locsolkodás, tojásjátékok.

3-4 évesek

Tanuljanak locsolóverset, berzseljenek tojást az óvodapedagógusok segítségével. Locsolkodjanak és vegyenek részt a tojás-játékokban. Fogadják a kiszézőket, tegyenek nagy sétát az óvoda környékén.

4-5 évesek

Tegyenek nagyobb sétát a környéken, írjanak tojást viasszal, díszítsék csoportszobájukat

5-6-7 évesek

Díszítsék az ablakot festéssel. Tanuljanak mondókát locsoláshoz, komáláshoz, dalt a komatál-küldéshez.

A fiúk locsolják meg a lányokat és az óvodapedagógusokat, a lányok készítsenek tojást a fiúknak maratással vagy karcolással. Komáljanak a barátok egymással, süssenek komatálban süteményt és komáljanak választott csoporttal.

• **Pünkösöd (Húsvét után 40. napon)**

3-4 évesek

Figyelgetik a nagyok készülődését, szüleikkel vegyenek részt a tréfás vetélkedőkben, a vásári forgatagban.

4-5 évesek

Óvodapedagógusok segítségével készítsenek vásárfiát, tanuljanak meg vásári kikiáltó rigmust.

Hallgassanak a vásárról dalt, mesét, nézzenek képeket. Süssenek perecet vagy mézeskalácsot.

5-6-7 évesek

Tanuljanak a pütkösdi király- és királynéválasztáshoz énekes játékokat, dalokat, egyszerűbb

táncleépéseket. Készítsék el a tallérokat. Rendezzék be a vásárt, árulják portékáikat. Segítsenek a

versenyjátékok után a nyeremények szétosztásában. Táncoljanak zeneszóra a vidám forgatagban, és

bátran versenyezzenek szüleik és testvéreik bevonásával.

• Anyák napja

Csoportonkénti egyéni köszöntés, édesanyákkal, nagymamákkal. Készítsenek életkoruknak megfelelő ajándékot az óvodapedagógus segítségével.

Az ünnephez méltó dekoráció készítése, ajándék és virágosztás, megfelelő kedvenc ruhába öltözés.

• Május elseje

Az óvodapedagógusok és az 5-6-7 évesek által feldíszített májusfát járják körül az óvoda lakói

tavaszi dalokat énekelve. A májusfa díszait minden csoport közösen készítse el.

• Évzáró, ballagás

Nyílt csoportos ünnepély. Minden gyermek értelmi képességeinek megfelelően vegyen részt.

A fiatalabb korosztály is vegyen részt a ballagáson, kedveskedjenek, versel, énekléssel. Az elballagott nagycsoportosokat az első évfolyamok befejezése után egy délelőtti vendégül látjuk.

Tehetséggondozás az óvodában

Óvodánkban két területet jelöltünk meg, melyek a valamely területen tehetséggel bíró, vagy kiemelkedő eredményt nyújtó gyermekek további fejlődését segítik elő. A zenei nevelést, legfőképpen a gyermektáncot és a vizuális nevelést, rajzolást, festést, kézimunkát jelöltük meg kiemelt fejlesztési területként.

A zenei nevelés lehetőséget nyújt a tehetséggondozásra oly módon, hogy zenés néptánc elemeket sajátítanak el a gyerekek, magyar népdalok, megzenésített gyermekdalok segítségével.

A zenés táncokat a közeledő ünnepkör témájához igazítjuk:

- Őszi csokor
- Farsangi táncok
- Tavaszi csokor

A vizuális nevelés témakörében különböző technikák megismertetésével járulunk hozzá a tehetséggondozáshoz. Rajzolás, festés, vágás, ragasztás mellett megismerkedhetnek az üvegfestéssel, viaszkréta rajzzal, hajtogatással origami elemekkel, a különböző technikák felhasználásával egy munkán belül.

Ezek a tevékenységek a mindennapi életben jelennek meg a csoport életét meghatározó ünnepkör, téma alapján.

ÓVODAI FEJLESZTŐPROGRAM- A HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK SEGÍTÉSE

A nemzetiségi, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, migráns gyerekek és különleges figyelmet igénylő gyermekek integrációjának megoldása óvodai nevelésünk kiemelt feladata. Olyan tevékenységrendszer, szervezeti kereteket, módszereket alkalmazunk, működtetünk, mely valamennyi hátrányos helyzetű, nemzetiségi, halmozottan hátrányos helyzetű vagy migráns gyermek esélyegyenlőségét szolgálja. El kell érünk, hogy a kisgyermekek képességkibontakoztatása, értékeinek köre, esélyeik lehetősége növekedjék. Ez a fejlesztő program minden pontja a hatályos jogszabályok figyelembe vételével az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épül, figyelembe véve az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előremozdításáról szóló törvényt.

1. AZ ÓVODAI FEJLESZTŐ PROGRAM JELLEMZŐI

Célja: Az óvoda körzetében lévő valamennyi 3 éves halmozottan hátrányos helyzetű gyermek beóvodázása valósuljon meg; együttműködő partneri kapcsolat kiépítése a szülői házzal, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, szakmai- és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal, civil szervezetekkel, annak érdekében, hogy a gyermekek sokoldalú fejlesztése valósuljon meg; hatékony óvodai nevelő-fejlesztő munkával biztosítjuk a gyerekek rendszeres óvodába járása mellett, hogy iskolaéretté váljanak és egyenlő eséllyel várják az iskolakezdet.

Tartalmi elemek:

- Szervezési feladatok
- Nevelőtestület együttműködése
- Pedagógiai munka kiemelt területei
- Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen a gyermekjóléti, családsegítő szolgálat, védőnői hálózat, szakmai szolgáltatók, civil szervezetek
- Óvoda-iskola átmenet támogatása
- Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés
- Intézményi önértékelés, eredményesség

A FEJLESZTŐ PROGRAM ÉS Integrációs Pedagógiai Rendszerének szempontsora:

- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya megfelel a törvényi szabályozásnak;
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására és együtt nevelésére;
- a multikulturális tartalmak;
- Az intézményben minél több szülővel partneri kapcsolat épül ki,
- A nevelőtestületen belül IPR csoport működik..

Működési eljárásrend :

- IPR csoport megalakulása, munkaközösségvezető megbízása minden év szeptember 10-ig

Felelős: óvodaigazgató

- IPR cél és feladatrendszer felülvizsgálata módosítása, kiegészítése minden év szeptember 15-ig

Felelős: IPR csoport

- Adott nevelési évre szóló IPR munkaterv összeállítása, megvitatása, elfogadása szeptember 20-ig

Felelős: IPR vezető

- IPR munkacsoport működtetése a munkaterv szerint

Felelős: IPR vezető

- Beszámoló az éves munkáról –megvitatása, elfogadása júni 10-ig

Felelős: IPR vezető

2. SZERVEZÉSI FELADATOK

Óvodánkban vegyes csoportok működnek, amelyek kialakításában meghatározó volt a szülők igénye, kérése: testvérek, rokongyerekek egy csoportba kerülését kérték, illetve az előző gyermek óvónőjéhez való ragaszkodás, bizalom meghatározó. Mivel az elkerülő iskolás gyerekek helyett mindig változó korú gyermekek érkeznek, így a vegyes életkorú csoportok fennmaradnak. Előnyei számosak, hiszen a családokban is egyszerre nevelődik több életkorú gyermek. Láthatóak a gyermekek közötti életkori, fejlettségbeli, érésbeli, képesség-készségbeli eltérések, a tehetség megmutatkozik.

Az Óvodai Fejlesztő Programban résztvevő gyermekek részére egyéni fejlesztési tervet készítünk, melyet három havonta értékelünk.

2.1.CSOPORTALAKÍTÁS

Minden nevelési évben a gyermekcsoport kialakításánál figyelembe vesszük a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű, migráns, sajátos nevelési igényű gyerekek arányát.

Felelős: óvodaigazgató

2.2. AZ IGAZOLATLAN HIÁNYZÁSOK MEGSZÜNTETÉSE, IGAZOLT HIÁNYZÁSOK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

- Érzelemgazdag, családi óvodai légkör kialakítása,
- Nyitott, bizalomra épülő kapcsolat a szülői házzal,
- A hiányzások dokumentálása napi, rendszeres, folyamatos figyelemmel kísérés, a gyermekvédelmi felelősökkel, gyermekjóléti, családsegítő szolgálatokkal való kapcsolat

2.3. AZ ÓVODA NYITVATARTÁSA

- Felmérjük a szülők nyitvatartással kapcsolatos igényét, elégedettségét
- Ha szükséges, kezdeményezzük a fenntartótól a nyitva tartás módosítását

3. NEVELŐTESTÜLET EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Rendszeres teammunka, valamennyi óvodapedagógus részvételével, tapasztalatszerzés, módszertani-esetmegbeszélés, hospitálás, szolgálja a pedagógusok hatékony munkavégzését.

4. PEDAGÓGIAI MUNKA KIEMELT TERÜLETEI

Az óvodai fejlesztőprogramban hangsúlyosabbá válnak az alábbiak:

4.1.AZ ÓVODÁBA LÉPÉS

Az óvodai előjegyzés során elsőbbséget élveznek a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű, az óvodaköteles gyerekek. A szülők önkéntes nyilatkozata alapján – rendszeres gyermekvédelmi támogatás megléte esetén nyilvántartásba kerülnek a gyerekek, mely titkos: elkészül a csoportonkénti analitika. Minden gyermekről elkészül a bemeneti mérés, mely tartalmazza a gyermekről készült anamnézist, rajzteszt, megfigyelésre épülő képességfelmérést .
Felelős: csoportvezető óvónők
Határidő: október 30.

4.2.KOMMUNIKÁCIÓS, ANYANYELVI NEVELÉS

Egyre több kisgyermek kerül úgy óvodába, hogy nem beszél, vagy csak szavakkal kommunikál, illetve beszédhibával küzd. Mindez akadályozza megértését, kapcsolatkiépítését.

A migráns gyerekek magyar nyelven egyáltalán nem beszélnek. Mivel az óvodába lépésnek

nem feltétele a beszéd, így az óvodapedagógusok feladata a valamennyi tevékenységbe

beépített a helyi nevelési programban is meghatározott anyanyelvi nevelés feladatainak

megvalósítása.

- Magyar nyelv tanítása (utánzás, gyakorlás)
- A kontaktusteremtés, a kommunikációs önkifejezés eszközeinek fejlesztése
- Aktív szókincs növelése, nyelvi kifejezőkészség alakítása,
- Beszédértés, beszédészlelés fejlődések elősegítése
- Formái: beszélgető kör, báb-, drámajáték, nyelvi játékok, DIFER mérés
- Szakember bevonása a fejlesztésbe

4.3.ÉRZELMI NEVELÉS, SZOCIALIZÁCIÓ

CÉLUNK: A gyerekek jó közérzetének kialakítása, amely növeli a biztonságérzetet,

nyitottabbá teszi a gyerekeket társai felé, és a szeretett felnőtt mintájának követésére
ösztönzi őket. Az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom,
elfogadás,
együttműködés.

A szocializáció összetett folyamat, amelyben a gyermekek sokféle tapasztalatot szereznek.
A fejlődést támogató óvodapedagógus átgondolt, a gyermekekre figyelő nevelő munkájával befolyásolja a folyamatot. A gyermekek között jelentős eltérések vannak a szociabilitást, az együttműködés szokásait, az alapvető magatartásmódokat tekintve. Ezek a különbségek részben az egyéni jellemzők, másrészt a családi nevelés hatására alakulnak ki.
Gyakori jelenség a tehetséges gyermekek erős „énközpontú” beállítódása, amely nehezebben befolyásolható a társakkal való együttérzés és együttműködés irányába.
A tevékenységrendszer az alapja a 20-25 fős óvodai csoportban a gyermekek kis létszámú mikroközösségei létrejöttének, amelyek ideális teret jelentenek a jó közérzet, a személyes kapcsolatok és az elmélyült tevékenységek kialakulásához.
Az óvodás korú gyermek szociális viszonyai kezdetben helyzeti eredetűek. A hely , a téri összetartozás meghatározó a „mi”-tudatban. A szocializáció feltételei: a kontaktus másokkal, a társakkal, a személyes kommunikálás lehetőségei. A tagolt tér kisebb csoportosulásra ösztönöz, tartalmasabb intrakciókra ad esélyt. A gyermekek érzelmi kötődései nem ugyanolyan erősek minden gyermek irányában. A szeparációs lehetőségek erősítik a baráti kapcsolatokat. Ugyanakkor a gyermekek teljes szabadságot kapnak, szociális szükségleteiktől függően a terek formálásában. A mobil berendezés jól szolgálja a gyermekek változó elkülönülési vagy együttműködési igényeit.
A szocializáció szempontjából a szabad játéktevékenységnek van a legnagyobb jelentősége.

A tevékenységközpont-rendszer a játéktér, amelyben a feltételeket a gyermekek és az óvodapedagógus közösen alakítják. A játéktér szabadsága és gyermekek önkitaljesedése a közösségi élet szabályai között ésszerű korlátokkal valósul meg. A közösségi szabályok megalkotásában és közvetítésében indirekt módon vezérlő szerepet tölt be az óvodapedagógus, lehetővé téve a folyamatban a gyermekek aktív közreműködését.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában:

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek
- felé páros kapcsolat erősítése);
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének
- bővítésével;
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet
- hagyományainak kialakítása és ápolása;
- a viselkedéskultúra megalapozása
- a közösségi élet szokásainak és az együttműködés szabályainak alakításában a
- gyermekek aktivizálása, egyezkedésekkel, kompromisszumokkal;
- a mikrocsoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett
- keretekben;
- a társas szabályjátékok levezetése;
- a hazához, tájhoz, kultúrához kötődés erősítése, az értékek megbecsülésére nevelés;
- a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk
- bevonásával;
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában
- (csoporttársak, a család és az óvodapedagógus részvételével);
- a gyermekeket érintő pozitív családi események alkalmankénti számbavétele;

- a jeles napok, ünnepeink, a nemzeti ünnep hagyományainak megteremtése az óvodai
- életben;
- a tevékenységekben a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak fejlesztése: az együttérzés, az önzetlenség formálása, a tolerancia, a mások érdekeinek figyelembe
- vételére nevelés;
- a konfliktusok megbeszélésének és rendezésének bemutatása indirekt formában,
- demokratikus légkörben;
- ösztönzés a megkezdett tevékenység befejezésére;
- a gyermekek által vállalt feladatokban az akadályok leküzdésére való motiválás;
- az elképzeléseket, a közös terveket összehangoló stratégiában a játszótársaként,
- alkalmanként bekapcsolódó óvodapedagógus személyes mintaadása;
- a gyermekek pozitív értékelése, az egyéni igényekhez, szükségletekhez és
- fejlettséghez igazodó hangsúlyokkal és gyakorisággal.

A szocializációt, a csoportélet kohézióját szolgálják a programban azok az eszközök,

felszerelések, tablók és táblák, amelyek láthatóvá, szemléletessé tehetők a gyermekek és

társaik, barátaik felé irányuló törődés jelei. Ezeknek az elkészítésében az óvodapedagógus

kezdeményező szerepet vállal. Hasonló szerepet tölt be a spontán beszélgetés, illetve a

szervezett beszélgetőkör. Ez utóbbi társalgás szintjén, a gyermeki élmények, az aktuális

események, hangulatok, érzések és gondolatok egymással való megosztását, az összetartozás érzését és tudatát szolgálja. Alkalom arra is, hogy azokra a gyermekekre is

felfigyeljenek, akiket a napi tevékenységben elkerültek, akikkel alig kommunikáltak.

Az intézményes nevelésbe való beilleszkedés, beszoktatás, elősegítése:

- nevelési tervbe beszoktatási terv készítése;
- játszóházban, meseshírházi előadásokon, nyílt héten való ismerkedés;
- a gyermekek ajándékokkal fogadása
- a gyermek jelet választhat magának;
- a szülő dönti el, anyás beszoktatást választja-e, vagy sem;
- szoptatásra lehetőség biztosítása az elkülönítő helyen,
- a kisgyermek személyes tárgyait behozhatja az óvodába;
- a beszoktatás egyéni ütemhez igazítása.

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGÜNK

Feladataink:

- a mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- praktikus ismeretek, tevékenységek, szokás és szabályrendszer kialakítása
- térítési díjkedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, beóvodázási támogatások kezdeményezése
- családi életre és egészséges életmódra nevelés
- a mozgás megszerettetésével az egészséget értéknek tekintő gondozásmód kialakítása, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényére való nevelés
- tolerancia, segítőkészség kialakítása, másság elfogadása.

Tevékenységek:

- differenciált fejlesztés,
- egészségnevelés
- mozgástevékenység rendszeres, hatékony biztosítása
- nemzetiségi kultúra és hagyományápolás
- tehetséges gyermekek felkészítése,
- egyéni fejlesztő foglalkozások élményszerzés biztosítása
- kulturális rendezvényeken való részvétel
- pályázatok írása

Szülőknek felajánlott segítség:

- szülői értekezletek, csoportmegbeszélések
- folyamatos rendszeres tájékoztatás a család működését segítő szolgáltatásokról
- szülőkkel közös programok szervezése

6.A PROGRAM KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve segítse a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között szimmetrikus kapcsolat van. A szülő tud legtöbbször a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Az óvoda körültekintően szervezze meg és szabályozza a szülőkkel együtt kialakított együttműködés formáit, mely a folyamatos információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit és a fejlődés eredményeit hivatott közvetíteni. A szülők, nagyszülők segítsék az óvoda érzelmi, szociális, esztétikai nevelését, hogy az óvoda a választott értékeit minél magasabb szinten tudja teljesíteni.

A szülőkkel való kapcsolattartás különböző formái lehetővé teszik az óvónő számára a gyermek alaposabb megismerését, családjának szokásait, sajátosságait és adott esetben célzott segítségnyújtási lehetőséget kínál.

A kapcsolattartás formái:

- a családlátogatás (még az óvodába kerülés előtt),
- anyás beszoktatás, (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon a gyermeke neveléséhez)
- a napi kapcsolattartás, (elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről)
- a szülői értekezletek, nyílt napok,
- negyedévi beszélgetések a gyermekek fejlődéséről,
- a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek, kirándulások mind azt szolgálják, hogy a közös nevelési eredményeket, hiányosságokat érzékeljük,
- igény és elégedettségi vizsgálatok. Az óvoda évenként mérje fel a szülők igényeit, elégedettségét, elégedetlenségét. Az eredményeket hozza nyilvánosságra. Az elégedetlenségek közül néhány feladat megoldását

vállalja fel, készítsen intézkedési tervet. Az óvoda szabályozza a panaszkezelési rendszerét.

Az óvoda szervezze meg a szülők érdekegyeztető, érdekérvényesítő fórumait.

Külső kapcsolatok

- Az óvodavezető kapcsolatot tart a pedagógiai szakmai szolgáltatások ellátására létrehozott intézményekkel.
- A pedagógiai szakmai szolgáltató szerv által közölt határidőben javaslatot tesz az általa igényelt, az intézményt érintő feladatok munkatervi ütemezésére.
- A gyermekek fejlesztésének, iskolára alkalmasságának, iskolaérettségének elbírálásában szükség szerint közreműködő nevelési tanácsadóval az óvodavezető állapodik meg az együttműködés kialakításában és folyamatában.
- Az óvodához legközelebb lévő általános iskola képviselőjével külön megállapodások rögzítik az iskolába távozó gyermekek beilleszkedését megkönnyítő együttműködést.
- Az óvoda pedagógusai és az óvodavezető folyamatos kapcsolatot tartanak a gyermekjóléti szolgálattal.
- Az egészségügyi szolgáltatóval való kapcsolattartás az óvodavezető feladata.
- Az óvodát a szakmai szervezetekben az óvodavezető képviseli.
- Az egyházak képviselőivel az óvodavezető tart kapcsolatot.

	Módja	Ideje	Felelőse
<i>Családdal</i>	Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóórák, nyílt napok Törekvés a szülői értekezleteken való aktív részvételre a szülők részéről	Folyamatos	Minden óvodapedagógus
<i>Iskolával</i>	Rendezvények látogatása Nagycsoportosok iskolalátogatása Elsősök óvodalátogatása	Folyamatos	Minden óvodapedagógus,
<i>Pedagógiai Szakszolgálattal</i>	Logopédiai szűrések lebonyolítása SNI ellátás megszervezése Utazó szakemberek fogadása, velük való együttműködés	Folyamatos	Nagy-középsős óvodapedagógusok, óvodavezető Fejlesztéssel megbízott óvónő
<i>Családsegítő Szakszolgálattal</i>	Tájékoztatás, együttműködés Egyeztető megbeszélések Esetjelzés Segítségkérés	Folyamatos	Óvodavezető, gyermekvédelmi felelős
<i>Pedagógiai Intézetekkel</i>	Szakmai segítségkérés, szakmai szolgáltatások igénybevétele	Igény szerint	Óvodavezető Pedagógusok
<i>Egészségügyi intézménnyel Védőnővel</i>	Szűrővizsgálatok megszervezése, lebonyolítása,	Igény szerint	Óvodavezető
<i>Egyházak képviselőjével</i>	Játékos hittanfoglalkozások szervezése	Hetente	Óvodavezető

7.A PROGRAM ERŐFORRÁSAI

Személyi feltételek

A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt az óvónő végzi. Személye mint a nevelésben, jellemének alapvonása az elfogadó, segítő, támogató magatartás a gyermekkel való kapcsolatában, ezen beállítódások tudatos képviselője. Értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít, s azokat milyen tudatosan képviseli. Gyakran előfordulnak értékellentétek a szülők és az óvoda között. Az óvónő vállalja fel a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védi. E programot megvalósító óvónő közvetítse a művészetek tradicionális értékeit. Vállalja fel az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is.

Az óvónő legyen képes énekével, mesemondásával, bábozásával, alkotásaival esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz alkalmazzon egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson.

Az óvónőnek legyen igénye az önművelésre, a körülményeihez mértén teremtsen lehetőséget a szakmai tájékozottságának, szaktudásának fejlesztéséhez. Használja ki a szakmai egyesület által nyújtott fejlődési lehetőségeket. A személyiségvonásaiban jelenjen meg a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteiben legyen érezhető a hitelesség, tapintat és az empátia.

Egy gyermekcsoport életét kettő óvónő irányítja. Az óvónői párok tudjanak együtt tervezni, tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni. (Ehhez szükséges a két óra átfedési idő.)

Az óvónők gondoskodjanak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességének felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról és az eredmények rögzítéséről. A szülőket mindezekről folyamatosan tájékoztassák a csoportszobájuk közelében lévő tájékoztató táblákon keresztül.

Az óvónők vonják be a dajkákat az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A dajkák legyenek teljes partnereik az óvoda szépítésében, higiéniájának megteremtésében. A dajkák tegyék magukévá az óvónők beállítódását ők is ezen elvek szellemében vegyenek részt a gyerekek óvodai életében így is segítve az óvónők munkáját.

A többcsoportos óvodákban dolgozó óvónők alakítsanak szakmai teameket, munkaközösségeket egy-egy szakmai feladat elvégzéséhez, a szakmai munka

méréséhez, elemzéséhez, értékeléséhez, valamint a szervezet társas, szakmai kapcsolatának karbantartására. A közösség tagjaként valamennyien vállaljanak felelősséget a közösen kitűzött célok- és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban, döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítsék a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakításáért.

Az óvodában folyó munkát a vezető óvónő koordinálja, irányítja pedagógiai, tanügyigazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, menedzselési feladatainak ellátása során. A vezető a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítsa a jól megszervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes önálló feladatvégzését. Mint egy jó karmester, csak ott segítsen, ahol szükséges

Az esztétikus, gondozott udvar biztosításához nélkülözhetetlen a karbantartó vagy a kertész személye. Mindennapjaik során velük is találkozhatnak a gyerekek, becsüljék meg az ő munkáját.

Tárgyi feltételek

E program a külső környezettel is kíván erősen hatni a gyermekek személyiségére, ezért olyan eszközökkel, játékokkal, tárgyakkal rendelkezik, mely minden gyermek részére hozzáférhető, biztonságos módon van elhelyezve.

Esztétikus meseszoba (kuckó), puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, albumok a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, kedvenc báb stb.

Hangszerek: furulya, gitár, metallofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengő, népi hangszerek, gyermekek - óvónők által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról.

Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctollak, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, esztétikus eszköztárló lehetőségek, a rajzos csoportszoba részben a gyermeki munkáknak kialakított polc és egy táblaszerűség, melyre a gyermekek kitűzhetik a rajzaikat. Ezt nevezzük mini-galériának.

Plasztikai munkához agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak, korongozó.

Esztétikus ovi-galéria, ahol maximum hét alkotás állítható ki évszakonként.

Esztétikus élősarok a természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített egyes évszakokat tartalmazó albumaival, terráriummal vagy akváriummal, és/vagy flóráriummal.

Az udvaron a zajtól védettebb részen egy pódium-szerű rész kialakítása, ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyermekek.

Kijelölt futópálya, ahol a gyermekek a napi kocogó-futó edzéseiket megtarthatják.

Különböző kéziszerkezetek a zenés-mozgásos percekhez, pl.: labda, babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, különböző színű kendők, zászlók..

Az óvoda színvilágának megkomponálása. Ehhez szükséges festékek, textíliák, díszek beszerzése

8.A PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ELEMZÉSE, ÉRTÉKELÉSE

A program sikerkritériumát „A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén” címmel kiemelt programelem tartalmazza. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető, értékelhető az óvoda nevelési céljának megfelelő munka és a gyermekek fejlettségi szintje.

A programban meghatározott fejlődés jellemzőit teljes mértékben nem lehet, és nem is kell teljesíteni. Minden esetben az óvoda határozza meg - a gyermekek képességének, szocio-kulturális körülményeinek ismeretében-, hogy milyen teljesítményt fogad el sikeres fejlesztő munkának.

A program működését tervező, elemző és értékelő dokumentumok

A programhoz a következő szakmai dokumentumok elkészítését javasoljuk, melyek segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést.

A vezető óvónő pedagógiai, működési terve (időkerete: 1 év)

Ez a dokumentum hidat képez a program és az óvónők gyermekcsoportokra elkészített terve között.

A gyermekcsoport nevelési terve

Tervezési időkerete: **3 hónap**

A gyermekcsoport tevékenységi terve , tematikus terve

Tervezési időkerete: **fél év**

Eseményterv

Tervezési időkerete: **1 hónap**

Ezek a dokumentumok a csoportnaplóban találhatóak, melyek tartalmazzák a csoportra differenciáltan vonatkozó szokás-szabályrendszereket, a jeles napokhoz, évszakokhoz tervezett tevékenységi témaköröket, anyagokat és az eseményekkel járó szervezési munkákat.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Tervezési időkerete: **félévente**

Tartalmazza a gyermek anamnéziséit, az óvónők megfigyeléseit, a gyermekek képességszintjeit és a fejlesztési terveket. (Családlátogatáson az anamnézist, beszoktatás befejezésére a fejlettség szintjének regisztrálását célszerű elvégezni, hogy tervezni lehessen az egyéni fejlesztéseket.)

Felelősök: adott csoport Óvónői. Az április 1. után érkező gyermekeket csak következő tanév szeptemberében mérjük.

Óvodai szintű összesítést a következő tanév szeptember 30-ig végzi el a minőségfejlesztő csoport a mérésösszesítő lapon.

A gyerekek fejlődésének nyomon követése Nagy Jenőné: Gyermektükör című könyve alapján történik. A fejlesztési tervek területeit ezen táblázatok figyelembe vételével állítjuk össze.

A mérőlapokon jelöljük hogy mely gyermeknek mely területeken van elmaradása, mely területeken kell kiemelten fejlesztenünk.

A vizsgált területek szerinti éves összesítő lapon jelöljük azokat a területeket, melyeken a legtöbb fejlesztés vált szükségessé.

bemenet vizsgálatot minden gyermeknél óvodába lépéskor el kell végezni, legkésőbb november 1-ig.

A tavaszig érkező gyermekek bemenet vizsgálata folyamatosan történik.

A gyermekek egyéni mérésének ideje az adott tanévben két alkalommal történik: szeptemberben és februárban. Az egyes csoportokban dolgozó óvónők a megfigyeléseiket rögzítik a gyermeki mérések egyéni fejlesztési lapján

A gyermekek egyéni fejlettségmutatóit évente kétszer, ősszel és tavasszal meghatározott időben rögzítik a gyermekcsoport óvónői.

- A gyermek testalkatának jellemzőit
- A mozgásfejlettség jellemzőit
- Az érzelmi-akaratú élet fejlettségének jellemzőit
- A társas kapcsolatok jellemzőit
- Az értelmi képesség jellemzőit
- A beszéd és kommunikáció fejlődésének jellemzőit

Ezek ismeretében félévente Egyéni fejlesztési tervet készít az óvodapedagógus, melyben megjeleníti azokat a fejlesztési lehetőségeket, melyek az esetleges elmaradásokat kompenzálják. Az Egyéni fejlesztési terv tartalmazza a fejlettségi jellemzők alapján megállapított kiemelt fejlesztési területeket. A sajátos nevelési igényű gyermekek, a BTMn-es gyermekek fejlesztési tervének elkészítésénél felhasználja az érvényes Szakértői véleményekben megfogalmazott fejlesztési javaslatokat.

A fejlesztés eredményeiről a gyermek szüleit félévente tájékoztatja.

A fejlődés nyomon követését az iskolaérettségi vizsgálat zárja le, mely alapján eldönthető az iskolaérettség elérése.

9. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az óvoda Pedagógiai Programjának 2024. január havi módosítását a nevelő testület megismerte és elfogadta.

.....

Schützné Makk Rita

Igazgató

.....

Lubicsné Sárfi Diána

óvodapedagógus

Az óvoda Pedagógiai Programját a Szülői Munkaközösség tagjai véleményezték és elfogadták.

.....

Szülői Munkaközösség elnöke

Az óvoda Pedagógiai Programját az óvoda technikai dolgozói megismerték és elfogadták.

.....

Takács Lászlóné

Dajka

.....

Horváth Anita

Dajka

.....

Takács Eszter

Dajka

Az óvoda Pedagógiai Programját a fenntartó részéről megismerte és véleményezte és elfogadta:

.....

fenntartó

Gamás, 2024. 01. 10.

10.IRODALOMJEGYZÉK

- 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Az óvodai nevelés országos alapprogramja 363/2012.(XII. 17.) Kormány rendelet
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
- Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból
- Nagy Jenőné-Németh Menyhértné-Novákné Cseh Ibolya: Rajz, mintázás, kézimunka
- Nagy Jenőné: Gyermektükör
- Porkolábné Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program
- Nagy Jenőné: Zenei nevelés az óvodában
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában
- Forrai Katalin: Ének az óvodában
- Dr. Tótszöllőyné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában
- Mérei-V. Binet : Gyermeklélektan
- Kovács Gy.- Bakos Éva: Játék az óvodában
- Tarján Gábor.: Mindennapi hagyomány
- Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár
- Óvodavezetési ismeretek

11.TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	3
Kiindulási pontok:	3
Alapvető célok:	4
2. A PROGRAM CÉLFEJEZETE	9
Alapvető célok:	9
Általános nevelési feladatok:.....	9
Az erkölcsi - szociális érzelmek alakításának feladatai	9
Az esztétikai érzelmek alakításának feladatai.....	10
Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai.....	10
Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek.....	11
A program rendszerábrája	20
3. A NEVELÉS KERETE	21
Egészséges életmód alakítása, egészségnevelési	21
Feladataink:.....	21
A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.....	21
Az érzelmi, szociális nevelés és társas kapcsolatok	35
Feladataink:.....	35
Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.....	35
A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.....	37
A felnőtt-gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:.....	37
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	38
A program napirendje	40
4. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	42

Játék, játékba integrált tanulás	42
Feladataink.....	42
A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés – élmények)	42
A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodva.....	44
A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játéksituációkban	46
Az óvónő játéksegítő, játékirányító metódusainak alkalmazása.....	46
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	46
Játékba integrált tanulás, mely a tevékenységekben valósul meg.....	46
Óvodánk heti rendje.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
Heti rendünket úgy tervezzük, hogy a naponta párhuzamosan végezhető tevékenységek egymást nem akadályozzák, így segítve a folyamatosságot és a nyugodt légkört.	47
A szervezett tanulás formái	47
A szervezett tanulás munkaformái	48
A szervezett tanulás időkeretei gyermekekenként	48
A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek:.....	49
Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez.....	49
Verselés, mesélés.....	50
Feladataink:.....	50
A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása	50
A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása	51
A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése, a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével.....	52
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	52
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	53
Feladataink:.....	53
A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása	53
A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása.....	54
A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.....	55
A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.....	56
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	56
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	57
A mozgás, mozgásos játékok.....	61
Feladataink:.....	61
A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.....	61

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében	63
A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére	64
A környezet tevékeny megszerettetése.....	64
Feladataink:.....	64
A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető néphagyományok megszerettetése	65
A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során	66
Lehetőséget biztosítunk a gyermekek önálló véleményalkotására.....	66
A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.....	67
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	67
Munka jellegű tevékenységek.....	68
Feladataink:.....	68
A különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása 3-6-7	68
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	69
Néphagyomány ápolása népszokások	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
6. A PROGRAM KAPCSOLATRENDSZERE	84
Az óvoda és a család	84
A kapcsolattartás formái:	84
Külső kapcsolatok	85
6. A PROGRAM ERŐFORRÁSAI.....	87
Személyi feltételek.....	87
Tárgyi feltételek	88
7. A PROGRAM ELLENŐRZÉSE, ELEMZÉSE, ÉRTÉKELÉSE.....	89
A program működését tervező, elemző és értékelő dokumentumok.....	89
8. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	92

8.	IRODALOMJEGYZÉK.....	94
9.	TARTALOMJEGYZÉK	95

MELLÉKLET

Záradék szakmai program módosításához

A **Gamási Napközi Otthonos Óvoda 2017. 05. 25.** napon jóváhagyott szakmai programját a dokumentum változatlanul hagyásával, a következő kiegészítésekkel hagyom jóvá:

4. A program tevékenységformái- Verselés, mesélés, anyanyelvi nevelés- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése

Az intézmény a logopédiai és fejlesztő pedagógiai feladatellátását az EFOP-3.1.6-16-2017-00015 "Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig című projekt keretében kidolgozott Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű gyerekek körében - Módszertani segédlet felhasználásával látja el.

A Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű gyerekek körében című módszertani segédlet a szakmai program függeléke.

Gamás, 2021. január 15.

Schütné Makk Rita
intézményvezető

EFOP-3.1.6-16-2017-00015

"Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

EFOP-3.1.6-16-2017-00015

"Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig

Létrejött egyrészről

Intézmény neve: Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Címe: 7400 Kaposvár, Somssich utca 8.
Képviseli: Szigeti Mónika főigazgató

továbbiakban: Fejlesztő

Másrészről

Intézmény neve: Gamási Napközi Otthonos Óvoda
Címe: 8685 Gamás, Széchenyi utca 1.
Képviseli: Schütné Makk Rita

Továbbiakban: Együttműködő Intézmény

Továbbiakban együttesen: Együttműködő Felek

Az együttműködés tárgya

A Kaposvári Tankerületi Központ által elnyert EFOP-3.1.6-16-2017-00015 "Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig című projekt (továbbiakban Projekt) szakmai megvalósításában való együttműködés, amely kiterjed a projektben elkészített képzési módszertan, módszertani ajánlás megismertetésére, átadására

A képzési módszertan, módszertani ajánlás címe:

Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű gyerekek körében

Az Együttműködő Felek biztosítják:

1. Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, mint Fejlesztő biztosítja

- a Projekt során elkészített képzési módszertant, módszertani ajánlást megismerteti az együttműködő intézmény szakembereinek képviselőivel

EFOP-3.1.6-16-2017-00015

"Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig

- a Projekt során elkészített képzési módszertant, módszertani ajánlást az együttműködő intézmény számára rendelkezésre bocsájta
2. Együttműködő intézmény (Gamási Napközi Otthonos Óvoda)
- a Projekt során elkészített képzési módszertant, módszertani ajánlást bemutató képzésen, műhelymunkán biztosítja a szakemberek képviselőjének részvételét

Az együttműködés időtartama

2021. január 15.- 2021. december 31.

A megállapodás kizárólag az **EFOP-3.1.6-16-2017-00015 "Együtt-működik" Gyógypedagógia és szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig** című projekt megvalósítására terjed ki, a tárgyban meghatározott területre és időtartamra.

A megállapodás 3 egymással mindenben megegyező példányban készült.

Kaposvár, 2021. január 15.

intézményvezető
Gamási Napközi Otthonos Óvoda

intézményvezető
Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Kaposvári Tankerületi Központ

**Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
Fonyódi Tagintézménye Balatonlellel Telephely**

**Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű
gyerekek körében
Módszertani segédlet**

**Kaposvár
2020**

Kommunikáció fejlesztése hátrányos helyzetű gyerekek körében
Készült az
EFOP-3.1.6-16-2017-00015 azonosító számú "Együtt-működik" Gyógypedagógia és
szakszolgálati intézmények esélyteremtő szerepe születéstől a munkába állásig
című projekt keretében

Szakmai vezető

Táskai Erzsébet

Témavezető

Mráv Éva

Készítette

Kelemenné Gévai Beáta Varga Zsuzsanna

1.	BEVEZETÉS.....	105
2.	A HÁTRÁNYOS HELYZET FOGALMA, ÉRTELMEZÉSE.....	105
2.1.	TERÜLETI KÜLÖNBSÉGEK.....	106
2.2.	TAPASZTALATAINK A HÁTRÁNYOS HELYZET MEGJELENÉSI FORMÁIRÓL.....	108
3.	AZ EGÉSZSÉGES BESZÉDFEJLŐDÉS	110
3.1.	A BESZÉDFEJLŐDÉS ÁLLOMÁSAI	111
4.	HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK KOMMUNIKÁCIÓJÁNAK, BESZÉDÉNEK JELLEMZŐI	115
4.1.	A NYELVI FEJLŐDÉS ELTÉRÉSEI.....	115
5.	LOGOPÉDIAI JELENLÉT.....	117
5.1.	3 ÉVES SZŰRŐVIZSGÁLAT.....	117
5.2.	5 ÉVES SZŰRŐVIZSGÁLAT.....	118
5.3.	A LOGOPÉDIAI TERÁPIA.....	118
6.	KOMMUNIKÁCIÓS KOMPETENCIA.....	119
7.	JÁTÉKOK, GYAKORLATOK	120
7.1.	NONVERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉSE.....	121
7.2.	VERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉSE.....	122
7.3.	VERSEK, MONDÓKÁK	130
7.4.	AJÁNLOTT VERSEK, MONDÓKÁK	130
7.5.	ÜZLETBEN KAPHATÓ JÁTÉKOK.....	132
8.	BEFEJEZÉS.....	134

14.

1. Bevezetés

A pedagógiai szakszolgálat utazó szakemberei több településen, több területen végzik munkájukat. Az évek alatt jelentős mennyiségű tapasztalat halmozódott fel bennük a gyerekekről, családjaikról, szociokulturális háttérükről, társadalmi helyzetükről és megítélésükről, a velük foglalkozó pedagógusokról, áldozatos munkájukról is. Minden gyermek, minden sors más, de a hátrányos helyzetű családok, települések helyzete azért is speciális, mert a külső környezeti tényezők nagyobb befolyásoló erővel bírnak, mint másoknál. A külső feltételeken nem tud a köznevelés változtatni, de a pedagógiai eszközeivel hozzájárul a hátrányos helyzetű gyermekek neveléséhez,—csökkenti a szociokulturális hátrányból fakadó különbségeket, a korlátozott nyelvi kód következményeit, támogatja a társadalmi integráció kialakulását. A szakmai dokumentum kezdő és gyakorló óvodapedagógusok, fejlesztő pedagógusok, tanítók számára nyújthat segítséget. Használható a gyerekek megismeréséhez, kommunikációjuk fejlesztéséhez, játék tevékenységeik színesítéséhez, interperszonális kapcsolataik támogatásához, fejlődésük előmozdításához.

2. A hátrányos helyzet fogalma, értelmezése

15.

A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló fogalma az 1993-as közoktatási törvényben jelent meg először – 2005-ben, majd 2008-ban. A 2011-es CX. törvényben (Nkt.) már nem szerepel ez a fogalom, viszont 2013-ban a gyermekvédelmi törvényben újra találkozunk vele. Nem változott azonban lényegében a hátrányos helyzetűek körébe tartozás feltétele: rendszeres gyermekvédelmi támogatás, alacsony iskolázottságú szülők illetve szociális rászorultsághoz kötött.

„Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján” ...

b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ...

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

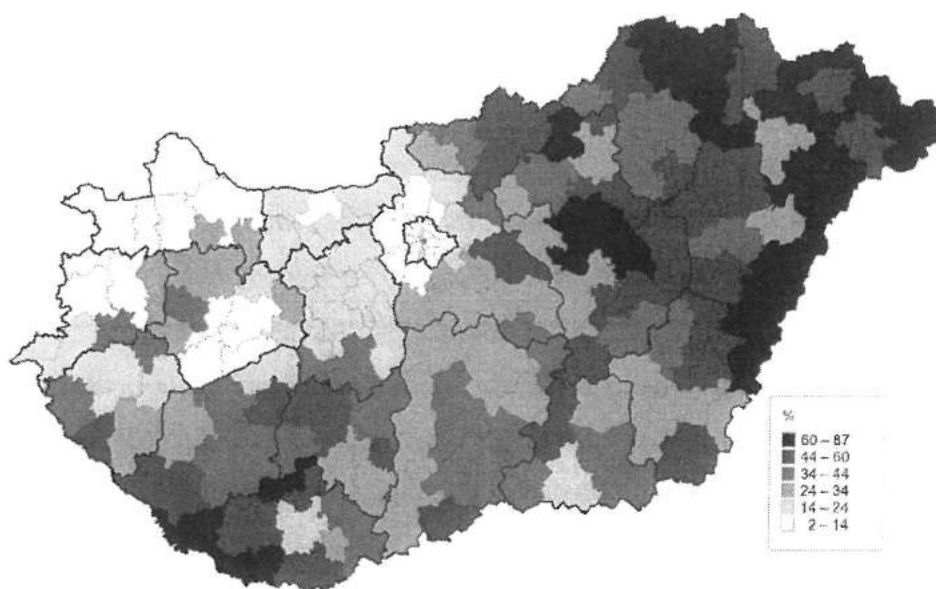
a hátrányos helyzet megállapításához ezen túl nem elég a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása, még egy további körülményt is igazolni kell a kérelem benyújtásánál. A halmazottan hátrányos helyzet megállapításához már kettő fent meghatározott „körülménynek” is teljesülnie kell a jogosultsághoz...”³

A hátrányos helyzet néhány kedvezménnyel is jár pl. az alapfokú művészeti oktatásban való ingyenes részvétel, támogatás az óvodai ellátáshoz, mentorprogramban való részvétel lehetősége.

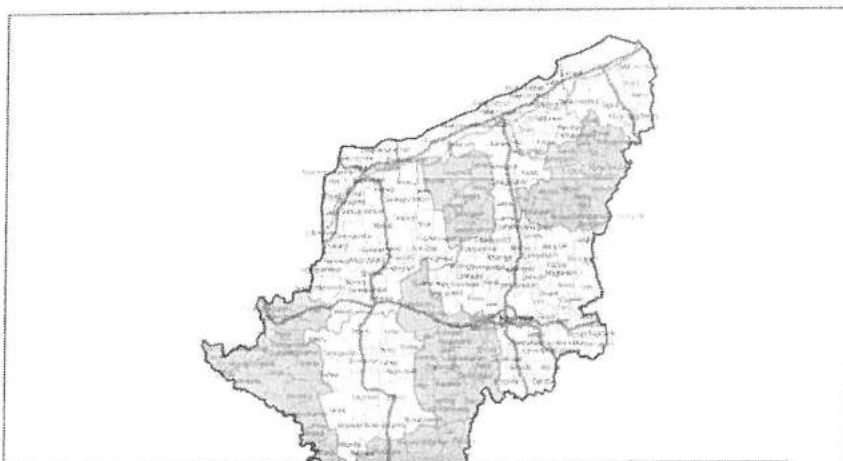
2.1. Területi különbségek

A hátrányos helyzetű települések eloszlását Magyarország területén a következő térképen láthatjuk, abban az aspektusban, hogy a hátrányos helyzetű tanulók milyen arányban vannak jelen az oktatásban.

³<https://www.mszo.hu/index.php?oldal=alap.php&fid=100&id=314> [2020.12.02.]

A térképen látható, hogy a hátrányos helyzetű települések területi megoszlása az országban egyenlőtlen - Észak-Magyarországi és a Dél-Dunántúli régióban van a legtöbb, pontosabban északkeleti, keleti, közép-Tisza-vidéki, illetve a délnyugati helyzetű Dráva menti járások. Itt magas a vizsgált HH tanulók aránya, akik perifériális helyzetben vannak. Közismert, hogy ezekben a szélsőségesen rossz társadalmi-gazdasági helyzetű térségekben magas a roma/cigány nemzetiség koncentrációja.⁴

A térképen Somogy megye települései⁵ láthatóak, a kék szín kiemeli azokat a térségeket, amelyek a leginkább érintettek a hátrányos helyzet problémakörével. Jól látható, hogy a Dél-Somogy és Lengyeltóti környéke különösen veszélyeztetett.

2. táblázat: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek/tanulók intézménytípusonként, 2013 (fő és %)

INTÉZMÉNYTÍPUS	GYEREK/TANULÓ (FŐ)			GYEREK/TANULÓ (%)	
	ÖSSZES	HH	HHH	HH	HHH
Óvoda	330 184	86 932	32 616	26,3	9,9
Általános iskola	747 746	220 479	87 701	29,5	11,7
Szakközépiskola	203 515	26 407	4 521	13,0	2,2
Középfok együtt	502 421	72 520	17 350	14,4	3,5
Összesen	1 580 351	379 931	137 667	24,0	8,7

„A táblázat a 2013/2014-

⁴ Hives Tamás: <https://ofi.on.gov.hu/publikacio/hatranyos-helyzet-területi-aspektusai> [2020.12.10.]

⁵ <http://www.terport.hu/tematikas-terkep/leghatranyosabb-helyzetu-kistersegek-telepulesei-somogy-megyeben>

[2020.12.12.]

es tanévet kiemelve mutatja be a vizsgált hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát a köznevelés különböző szintjein. Amíg alapfokon a tanulók közel 30%-a hátrányos helyzetű (HH), addig középfokon részvételi arányuk a felére csökken. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók (HHH) esetén ez még alacsonyabb, esetükben a harmadára csökken. Feltételezhetően lemorzsolódnak az iskolarendszerből. Jelentős mértékű az egyenlőtlenség a különböző középfokú iskolatípusok között, a legtöbben szakiskolában tanulnak és csak kevesen jutnak el érettségit adó intézménybe. A szakiskolákban a HHH tanulók aránya hétszer több, mint a gimnáziumokban.”⁶

2.2. Tapasztalataink a hátrányos helyzet megjelenési formáiról

Mivel mi is hátrányos helyzetű településeken, illetve azok közelében élünk és dolgozunk, ezért közvetett és közvetlen tapasztalataink vannak a családok helyzetéről, életéről. Egy helyen vásárolunk, találkozunk a postán, együtt járnak gyermekeink iskolába, óvodába, tanítjuk, neveljük gyermekeiket, szülő értekezleten, konzultációkon kapcsolatba kerülünk a szülőkkel, családokkal.

A hátrányos helyzet megjelenési formái az óvodai iskolai nevelésben

- beszédfejlődés, verbális és nonverbális kifejezőképesség elmarad az életkori átlagtól
 - általános ismeretek, tájékozottság beszűkül a saját környezetre
- Gyakori hogy ezek a gyerekek nem jártak még településük határain kívül, nem rendelkeznek tapasztalattal az életterükön kívüli helyzetekről, közlekedési eszközökről, másfajta életkörülményekről pl. emeletes házak, hidak, közlekedési lámpák. Nem ismernek állatokat, növényeket, nem voltak állatkertben, parkban. Nem ismernek foglalkozásokat.
- korlátozott információforrások állnak rendelkezésre - kevés könyv, magazin, tv, rádió, internetes elérhetőség szűkös. Nyelvi kódjuk gyakran ennek megfelelően korlátozott, szókincsük szegényes.
 - egészséges életmód, egészségvédelem

A korlátozott anyagi lehetőségeik miatt, jellemző az egészségtelen, elégtelen táplálkozás. Tisztálkodási lehetőségeik gyakran nem megfelelőek, ezért bizonyos

⁶<https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/hatranyos-helyzet-teruleti-aspektusai> [2020.12.06.]

betegségekre fogékonyabbak. Nem tudnak orvosi vagy prevenciós ellátásokat igénybe venni, mert bár ezek ingyenesek az utazást nem tudják megoldani és nagyon sokszor sürgősségiellátásnak is tartják ezeket.

- életvezetés területén kevesebb tanult, elsajátított ismeretük van pl. a gyereknevelésről, a gyermek testi és lelki szükségleteiről. Sokszor nem tudják hova lehet segítségért fordulni. Az anyagi források és az ismeretek hiányában gyakran nem képesek irányítani életüket, kevesebb választási lehetőségük van.
- társas viselkedés, szociális kapcsolatok - gyakori hogy nem ismerik az etikai normákat, viselkedési szabályokat - milyen szavakat nem illik használni, hogyan kell idegeneket megszólítani, egy hivatalban viselkedni, eljárni. Baráti vagy társas kapcsolatok felépítése, megtartása nehézséget jelent. Gyakran a családban látott rossz példa predesztinálja életüket.
- tanulási motivációja alacsony - Családjában általában nem érték a tanulás, „Kevésbé motiváltak a jó iskolai teljesítmény elérésére, mivel a szüleik számára sem fontos az iskolai munkában való jó szereplés. Gyakran megfigyelhetjük, hogy a szülők is rossz tanulók voltak, képzetlenek, iskolai kudarcukért a tanáraikat hibáztatják. Így az iskolával szemben kialakult negatív viszonyulásukat közvetítik a gyermekük felé is... Pályaválasztásuk sem átgondolt. Az iskolai kudarcok következtében a hátrányos helyzetű gyerekek már viszonylag korán szeretnének kikerülni az iskolából, és a szüleik is arra biztatják őket, hogy mielőbb keresőképesek legyenek. Gyakran megfigyelhetjük, hogy iskolázatlanul vállalnak munkát, korán családot alapítanak, amely fenntartja a hátrányos helyzetet.”⁷ Ritkán terveznek hosszú távra. Nem látják be, hogy tanulással jó szakmához juthatnak, ami hozzásegít a tisztességes élethez.
- jellemzően érdeklődésük beszűkült. Pl. Rendelkezik a család modern technikai eszközökkel, mint síkképernyős tv parabola antennával, vagy okostelefon, de nem használják ki az azokban rejlő pozitív, lehetőségeket, nem használják tanulásra, információgyűjtésre.
- A hátrányos helyzetű családok gyermekei sokszor önállóbbak, önkiszolgálásuk fejlettebb. Ennek oka lehet, hogy többnyire sok gyermekes családokról van szó, ahol a nagyobbak besegítenek a házimunkába, kisebbek gondozásába. A szülők kevesebbet

⁷[http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Tanulok s tanulcsoportok megismerse -
kiemelt figyelmet ignyl tanulok/v htrnyos helyzet tanulok alulteljest tanulok.html](http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Tanulok_s_tanulcsoportok_megismerse_-_kiemelt_figyelmet_ignyl_tanulok/v_htrnyos_helyzet_tanulok_alulteljest_tanulok.html)
[2020.12.03.]

játszanak, foglalkoznak gyermekeikkel, gyakran kevesebb játékszer is van otthon, mint módosabb társaiknál, ami lekötné őket. Ezért esetleg hamarabb tanul meg pl. biciklizni.

- Ezek a gyerekek hálásak a pedagógusaiknak a törődésért, gondoskodásért, különösen az óvodába. Öleléssel fogadják a logopédust, örülnek minden pici jutalomnak, nyomdának, matricának, amit kapnak.

3. Az egészséges beszédfejlődés

Először is fontos leszögezni, hogy a beszédfejlődés egészséges gyermekek esetében egy spontán folyamat. Ahogyan megtanulnak enni, felállni, járni, ugyanúgy megtanulnak beszélni is. Ugyanakkor a beszédfejlődés gyermekfüggő, vagyis egészséges gyermekek között is nagyon sok variáció lehetséges. Nem lehet megjósolni, hogy a gyermek mikor fogja kimondani az első szót, vagy mikor tud majd beszélni. A beszédfejlődés első lépései az észlelés és a megértés. Ezeket kell először elsajátítania, és ha ezek már kialakultak kezdődhetnek az önkifejezés különböző formái, mint a beszédértés és beszédhasználat.

A beszédfejlődés kialakulásának megvan az optimális ideje. Egy ép intellektusú gyermek esetében, ha semmilyen fizikai akadálya nincs, ingerekben gazdag környezetben él, és biztosítva van számára a megfelelő mozgás- és játéklehetőség, akkor a legtöbb esetben normális ütemben fejlődik a beszéde. Ezt a fejlődést azonban nem tanácsos siettetni, viszont segíthetjük verssel, mesével, mondókával és énekkel. Tudjuk, hogy a beszédfejlődés ütemében rendkívül nagy szerepe van a környezetnek, hisz a gyermekek utánzással tanulnak. Mivel a környezetétől veszi át a beszédét olyan formában ahogyan hallja, ezért rendkívül fontos, a tiszta, szép beszéd.

Természetesen a beszélni nem tudó gyermek is képes a környezetével kommunikálni (preverbális kommunikáció), de ha megtanul beszélni a fejlődése felgyorsul. A kommunikáció olyan eszközrendszer, amely csak szocializációban, emberek között, a gyermeknek szóló célirányos verbális kommunikációban fejlődik.

Már a magzati életben is megfigyelhetők a kommunikáció egyes formái. A magzat reakcióját megfigyelve különbséget észlelünk egy kellemes, vagy kellemetlen inger hatására. Az anyai szívdobogás kellemes, de egy erős zaj kellemetlen lehet. Ez azt bizonyítja, hogy a magzat már az anyaméhben is szerez auditív tapasztalatokat, mégpedig az alapstruktúrájában már kialakult belsőfül segítségével.

A beszédfejlődés legelső állomása a születés, mert ez a csodálatos pillanat a gyermek legelső hangadását váltja ki – a sírást. Ettől kezdve a sírás nagyon fontos kommunikációs csatorna. Érdekes tény, hogy az édesanya a saját gyermeke sírására érzékenyen reagál. Az első hetekben ez nem igen változik, de néhány hét után meg tudja különböztetni a sírásformákat: éhes-e, bepisilt-e, vagy csak egyszerűen dajkálásra van szüksége.

Ahhoz, hogy a beszédfejlődés egy gyermeknél meginduljon több tényező jelenléte szükséges:

- ép hallás, a halló szervek kifogástalan működése,
- ép beszédszervek megléte (gége, nyelv, hangszálak, stb.)
- egészséges idegrendszer (ép látó-, mozgató központ)
- folyamatosan beszélő emberi környezet.

Jellemző eleinte, hogy a gyermek nem érti a szavak jelentését, hanem a mimika, a gesztus és hangsúly segítségével értelmezi a hallottakat.

A beszédfejlődésnek azonban vannak általános állomásai, de mielőtt ezeket felsorolnánk, szeretnénk néhány széles körben elterjedt, érdekes megállapítást megosztani:

- A gyermekek általában többet megértenek, mint amennyit ki tudnak fejezni.
- A lányoknál gyakran hamarabb elindul a beszédfejlődés, mint a fiúknál.
- Nem szerencsés a saját gyermekünk beszédfejlődését összehasonlítani más gyermekével.

3.1. A beszédfejlődés állomásai

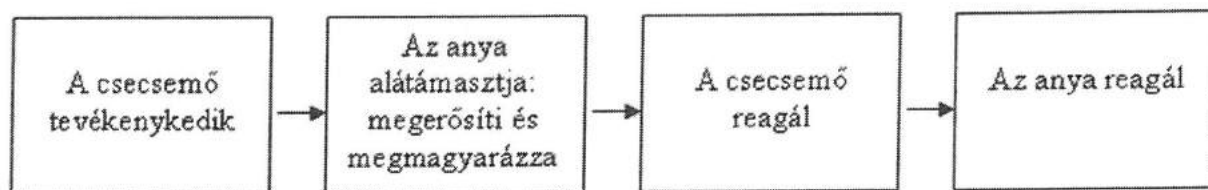
Már a magzati korban megfigyelhető, hogy reagál az őt ért pozitív és negatív ingerekre. A későbbi kommunikáció már itt megalapozódik azáltal, hogy mely ingerek vannak többségben.

Az első hónaptól figyel a hangokra. Hangadás tekintetében az első hetekben még csak biológiai hangokról beszélhetünk. Ezeket általában két csoportot különböztetünk meg, a nem fiziológias eredetű hangokat (csuklás, tüsszentés... stb.) és a kifejező sírást. Ezekhez a 4-6. hét táján csatlakozik az úgynevezett szociális mosoly is, mely az előbbi két csoport hangjaira kapott válaszreakciók nyomán alakul ki és általában az anyával, illetve a gondozóval való kapcsolat egyik fontos alapja. Az anyát odafigyelésre és odafordulásra, vagyis kommunikációra ösztönzi.

A csecsemők 6-8 hetes korukban már elkezdnek gőgicsélni, különböző hangok adásával próbálkoznak. 3 hónapos korra felfedezik a saját hangjukat, és lelkesen gagyognak. Ebben a korban még „nemzetközi” a beszédük, mert olyan hangokat is kiadnak, melyek az anyanyelvükben nem találhatók.

6 hónapos kortól már csak a saját anyanyelvében meglévő hangokkal „gyakorol”, 8-9 hónaposan már megpróbálja utánozni a környezetéből ellesett hangzókat és hangsúlyokat.

A csecsemőkorban a gyermek elsősorban a környezete visszajelzései alapján próbálja elsajátítani a kommunikáció alapjait. Ez a hátrányos helyzetű gyermekek esetében egy ambivalens helyzet. Egyrészt a szülők felől érkező egyszerű visszajelzések, vagy – a mindennapi nehézségek és a szociokulturális háttér miatt – azok hiánya negatívan befolyásolhatja a kommunikációt, másrészt fontos megjegyezni azt a pozitívumot, melyet fentebb már érintettünk. Mivel ezekben a családokban rendszerint sok gyermek van, illetve nem ritka, hogy több család, több generáció lakik egy fedél alatt, más családtagok és a nagyobb gyerekek is sokszor besegítenek a kisebb gyerekek körül. Ezáltal sokkal több irányból kap visszajelzést a baba. Ez ösztönzőleg hathat a preverbális időszakban.

Kommunikáció-interakció az anya és a csecsemő között (Szomor 2009, 78)⁸

1 éves korra megjelennek az első egyszerű szavak, de fontos megjegyezni, hogy ekkor már sok mindent megért. Ezt az úgynevezett egyszavas mondatok időszakaként szoktuk emlegetni.

Másfél éves korra jellemzően megjelennek a 2,3,4 szavas mondatok. Erre az időszakra a távirati beszéd jellemző, mikor csak szavakat rak egymás után toldalékok egyéb nyelvtani funkciókat szolgáló szavak nélkül.

2-3 éves kor között végbemegy az úgynevezett szótári robbanás, vagyis ugrásszerűen nő a gyermek szókincse. Egyre tisztábban beszélnek, és hosszabb mondatokat használnak.

8 Szomor É. (2009): Kommunikáció és nyelvfejlődés. In: Balázs I. (szerk.) Gyerekek. Módszertani ajánlások a gyerekekkel végzett munkához a Biztos Kezdet program munkatársai számára Módszertani kézikönyv I. Budapest, Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, 75-87. (in: Preverbális szakasz (csecsemőkor) (pte.hu) [2020.12.06.])

Értik az irányokat, meg tudják mondani a nevüket, névmásokat is használnak, kialakul az anyanyelvére jellemző hangrendszer. Természetesen ez sem magától következik be. Amennyiben nem találkozik a gyermek olyan minőségi verbális ingerrel, amely biztosíthatná ezt a „robbanást”, akkor a szókincs lassabb ütemben bővül, vagy éppen stagnál.

Ezt követően kialakul az ún. flexiós beszéd, vagyis megjelennek a toldalékok, igekötők, névmások.

Az elmaradás mértéke a kommunikáció területén kicsit nehezebben állapítható meg, mind az egyéb képességeknél. A szókincs nincs feltétlenül összhangban a kommunikáció fejlettségével. Előfordulhat, hogy két egyidős gyermek szókincs azonos mértékű még sem azonos a szavak jelentése. A hideg, meleg szavakat például használhatjuk egy tárgy hőmérsékletének meghatározására, de emellett használjuk még az időjárásra (hideg idő, meleg idő), vagy egy ember viselkedésére is (hideg = barátságtalan, elutasító, meleg = kedves, szívélyes).⁹

4 éves korra már szinte mindent megért, kérdésre válaszol, viszont még a hangok ejtése nem mindig pontos. Ezt élettani pöszeségnek nevezzük, ami természetes jelenség és általában magától kitisztul.

0-3. hónapig	Az önreguláció időszaka, amelyben a csecsemő megismeri az őt körülvevő világot
3-5. hónapig	A bizalmasság keresésének ideje, a környezetében lévő emberekkel való kapcsolat kialakítása
5-9. hónapig	A kétirányú kommunikáció megjelenése, amelynek legfontosabb ismérve az „adok-veszek” helyzet kialakulása és stabilizációja.
9-18. hónapig	A komplex kommunikáció megjelenése, amely végig kíséri egész életünket.
30 hónapos korig	A komplex kommunikáció általánossá válása, az érzelmi ideák megjelenése.
48 hónapos kor	Az érzelmi gondolkodás kialakulása.

⁹ D. Crystal: A nyelv enciklopédiája, Osiris Kiadó, Budapest, 1998

A kommunikáció fejlődése a kora gyermekkorban¹⁰

„Kiscsoportos korban még inkább a szituatív beszéd a jellemző, nagyobb óvodáskorra beszéde fokozatosan átvált önmagában is értelmezhető, összefüggő, ún. kontextusos beszéddé. A kontextusos beszéd csak akkor alakul ki, ha a gyermek gondolkodása már túlhaladt a cselekvő-szemléletes szinten, vagyis gondolkodásának nem feltétele a konkrét cselekvés...

Az óvodáskorú gyermek beszédfejlődésének főbb tendenciái és jellemzői

- a szituációs beszédjelleg háttérbe szorul, és fokozatosan kifejlődik a kontextusos beszéd
- a beszéd folyamatossá válik, erőteljesen gazdagodik a szókincs, és változatosabb lesz a mondatszerkesztés
- fokozatosan felszabadul az érzelmek uralma alól, és fegyelmezettebbé válik, reális szociális funkciója gazdagodik.¹¹(Dr. József István PhD, főiskolai docens: Fejlődépszichológia)

A fejlődés különböző területei nem azonos időben és módon érnek be, vagyis bizonyos életkorban intenzívebben fejlődnek egyes területek. A gyermek képességei, részképességei ebben a szenzitív szakaszban megfelelően fejlődnek, ha biztosítjuk számukra az optimális környezeti támogatást. Vannak olyan fejlődési csomópontok, amikor ezek a részképességek és képességek összeérnek, egységet mutatnak. Ilyen például az iskoláskor kezdete, vagyis mikor iskolaéretté válik a gyermek, de addig nagyon sok fejlődési szakaszt kell bejárniuk.

Az egészséges mozgásfejlődés nagymértékben befolyásolja az egészséges beszédfejlődést, hiszen az ehhez szükséges idegpályákat stimulálja. Ezt hasonlíthatjuk egy fogaskerek kerekéhez, melyek összekapcsolódva egymás fejlődését segítik. Ugyanakkor fordítva is igaz, ha valami hiba kerül a fogaskerek közé, az a másik területet is befolyásolja.

A szociokulturális háttér, az ingerszegény környezet a mozgásfejlődést is befolyásolja, tehát így közvetve hatással van a gyermekek beszédfejlődésére is.

¹⁰ Szomor É. (2009): Kommunikáció és nyelvfejlődés. In: Balázs I. (szerk.) Gyerekek. Módszertani ajánlások a gyerekekkel végzett munkához a Biztos Kezdet program munkatársai számára Módszertani kézikönyv I. Budapest, Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet, 75-87. (in: Távirati beszéd és szótári robbanás (1,5-3 éves kor) (pte.hu) [2020.12.06.])

¹¹ Dr. József István: Fejlődépszichológia (in: Kommunikáció fejlődése és fejlesztése értelmileg akadályozott személyeknél (jgypk.hu) [2020.12.05.])

4. Hátrányos helyzetű gyermekek kommunikációjának, beszédének jellemzői

A hátrányos helyzetű gyermekek kommunikációjában sok elmaradást, hiányosságot, sajátosságot fedezhetünk fel. Természetesen ezek bármely gyermeknél előfordulhatnak, főleg óvodáskorban. Normális esetben a gyermek környezete egyrészt helyesen használja a toldalékokat, névmásokat ezzel is példát adva a gyermeknek, másrészt azonnal javítja, amint észlelte a helytelen szóhasználatot. A hátrányos helyzetű családokban kevés az esély arra, hogy ezek a hibák spontán, a látott, hallott példa hatására javuljanak, hiszen szüleik, rokonaik is hasonlóan beszélnek. Illetve a szókincs bővülése jelentős mértékben összefügg a tapasztalásokkal, a megszerzett ismeretekkel, a látótér bővülésével. Mivel anyagi helyzetük ezeknek a családoknak általában szűkös, ezért kicsi az esély, hogy eljutnak kirándulni, kiállításokra, cirkuszba stb. Nagy szerepe van ezért a pedagógusnak, hogy jó példát mutasson, türelemmel, hozzáértéssel korrigálja a gyereket, és kitarja számukra a világot, legalábbis egy szeletét és könyvekből, képekből, játékokból filmekből mutasson újat számukra. Az intézmények továbbá azzal is hozzájárulnak az ismeretgyűjtéshez, hogy kirándulni és különböző programokra előadásokra viszik a gyerekeket. Sok család ezt saját erőből nem tudná megtenni.

4.1. A nyelvi fejlődés eltérései

- A grammatika területén megfigyelhető eltérések:
 - rövid, néhány szavas tömondatokat használ.
 - Az alany állítmány egyeztetése nem mindig megfelelő.
 - Az igék alanyi illetve tárgyas ragozását téveszti, nem jól használja.
 - Ragozás nem megfelelő:

verekednek helyett *verekesznek*,

alszik helyett *alud*,

aludt helyett *elaludott*

adja ide! helyett *ideadi*

mutat helyett *mutasztotta*

- Az ikes igék használata gyakran okoz gondot:

játszik helyett *játszi*

ugrik helyett *ugrodik*

lakik helyett *lak*

- Névmások helytelen használata:

itt, ott helyett *itenék, otanék*

enyém helyett *tiem*

engem helyett *tégemet*

- Egyedi szavak: játszásból helyett *játékiból*
- Gyakran hiányoznak a toldalékok: majmot helyett *majomt*
- A gyermekek szókincsbeli elmaradására utal, ha például a víziló helyett „*viziállat*”-ot mond, ha a „*vizida*” lesz az *uszodából*, ha juhász helyett „*birkász*” vigyáz a nyájra, vagy a virágok locsolására alkalmas eszköz az „*öntözőkanál*”, nem pedig az öntözőkanna. Előfordul, hogy a hárfát látva „*farfát*” mond és ha beteg, köhögés csillapító helyett „*köhögős ellenítő*” kap és fel kell venni még egy „*pólóvert*” is. Ilyenkor világosan látszik, hogy a gyermek aktív szókincsé elég szűkös. Vélhetően a passzív szókincsében már megvannak ezek a szavak, csak az aktív szókincsbe való átültetés nehézkes kicsit. Képes arra, hogy értelmezze a szót, hiszen az eredeti analógiájára igyekszik kreálni egy hasonlót a saját aktív szókincséből.
- Szókincs tartalma, a mindennapokban használt szavak sajátosak. Sokszor csak a vulgáris kifejezéseket ismerik, nem tudnak megfelelő, társadalmilag elfogadott szinonimát használni.
- Az elmaradásról árulkodik, ha foglalkozáson megkérdezi, hogy „*Melyik könyvben fogunk munkázni?*”, vagy például, ha társasjátékozás végén – mikor már megbeszéltük, hogy ki lett az első, második és harmadik helyezett – megkérdezi, hogy „*Na jó, de ki győzött?*”.

Lássuk be, ezek a szituációk sokszor megmosolyogtatnak minket és magát a gyermeket is, hiszen érzi, tudja, hogy nem jól mondott valamit, azonban egy jó adag humorérzék nélkül nem is lehet éveken, évtizedeken keresztül művelni ezt a szakmát, ezt a hivatást.

5. Logopédiai jelenlét

A logopédiai tevékenység jelenlétét a nevelési-oktatási intézményekben a 15/2013.(II.26.) EMMI rendelet szabályozza. „(3) * A logopédiai ellátás keretében el kell végezni a harmadik és ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének szűrését. A hároméveskori logopédiai szűrés a nyelvi fejlettségre (receptív és expresszív nyelv), az ötéveskori szűrés elsősorban a beszédartikulációra, illetve az írott nyelvi (írás és olvasás) készségekre irányul. A szűrés eredménye alapján szükség szerint el kell végezni a gyermek további logopédiai vizsgálatát, illetve kezdeményezni kell további gyógypedagógiai, pszichológiai, orvosi vizsgálatokat.”¹²

5.1. 3 éves szűrővizsgálat

A három évesek logopédiai szűrésének bevezetésére a jogszabály alapján 2017 szeptember elsejétől került sor, azzal a céllal, hogy minél korábbi életszakaszban felismerhetővé váljon a nyelvi elmaradás, és megkezdődhessen a célzott logopédiai terápia. A szűrés módszere a „MacArthurBates Communicative Development Inventory-III. (Dale, Reznick, Thal&Marchman, 2001) magyar változata, a Kommunikatív Fejlődési Adattár-3 (KOFA-3) kérdőíves eljárás (Kas, Lőrinc& Bertalan, előkészületben)”¹³.

A szűrés alapjául a szülők megfigyelései szolgálnak, hiszen a kérdőívet ők töltik ki. „A gyerekek nyelvi fejlettségéről tehát a szüleik előre strukturált, írásos beszámolóján keresztül szerzünk információt.”¹⁴

Az eljárás öt részre tagolódik:

- Szókincs
- Mondatok
- Nyelvhasználat

¹² <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300015.EMM> [2020.12.14.]

¹³ <http://www.csodakapualapitvany.hu/Kofa3ut.pdf>

¹⁴ <http://www.csodakapualapitvany.hu/Kofa3ut.pdf>

- Példamondatok
- Kis hibák

A kitöltött kérdőívet később a logopédus a kapott pontszámok alapján értékeli. A szűrés eredménye lehet *tipikus nyelvi fejlettség*, vagy pedig *nyelvfejlődési késés*. Ezekről minden esetben tájékoztatást kap a szülő.

Ha a gyermek nyelvi fejlettsége elmaradást mutat, akkor egy komplex diagnosztikai eljárás következik, mely során a gyermeket a logopédus megfigyeli az óvodai csoportjában, konzultál óvodapedagógusával, a szülőtől felveszi a gyermekre vonatkozó anamnesztikus adatokat és végül elvégzi a logopédiai vizsgálatot. Ezek alapján eldönthető, hogy a gyermek milyen fejlettségi szinten áll, és így megkezdődhet a logopédiai terápia, mely során a szakember megpróbálja minimalizálni ezt az elmaradást.

5.2. 5 éves szűrővizsgálat

Mint ahogyan azt a fent idézett rendeletben is olvashattuk, az 5 éves korban elvégzett szűrővizsgálat az artikuláció helyességére, valamint az írás és olvasás elsajátításához szükséges egyéb képességekre irányul.

Ebben az esetben is a szűrés csak az első állomás. A szülők a szűrés eredményéről minden esetben kapnak értesítést. Amennyiben a kapott eredmény indokolja, ebben az esetben is részletes vizsgálat következik, mely során logopédus, gyógypedagógus és pszichológus is részt vesz, hogy minél komplexebb képet kapjunk a gyermek elmaradásának mértékéről, illetve az elmaradást mutató területről. Ez fontos a terápia megtervezéséhez, a sikeres fejlesztő munkához.

5.3. A logopédiai terápia

A logopédiai terápiás munka minden esetben ingyenes és a gyermek saját intézményében történik. Plusz terhet a szülőknek csak a foglalkozásokon szükséges felszerelés biztosítása jelenthet. Ez legtöbbször csak egy füzetet jelent, mégis a hátrányos helyzetű gyermekek esetében gyakran ez sem áll rendelkezésre.

A terápia fontos része az otthoni gyakorlás, mely az iskolai kötelezettségekhez képest ugyancsak elenyésző mértékű, napi 5-10 percet vesz igénybe. Ez minden esetben a már elsajátított hangok begyakorlására irányul, és ennek menetét pontos utasításokkal írja le a logopédus.

Az elmaradás mértékétől függően a terápia időtartama nagyon eltérő lehet. A felszerelés, valamint az otthoni gyakorlás, egyszóval a támogató háttér hiánya a terápia szempontjából akadályozó tényezőnek minősül. Emiatt előfordul, hogy a fejlődés, a javulás lényegesen lassabb ütemű, sőt, az sem kizárt, hogy egy ponton stagnál.

Nehezíti a problémát, ha a szülők nem támasztanak a gyerekekkel szemben különösebb elvárásokat. Ha a hátrányos helyzethez iskolázatlanság is társul, akkor gyakran előfordul ez a jelenség. Ezáltal a gyermekben nem alakul ki az igény a jobb teljesítmény felé, és általános motivátlanság jellemzi.

6. Kommunikációs kompetencia

A kommunikáció és „az anyanyelv használata szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, a nevelés egész folyamatának. Ezért az anyanyelvi nevelés nem kezelhető elszigetelten, nem tekinthető kizárólag kötelező foglalkozásokon megvalósítandó feladatnak... Amikor az óvónő az anyanyelvi neveléssel kapcsolatos terveit készíti, szem előtt kell tartania azt a tényt, hogy ez a folyamat már a családban elkezdődött, s különböző módon, mértékben valósult meg. Az anyanyelvi nevelés nem külön foglalkozási terület, hanem átfogja az egész óvodai életet, az óvodai élet minden mozzanatát. A beszédviselkedés minden területén az óvónőnek arra kell törekednie, hogy a gyerekeknek mindig követhető modellt mutasson.”¹⁵

A kommunikációs kompetencia fejlesztésének hatékony eszköze a játék. Ez az, ami legközelebb áll a gyermekekhez. Egy óvodás gyermek életkori sajátosságainak leginkább a játékos tanulás felel meg. Minden óvodában ez az alapja a tanulási folyamatoknak. Egy olyan óvodában, ahol hátrányos helyzetű gyerekek is vannak, különösen nagy hangsúlyt kell fektetni a megfelelő tanulási technika kiválasztására, hiszen sokszor ezek a gyerekek nem a „rajtvonalról” indulnak, mint társaik, hanem az mögül jó pár méterrel. Találkoztam már olyan gyermekkel, aki az óvodába kerüléskor nem tudta, hogy mit kell csinálni egy könyvvel. Nem

¹⁵ Gödéné Török Ildikó: Az anyanyelvi nevelés lehetőségei az iskolára való előkészítésben (in: <https://mek.oszk.hu/03200/03267/03267.pdf> [2020.12.14.])

tudta, hogy kell kinyitni, nem tudta, hogy „odabent” képek és történetek vannak. Nagyon szomorú és egyben döbbenetes felfedezés volt ez a 21. században. De a játékok használatát és a társas viselkedés alapjait is sok esetben az óvodában sajátítják el. Ezeknek a tanulási folyamatoknak kiváló közvetítő közege a játék, mely által észrevétlenül tanulják meg ezeket a – másoknak oly természetes – dolgokat.

A játszva tanulás, mint a leghatékonyabb tanulási forma, igazodik a gyermek életkorához, szükségleteihez, vágyaihoz, és szabad teret nyújt a próbálgatásoknak. A nyelvi, kommunikációs játékok alkalmazásával anyanyelvüket ismerhetik meg a gyermekek játékosan, élmények közt, tapasztalatok útján. Emellett az anyanyelvi játékok fejlesztik a beszédpercepciót, a beszédmegértést és a beszédprodukciót, valamint elősegítik a meglévő nyelvi ismeretek rendszerezését és tudatos alkalmazását. A játékok nemcsak élményeket nyújtanak, hanem közben a gyermekek gondolkodási műveleteket végeznek, sőt a beszédgátlásokkal küzdőknek is segítséget nyújt az oldódáshoz, megnyilatkozáshoz.¹⁶

A játékoknak több funkciójuk is van. A gondolkodáson kívül fejlesztik a részképességeket, a szociális kompetenciákat, a morális érzékenységet és a kreativitást. Ismételhetők, többször eljátszhatók, így az ismeretek, jártasságok, készségek mélyebben rögzülnek. Lehetőséget adnak a differenciált fejlesztésre, az egyéni bánásmódra. A pedagógus feladata, hogy a csoport és a gyermekek számára a lehető legjobb játékot válassza, a megfelelő eszközöket biztosítsa, az egyénhez igazodó játéktevékenységet kezdeményezze, illetve irányítsa. A játékok tematikai változatossága lehetővé teszi, hogy bármilyen órakeretben vagy különböző nevelési helyzetekben alkalmazza őket.¹⁷ A következő játékok elsőrendű célja a kommunikáció fejlesztése: beszédpercepció, beszédértés, grammatikailag is helyes nyelvhasználat, helyes közlésformák tanulása, szókincsgyarapítása, helyes kiejtés támogatása. De a nyelvi készségek fejlesztésén túl fejlesztik az emlékezetet, gondolkodási funkciókat, társas kapcsolatok alakulását, percepciót, figyelmet. Természetesen nemcsak hátrányos helyzetű gyerekeknél használhatók, hanem bármely óvodai csoportnál, hiszen minden játékban vannak könnyítési és nehezítési lehetőségek.

7. Játékok, gyakorlatok

¹⁶Gósy Mária 1994. *A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése (szóban és írásban) iskolásoknak*. Nikol Kkt. Budapest.

¹⁷Tímárné Hunya Tünde 2000. Az anyanyelvi fejlesztő játékok. In: Dankó Ervinné (szerk.) *Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában*. OKKER Kiadó. Budapest. 199–210.

7.1. Nonverbális kommunikáció fejlesztése

Csináljunk úgy mintha...

Fejlesztendő terület: nonverbális kommunikáció, érzelmek kifejezése, érzelmek felismerése

Eszköz: képek érzelmet kifejező arcokról

Leírás: 1. A pedagógus felmutat egy képet, és megnevezi a kifejezendő érzelmet. A gyerekek utánózzák.

2. A pedagógus megnevez egy érzelmet, a gyerekek arcukkal, testükkel kifejezik azt, illetve kiválasztják a megfelelő képet.

Csináljunk, úgy mintha...

Fejlesztendő terület: nonverbális kommunikáció, testbeszéd értelmezése, kifejezése

Eszköz: -

Leírás: A pedagógus bemutat egy mozdulatsort, a gyerekeknek ki kell találni, hogy mit utánozhat. Majd ők is mutatják.

Például:

- Almát eszik.
- Banánt eszik.
- Vajas kenyeret készít.
- Cipőt köt.
- Varr.
- Fára mászik.
- Fésülködik.
- Labdát pattogat.
- Szőget kalapál.

Páros mozdulatutánczás

Fejlesztendő terület: egymásra figyelés, nonverbális kommunikáció fejlesztése

Eszköz: hétköznapi tevékenységeket ábrázoló képek (pl: öltözködés, étkezés, fürdés... stb)

A gyerekek párban hajtják végre a feladatot. Az egyik gyermek mutat egy mozdulatsort a hétköznapi életből (pl.: felveszi a cipőjét, levest eszik kanállal... stb). A párja megismétli a

mozdulatsort és megpróbálja kitalálni mit próbált elmutogatni a társa. Szükség esetén a képek húzásával segíthetjük a gyermeket a mozdulatsor kitalálásában.

Mutatom, hogy mit csinálj...

Fejlesztendő terület: nonverbális kommunikáció, testbeszéd értelmezése, kifejezése

Eszköz: óvodai szoba

Leírás: Az óvónő testbeszédével, kézmozdulatával, mutatással jelzi a gyermeknek, hogy mit csináljon. pl. kézjelzéssel behívja, megállítja, mutatja, hogy mit fogjon meg, mutatja hova tegye le, integet. Játsható úgy is, hogy egy gyermek csinálja a többiek pedig „fordítják” beszédre a jelzéseket.

7.2. Verbális kommunikáció fejlesztése

Mit hallasz?

Fejlesztendő terület: hallási figyelem, észlelés

Eszköz: használati tárgyak, amikkel hangot lehet adni

Leírás: A gyerekek becsukják a szemüket. A pedagógus a gyereke háta mögött „tevékenykedik” pl. megzörget egy zacskót, tányérokka rakosgat, becsukja a szekrényajtót stb.

A gyerekeknek ki kell találni, hogy milyen hangot hallanak.

Beszélj hangosabban/halkabban!

Fejlesztendő terület: beszédértés, beszédtechnika, kifejező képesség

Eszköz: -

Leírás: A csoport együtt kezd el szavalni egy ismert verset. A pedagógus kezének emelkedő mozdulatával jelzi, hogy mondják egyre hangosabban. A kezének leengedése pedig azt jelzi, hogy egyre halkabban kell szavalni.

Suttogjunk!

Fejlesztendő terület: beszédértés, beszédtechnika, kifejező képesség, hangerő szabályozása

Eszköz: -

Leírás: A gyerekek kevésbé tudnak suttogni. Megbeszélhetjük, hogy hol és miért szoktunk suttogni. A pedagógus súg egy mondatot a mellette álló gyerekeknek, Ő azt, amit hallott szintén

tovább súgja a mellette állónak. Kezdetben csak egy-két átadással játsszuk, később több gyermek is bevonható.

Boltos játék

Fejlesztendő terület: társas kommunikáció, helyes, adekvát viselkedés

Eszköz: igazi vagy műanyag élelmiszerek (egy csomag liszt, só, egy tábla csoki, egy csomag tészta, stb) különböző gyümölcsök, zöldségek, játék mérleg, játék pénztárgép, játékpénz, kötény a boltosnak

Leírás: Nagycsoportosokkal játszható ez a játék. Játsszunk el egy bolti vásárlást! Kezdjük a napszagnak megfelelő köszönéssel, kérjen a vásárló terméket, az eladó azt lemérheti, csomagolhatja, fizetheti. Kezdetben szükséges, hogy a pedagógus megmutassa a jó mintát, később a gyerekek egymás közt is tudják játszani.

Orvosnál...

Fejlesztendő terület: társas kommunikáció, helyes, adekvát viselkedés

Eszköz: Játék orvosi kellékek, baba

Leírás: Játsszunk el, hogy hogyan kell viselkedni az orvosnál. Lehet egy játékbaba, vagy mackó a „gyermekünk”. Tanítsuk köszönni, információkat közölni illetve kérdezni a gyerekeket.

Mennyi állat!

Fejlesztendő terület: szókincs, általános ismeretek, csoportalkotás

Eszköz: képek (lehet állatos memória vagy lottó játékból kölcsönvett képek vagy akár újságból kivágott képek is), karika

Leírás: A gyerekek kártyákon kapnak állatok képeit. Felhúzzhatják ők is a lefordított képeket, vagy a kezükbe adja a pedagógus. A feladat, hogy élőhelyük szerint válogassák szét azokat a gyerekek, és helyezzék a képeket a megfelelő helyre/karikába, amit előre megbeszéltünk.

Ellentétek

Fejlesztendő terület: szókincs, általános ismeretek, ellentétek értelmezése

Eszköz: labda

Egymással szemben páronként vagy körben ülnek a gyerekek. Egyikük mond egy szót és gurítja társának a labdát. Aki megkapta, az mondja a szó ellentetjét. pl. hideg-meleg, sós-édes, felkel-lefekszik, áll-ül, nedves-száraz, magas-alacsony, sima-érdes stb.

Folytasd a sort!

Fejlesztendő terület: szókincs, általános ismeretek

Eszköz: -

Leírás: A pedagógus elindít egy sort, ezt kell a gyerekeknek folytatni. Pl. banán, alma, barack... Minden gyermeknek új szót kell mondani. A kör végén azt is meg kell mondaniuk, mi volt a szabály. Sorolhatók zöldségek, bútorok, színek, tulajdonságok, sportágak stb.

Kérdés-felelet

Fejlesztendő terület: kifejező készség, grammatika, helyes toldalékok alkalmazása,

Eszköz: képkártyák

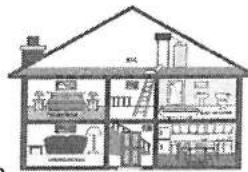
Leírás: képkártyákat osztunk ki a gyerekeknek. A pedagógus elindítja a játékot az első mondattal, azután egyesével kérdezi a gyerekeket. Nekik a kezükben lévő kép nevének helyes toldalékolásával kell válaszolni.

pl. induló mondat: Anya főz.

Mit főz?

Hol főz?

Kivel főz?

Kinek főz?

pl. Induló mondat: Pali sétál.

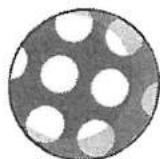
Hová sétál Pali?

Kivel megy?

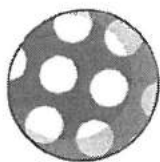

Mit fognak csinálni?

Meddig maradnak?

Mit visz magával Pali?

Kérdés felelet 2.

Fejlesztendő terület: kifejező készség, grammatika, helyes todalékok alkalmazása,

Eszköz: képkártyák memória játékból, lottójátékból stb.

Leírás: Képeket helyezünk a gyerekek elé az asztalra vagy a szőnyegre. Kérdéseket teszünk fel és a gyereknek a megfelelő kártyát felemelve kell válaszolni, helyesen todalékolva a szót.

Pl. Melyik állatnak van hosszú füle? nyúl**nak**, kutya**nak**

Mibe lehet belebújni? pulcsi**ba**, kabát**ba**, sátor**ba**

Mit lehet megenni? kukoricát, kiflit, gombócot

Mivel lehet játszani? labdával, kockával, bábokkal

Hová tegyem a táskát? polcra, fogasra, székre

Miről szól a mese? varjúról, rókáról, sajtról

Kitaláló

Fejlesztendő terület: kifejező készség, mondatalkotás, grammatika, szókincs

Eszköz: képek

Leírás: Ez a játék a barkóba könnyített változata. A gyerekek kapnak egy képkártyát, és megpróbálják elmagyarázni, mi van azon. Gyakorolható vele a főfogalom meghatározás, tulajdonságok.

pl.:

Ez egy jármű, az úton közlekedik. Sok embert szállít.

Mesemondás

Fejlesztendő terület: kommunikáció, kifejező készség, beszédértés, mondatalkotás, emlékezet, figyelem

Eszköz: mesekönyv

Leírás: Bemutatjuk a gyerekeknek a mesekönyvet, és felolvassuk azt, megmutatjuk a képeket is hozzá. A legalkalmasabb a láncmese a feladatra, mert a visszatérő, refrénszerű mondatok segítik a történet megjegyzését és felidézését. A felolvasás után a gyerekeknek kell a képek segítségével elmondani a mesét. (mesék: A nyulacska harangocskája, A kóro és a kismadár)

Lépj előre, ha a nevedet hallod!

Fejlesztendő terület: beszédértés, auditív figyelem, auditív percepció, diszkrimináció

Eszköz: -

Leírás: A gyerekek egymás mellett sorakoznak. A pedagógus neveket sorol. Az léphet előre egyet, aki a nevét hallja.

Lépj előre, ha a hallod azt a szót, hogy...!

Fejlesztendő terület: beszédértés, auditív figyelem, auditív percepció, diszkrimináció

Eszköz: -

Leírás: Egy adott szóra kell figyelniük, amit hasonló hangzású szavak közé rejtünk el. Pl. kecske. Soroljuk: keres, ecset, kecske, fecske, kert stb. További nehezítés, ha egy hangot kell keresniük a hallott szavakban.

Robotbeszéd 1.

Fejlesztendő terület: beszédértés, auditív figyelem, auditív percepció, diszkrimináció

Eszköz: -

Leírás: A pedagógus szótagolva mond először csak szavakat, később mondatokat. A gyerekeknek meg kell érteniük, mit mond a „robot”, és összefüggően megismételni. Természetesen kerettörténetet is kitalálhatunk, hogy még érdekesebbé tegyük a feladatot. Pl.: Mikrobi egy távoli bolygóról érkezett hozzánk. Most tanulja a nyelvünket, még nem megy neki tökéletesen, de ha figyelsz, megérted, amit mond.
példa mondatok: Jó na-pot! Re-pü-lő-vel ér-kez-tem. Szí-ve-sen ma-ra-dok ná-la-tok.

Robotbeszéd 2.

Fejlesztendő terület: beszédértés, auditív figyelem, auditív percepció, diszkrimináció

Eszköz: -

Leírás: A pedagógus szavakat mond, úgy hogy csak a magánhangzókat ejti ki. A gyerekeknek kell kiejteni a teljes szót. Segít, ha néhány képet leteszünk a gyermek elé, megbeszéljük előre a szavak nevét, és azokból kell kiválasztania a gyermeknek, hogy melyik szó magánhangzóit hangzottak el, ha a szavak kapcsolódnak a gyerekek mindennapjaihoz, vagy egy adott ünnepkörhöz.

Kerettörténet: Ez a robot egy másik bolygóról jött, ahol csak magánhangzókkal beszélnek. Mit mondhat?

Robotbeszéd 3.

Fejlesztendő terület: beszédértés, auditív figyelem, auditív percepció, diszkrimináció

Eszköz: -

Leírás: A pedagógus a szavakat hangokra bontva mondja ki. Ahogy az előző feladatnál is, itt is segít, ha adott képek közül kell a gyermeknek kiválasztani az elhangzott szót, vagy ha a szavak kapcsolódnak a gyerekek mindennapjaihoz, vagy ünnepkörhöz.

Egymás külsejének leírása

Fejlesztendő terület: szókincs bővítése, szövegalkotás és kifejezőkészség fejlesztése

Eszköz: -

Leírás: A csoportból egy gyereket kiválasztanak. Ő jó alaposan megfigyeli a társait, aztán hátat fordít a többieknek és megpróbálja úgy leírni egy társa külsejét (a ruháját, szemét, haját... stb), hogy a többiek ez alapján ki tudják találni, kiről is van szó.

Melléknevek

Fejlesztendő terület: szókincs fejlesztése – melléknevek, a melléknevek jelentésének tudatosítása

Eszköz: a csoportszobában fellelhető bármilyen eszköz, amely illik a kontextusba

Leírás: Egy gyermeket kiküldünk a csoportból. A bent maradt gyermekek addig kitalálnak egy melléknevet és mikor a kiküldött gyermek visszajön, mindenki annak megfelelően viselkedik.

Például:

- Ha a melléknév a gyors, akkor mindenki gyorsan megy, gyorsan beszél.
- Ha a melléknév a kedves, akkor mindenki megpróbál kedveskedni kiküldött társának.

Megkérdezi kényelmesen ül-e, hogy hozzon-e neki párnát, vagy egy pohár vizet... stb.

Neked mi a kedvenc...?

Fejlesztendő terület: szókincs fejlesztése – főnevek, a „kedvenc” szó jelentésének tudatosítása

Eszköz: -

Leírás: A gyereke körben ülve, egymástól kérdeznek. Minden alkalommal másik gyerek kérdez. Rákérdezhet a kedvenc ételre, italra, gyümölcsre, színre... stb. Ezután a gyerekek sorban megnevezik a kedvencüket.

Fejezd be a mondatot!

Fejlesztendő terület: szókincs bővítése, szövegalkotás és kifejezőkészség fejlesztése

Eszköz: A mondatoknak megfelelő, újságból, könyvből vett kép

Leírás: A gyerekeknek be kell fejezniük az óvónő által elkezdett mondatot. Ezt lehet irányítottan és szabadon is csinálni.

- Irányított mondatbefejezés:

Egy kép alapján kell a gyermekeknek befejezni a mondatot. Ez akkor lehet jó, ha a gyermek fantáziája még nem annyira színes, szüksége van kapaszkodóra.

Kérdések lehetnek például:

- Azért szeretek az erdőben sétálni, mert...
- A kutya jó társa az embernek, mert...

- Szabad mondatbefejezés:

A mondat befejezése a gyermek képzeletére van szabva.

Kérdések lehetnek például:

- Az volna a legnagyobb jutalom...
- Nekem az volt ma jó...
- Ha én kutya lennék, az lenne a legjobb tulajdonságom, hogy...

Folytasd!

Fejlesztendő terület: szókincsbővítés, szövegalkotás és a verbális kifejezőkészség fejlesztése; A toldalékok megfelelő használatának gyakorlása, logikus gondolkodás fejlesztése.

Eszköz: labda, vagy plüssállat

Leírás: A gyerekek leülnek a pedagógussal szemben. A pedagógus kérdez, majd odadobja a labdát, vagy plüssállatot annak a gyereknek, akitől a választ várja. A válasz után a gyermek visszadobja a labdát. Az előző válaszból kiindulva teszi fel a következő kérdését a pedagógus és egy másik gyereknek dobja a labdát. Így a csoport együtt kerekít egy történetet. A kérdéseket addig lehet folytatni, amíg csak szeretnék. A végén együtt elmesélik a történetet, amely a kérdések nyomán kerekedett.

Például:

Pedagógus: Hol voltál tegnap óvoda után?

A: Boltba mentem.

Pedagógus: Kivel mentél?

B: Anyukámmal.

Pedagógus: Találkoztatok valakivel a boltban?

C: Igen, a szomszéddal.

Pedagógus: És mit vettetek a boltban?

D: Tejet, tojást, kenyeret meg felvágottat.

Pedagógus: Mit csináltatok ebből vacsorára?

E: Bundás kenyeret és kakaót.

Mondatalkotás képekkel

Fejlesztendő terület: szókincsbővítés, mondatalkotás és a verbális kifejezőkészség fejlesztése

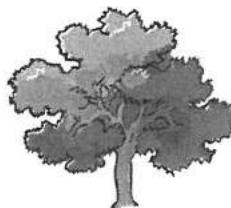
Eszköz: képek

Leírás: 2 vagy 3 képet helyezünk a gyermek elé. A feladat, hogy alkosson mondatot a képek felhasználásával. Később már maguk is kiválaszthatják a képeket.

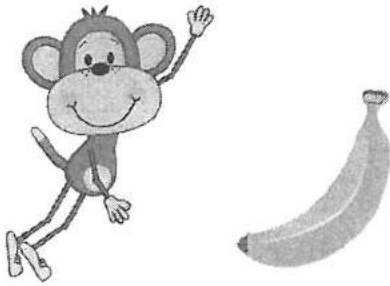
pl.:

A ház az erdőben áll.

A kismadár fészket rak a fán.

A majom banánt eszik.

7.3. Versek, mondókák

A gyermekversek, mondókák, dalocskák fontos szerepet kell, hogy játszanak a gyermekek érzelmi, értelmi intelligenciájának fejlődésében. Azok ritmikus lüktetése, a hozzá kapcsolódó mozgás nyújtotta aktivitás, az auditív élmény, az együttselekvés, a szereplés örömmel tölti el a gyerekeket. Az óvodások verseiben és mondókáiban a zeneiség mellett nagyobb hangsúllyal jelenik meg a tartalmi mondanivaló is. Megjelenhetnek a napok nevei, a számok sorolása, az időjárási elemek, az állatvilágból, növényvilágból származó ismeretek stb. Fontos, hogy a versek szövegét jól tanítsa meg a pedagógus, az esetlegesen beszédértési nehézséggel küzdő óvodások is helyesen reprezentálják azokat. Valamint, hogy értsék, amit mondanak, a szavak jelentéssel bírjanak számukra. A versek, mondókák tanulásával fejleszthető a kifejező készség, auditív észlelés és differenciálás, ritmusérzék, mozgás-beszéd összerendezettsége, emlékezet, előadói készség.

7.4. Ajánlott versek, mondókák

Ténagy Sándor: Bolondos mondóka

Hétfőn egy szem makkot leltem
kedden délből földbe tettem,
szerdán este vödört vettem,
csütörtökön megöntöztem,
pénteken csak nézegettem, szombaton már büszkélkedtem,
s akár hiszed, akár nem:
vasárnap az én tölgyfámról, annak mind a tíz ágáról
száz szem makkot leszedtem.

Vietnámi népköltés: Kakasnóta

Fürge lábú kiskakas,
éles csőrű tarajas,
talpra szökken, haja-hopp,
ébreszti már a napot:
„Meghasadt az éjszaka,
piros az ég taraja,
itt a hajnal, itt a fény,
csordul a bérc tetején,
ég alatt és ég alatt,
kukurikú, kél a nap!”

Zelk Zoltán: Gólya, gólya

Gólya, gólya hosszúláb,
hol kezdődik a világ?
-A tó szélén ring a nád,
ott kezdődik a világ...
Gólya, gólya hosszúláb
hol ér véget a világ?
-Ha ez a tó enni ád,
egy tóból áll a világ.

Csanádi Imre: Levélsöprő

Köd szital,
hull a dér,
lepörög a
falevél:
földre szökik, szemétnek,
aki éri, ráléphet, –
sziszegő szél
söpri-hajtja,

hullongó hó
betakarja.

Weöres Sándor: Kocsi és vonat

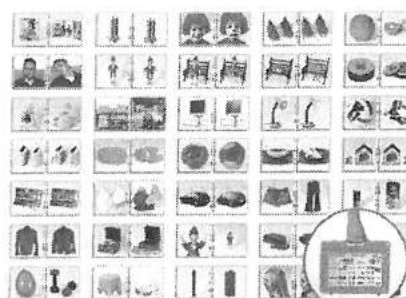
Jön a kocsi, fut a kocsi:
Patkó-dobogás.
Jön a vonat, fut a vonat:
Zúgó robogás.
Vajon hova fut a kocsi?
Három falun át! Vajon hova fut a vonat?
Völgyön, hegyen át!
Zim-zim, megy a gép, megy a gép,
Fut a sínen a kerék,
Forog a kerék.
Zum, zum, nagy az út, nagy az út,
Fekete az alagút,
A masina fut.

7.5. Üzletben kapható játékok

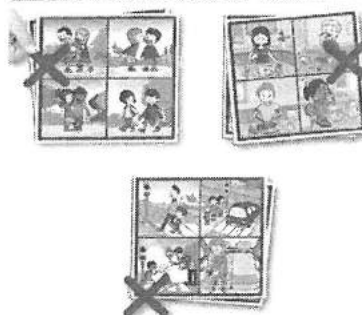
Több üzletben kapható készjáték, ami használható beszédfejlesztésre. Ezek sokszor többféle módon játszhatók: párosításra, darabok összeillesztésére puzzleként, sorbarendezésre, csoportalakításra stb. A figyelem, az észlelés, a gondolkodási funkciók fejlődése mellett bővül a szókincs, a mondatalkotás fejlődik. Ezeket a játékokat egyéni vagy csoportfoglalkozásokon is lehet használni. A pedagógus felelőssége, hogy ne csak egyszerű összeillesztési feladatként használjuk a játékot, hanem használjuk ki a benne rejlő további fejlesztési lehetőségeket. Bővítsük az általános ismereteket, verbális készségeket, szociális érzékenységet fejlesszük stb.

A következő játékok kiválóan használhatók e célra.

Képkártyák, ellentétek - Akros

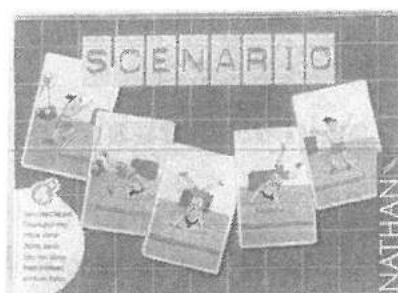
Dönts helyesen! Egészség, biztonság - Akros,

Heti terv - Akros

Hogy is történt? -Nathan

Rakjuk időrendbe - Rövid történetek 1., MINILAND

Természetesen ezeken kívül még nagyon sok játék található az üzletek kínálatában, sőt saját magunk is készíthetünk játékokat, feladatokat.

8. Befejezés

A nevelő-oktató intézményeinkben a beszédfejlesztés jelen van a gyermekek mindennapjaiban. A beszélő környezet nemcsak a célzott kommunikációs gyakorlatok során van hatással a gyerekek nyelvi kompetenciájára, hanem a mindennapos tevékenységek végzése közben is példát mutat – az öltözködés, étkezés, az udvari játékok közben is beszélgetünk. A kreatív foglalkozások, a tornaórán, számoláskor, a mesehallgatás közben tevékenységeinket beszéddel kísérjük, ezért fontos, hogy a lehető legjobb beszédmintát mutasson.

Általános szempontok

- Használjunk ki minden alkalmat a helyes beszéd tanítására
- Ha rosszul mond valamit a gyermek, ne kritizáljuk, hanem ismételjük meg helyesen a gyermek közlését
- Keveset beszélő gyermeknél, értékeljük minden megnyilvánulást
- Figyeljük, hogy grammatikailag helyesen mondja a szavakat
- Beszéljük érthetően, tiszta kiejtéssel
- Ne használjunk dajkanyelvet

Gyűjteményünket elsősorban óvodásoknak szántuk, de a kisiskolásoknál is jól használható. Szükség esetén a feladatokat nehezíthetjük, az életkorhoz igazíthatjuk.

Hátrányos helyzetű családok esetében kevésbé számíthatunk ebben a pozitív minta nyújtási feladatban a családra, az otthoni környezetre. Sok esetben a pedagógusra hárul a feladat, hogy megtanítsa a hátrányos helyzetű gyermekeknek a társadalmilag elfogadott nyelvhasználatot.

A nyelvi kompetencia megszerzése a hátrányos helyzetű gyermekeknek talán még sokkal fontosabb, mint társaiknak, hiszen ez az egyik előfeltétele a sikeres tanulásnak. A tanulás megszerettetése, az érdeklődés felkeltése és a belső motiváció kialakítása pedig kulcs lehet egy jobb élet felé, kitörési lehetőség a hátrányos helyzetből.

9. Irodalomjegyzék

1. D. Crystal: A nyelv enciklopédiája, Osiris Kiadó, Budapest, 1998
2. Dr. József István: Fejlődépszichológia (in: Kommunikáció fejlődése és fejlesztése értelmileg akadályozott személyeknél (jgypk.hu) [2020.12.05.])
3. Gósy Mária 1994. *A beszédészlelés és a beszédmegértés fejlesztése (szóban és írásban) iskolásoknak.* Nikol Kkt. Budapest
4. Gósy Mária: Anyanyelv-elsajátítás: kutatási irányok, módszerek, lehetőségek http://real.mtak.hu/72461/1/Bona_Gyermeknyelv_READER.pdf [2020.12.08.]
5. Gósy Mária: Pszicholingvisztika, Osiris Könyvkiadó, Budapest, 2005
6. Gödéné Török Ildikó: Az anyanyelvi nevelés lehetőségei az iskolára való előkészítésben (in: <https://mek.oszk.hu/03200/03267/03267.pdf> [2020.12.14.])
7. Híves Tamás: <https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/hatranyos-helyzet-teruleti-aspektusai> [2020.12.10.]
8. <http://www.csodakapualapitvany.hu/Kofa3ut.pdf> [2020.12.03.]
9. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tanulk_s_tanulcsoportok_megismerse_-_kiemelt_figyelmet_ignyl_tanulk/v_htrnyos_helyzet_tanulk_alulteljest_tanulk.html [2020.12.03.]
10. <http://www.terport.hu/tematikus-terkepek/leghatranyosabb-helyzetu-kistersegek-telepulesei-somogy-megyeben> [2020.12.12.]
11. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1300015.EMM> [2020.12.14.]
12. <https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/hatranyos-helyzet-teruleti-aspektusai> [2020.12.06.]
13. <https://ovonok.hu/2020/05/jatekos-feladatok-a-verbalis-es-nonverbalis-kommunikacio-fejlesztésre/> [2020.12.10.]
14. <https://www.mszo.hu/index.php?oldal=alap.php&fid=100&id=314> [2020.12.02.]
15. Józsa Gabriella: A 3-4 éves gyermekek nyelvi-kommunikációs fejlesztése a prevenció jegyében, http://szolnokiovodak.hu/pdfs/Jozsa_Gabriella_doc.pdf [2020.12.07.]
16. Kocsisné Kálló Veronika – Túriné Gál Anikó – Ruzsics Ilona: Kommunikáció fejlődése és fejlesztése értelmileg akadályozott személyeknél, [Kommunikáció fejlődése és fejlesztése értelmileg akadályozott személyeknél \(jgypk.hu\)](http://www.jgypk.hu) [2020.12.07]
17. Neuberger Tilda: A szókincs alakulása a beszédfejlődésben, [Bona_Gyermeknyelv_READER.pdf \(mtak.hu\)](http://real.mtak.hu/72461/1/Bona_Gyermeknyelv_READER.pdf) [2020.12.08.]